

ÖZEL SAYI: 4

NİSAN
2022

UKRAYNA SORUNU VE DEVİRİMCİ TUTUM

www.trockist.net
TROCKİST

- *iub-de deklarasyonları İUB-DE
- *lenin ve troçki'nin kaleminden ukrayna sorunu LENİN - TROÇKİ
- *ukrayna: uzun ve karmaşık bir tarih
- *ukrayna sorunu ve devrimci marksist tutum MUHİTTİN KARKIN
- *ukrayna konusunda tarafsız kalınamaz! OKTAY BENOL
- *partimizin ukrayna tutumunun teorik ve politik kökenleri ÖMER SEVİ
- *arjantin'den pts ve po ile bir polemik MERCEDES PETİT
- *ukrayna işgali ve küresel ekonomik kriz JOSÉ CASTİLO
- *üçüncü dünya savaşı'nın başlangıcında mıyız? MİGUEL SORANS

potemkin'den putin'e kırım sorunu
donbas'ın sahte cumhuriyetleri
ukrayna'daki gazeteci cristina mas ile röportaj

Troçkist Sosyalist Politika Dergisi

Genel Yayın Yönetmeni:
Kaan Gündeş

Yayın Kurulu:
Atakan Çiftçi
Görkem Duru
Muhittin Karkin

trockist.dergi@gmail.com

gazetenisan@gmail.com
http://gazetenisan.net/
www.facebook.com/
gazetenisan/

tw: @trockist_net
fb: trockist.net
ig: trockistnet

Yayımlanan yazılardaki görüşler yazarlarına aittir. Dergideki yazı ve fotoğraflardan, kaynak gösterilerek alıntı yapılabilir.

İçindekiler

1 Sunuş

Partimizden

2 Rusya, ABD ve NATO; Ukrayna'dan elinizi çekin

4 Büyük Rus şovenizmine karşı bağımsız, birleşik, özgür Ukrayna!

5 Ukrayna'da ne Rus birlikleri, ne NATO güçleri!

8 Ukrayna halkının direnişini destekleyelim!

10 Birleşik bir küresel hareket için: Putin'in birlikleri, Ukrayna'dan defol!

11 Sosyalist dünya örgütlerinden enternasyonal çağrı!

13 Ukrayna direnişinde yer alan sola politik ve maddi destek

16 Ukrayna: Uzun ve karmaşık bir tarih ve yüzyıllar süren uluslaşma süreci

Tutum

20 Ukrayna sorunu ve devrimci Marksist tutum

24 Ukrayna işgali ve devrimci sosyalist perspektif

29 NATO: Emperyalizmin ordusu

31 Donbas'ın sahte cumhuriyetleri

33 Ukrayna işgalinde karşı cepheler

37 Potemkin'den Putin'e Kırım sorunu

39 Ukrayna işgali ve küresel ekonomik kriz

Sahadan

41 Röportaj: Ukrayna'da bulunan Cristina Mas gözlemlerini aktardı

43 Odessa: Karadeniz'in incisi

Etkinliklerden

44 Ukrayna konusunda tarafsız kalınamaz!

47 Ukrayna tartışmasında Bolşevik tutum

Polemik

51 Üçüncü Dünya Savaşı'nın başlangıcında mıyız?

52 Putin'in Ukrayna istilası: Arjantin'den PTS ve PO ile bir polemik

54 Partimizin Ukrayna tutumunun teorik ve politik kökenleri

Türkiye

71 Türk dış politikasının bağımlılık çıkmazı

Lenin ve Troçki'den

76 Yaşasın özgür Ukrayna'nın özgür köylü ve işçilerinin özgür birliği!

78 Ukrayna sorunu konusunda Kadetler

80 Piskopos Nikon Ukraynalıları nasıl savunuyor?

82 Rusya-Japonya Savaşı'nda tutumumuz

84 Ukrayna sorunu

89 Ukrayna'nın bağımsızlığı ve sekte şaşkınlık

97 Düşünmeyi öğrenin: Bazı aşırı solculara arkadaşça bir öneri

Julia Tveritina

Sunuş

Rusya'nın 25 Şubat gününden itibaren başlattığı Ukrayna'yı işgali sadece Avrupa'nın değil tüm dünyadaki güç dengelerini değiştirme olasılığına yol açtı. SSCB'nin dağılmasının ardından Avrupa'da kurulmuş olan devletler arası statüko altüst oldu, yeni uluslararası kampaşmalar süreci başladı. Ama bu savaş aynı zamanda dünya sol hareketi içinde farklı değerlendirmelere, birbirinden çok farklı tutumların alınmasına neden oldu. Bu anlamda sosyalistler neredeyse birbirlerinin karşısında zıt cephelerde konumlandılar.

Troçkist olarak bizler, Ukrayna halkının kendi kaderini tayin etme hakkını ayaklar altına alan bu işgale karşı çıktık. Emperyalist olarak tanımlansın ya da tanımlanmasın, Rusya'nın Ukrayna üzerindeki bu saldırısı hiçbir gerekçeyle desteklenemez, haklı gösterilemez. Bu tutumumuz elbette NATO'nun Rusya'yı çevreleme manevralarını meşru gördüğümüz anlamına gelmiyor. Batı emperyalist blokunun militarist gücü olan NATO'nun yok edilmesi tüm dünya proletaryasının ve emekçi halklarının hedefi olmak durumundadır.

Bir noktanın altını ısrarla çizmemiz gerekiyor: Bugün Rus yayılmacılığı karşısında işgale karşı çıkmayan ve Ukrayna'nın kendi kaderini tayin hakkını savunmayan hiçbir tutum, Ukrayna emekçi kitleleri arasında varlık alanı bulamayacaktır. Ukrayna'da sosyalist devrimi gerçekleştirecek olan işçiler ve emekçiler bugün ellerinde silahla işgale karşı tarihsel bir direniş göstermektedir. Dünya işçi sınıfının ve sol hareketinin görevi bugün bu direnişi desteklemek ve işgale karşı mücadele etmektir.

Bu önemli dünya gelişmesi karşısında dergimizin bu özel sayısını Ukrayna sorunu üzerine hazırladık. İçeriklerde, işgalin daha ilk anından itibaren İşçilerin Uluslararası Birliği-Dördüncü Enternasyonal ile İşçi Demokrasisi Partisi'nin yayımladığı deklarasyonlarını; savaşın niteliğine ilişkin politik-teorik değerlendirme yazılarını ve konuşma dökümlerini; ve tabii politik tutumları ve devrimci deneyimleriyle dünya proletaryasının önderleri konumuna yükselmiş olan Lenin ve Troçki'nin Ukrayna'ya ve ulusların kendi kaderlerini belirleme hakkına ilişkin olarak kaleme aldıkları değerlendirmeleri bulacaksınız.

Umarız bu özel sayımız, Ukrayna'nın işgali ve sürmekte olan savaş konularında devrimci Marksist tutumun netleşmesine katkıda bulunur.

Donetskiiler toprak altında donmuş patatesleri topluyor, 1930'lar

Stoltenberg ve Zelenski Kiev'de bir araya geldi - Sergei Chuzavkov / Shutterstock

Rusya, ABD ve NATO; Ukrayna'dan elinizi çekin

Son haftalarda, Ukrayna'nın NATO'ya katılma ihtimali karşısında Rus birliklerinin Ukrayna sınırına yığılması ile beraber dünyadaki gerilim arttı.

ABD Başkanı Biden ve Avrupa Birliği, olası bir Rus işgalinin askeri çatışma yaratabileceğini söyleyerek Rusya'yı kınadı. Yeni bir bölge veya dünya savaşının eşiğinde miyiz? Yoksa Rus ve ABD emperyalizmleri arasında Ukrayna'nın ve bölgenin kontrolüne dair siyasi ve ekonomik rekabet sertleşiyor mu?

Öncelikle belirtilmesi gereken husus şu ki, kapitalist emperyalist sistem küresel bir kriz yaşarken, bir tür silahlı çatışmanın patlak vermesi ihtimalini tamamen bir kenara atamayız. Ancak biz şu an aslen, Ukrayna ve bölgede siyasi ve ekonomik tesir kazanmak için şiddetli ve azılı bir rekabet yaşandığını düşünüyoruz. Bu gerilimin elbette herhangi bir ilerici tarafı yok.

Bölgesel bir savaşın, hele ki küresel bir savaşın daha düşük bir ihtimal olduğunu düşünüyoruz. Her ne kadar iki taraf tehditkâr açıklamalarda bulunma konusunda birbirleriyle yarışsa da, aslen ikisi de bir şekilde bu siyasi bataklıktan çıkmanın yollarını arıyor:

Biden'ın ABD güçlerini Afganistan'dan aniden çekmesinde yaşandığı gibi alay konusu olmadan ve kendi ülkelerinde bir siyasi güç kaybına uğramadan.

ABD Dışişleri Bakanı Antony Blinken ile Rusya Dışişleri Bakanı Sergey Lavrov'un 21 Ocak Cuma günü görüşmeleri ve kısa vadede tekrar görüşeceklerini belirtmeleri, müzakerelerin henüz sürmekte olduğuna işaret ediyor.

Putin ve Rusya'nın temel talebi, eski müttefikleri Ukrayna'nın NATO'ya katılmaması. Ancak krizin arka planını kavramak için, 1990'larda SSCB'nin çöküşüne dönmek gerekiyor. Komünist Parti'nin diktatörlüğünün çöküşü ve kapitalizmin restorasyonu, SSCB'nin bileşenlerinin parçalanmasını getirdi; bu da akabinde yeni Rus burjuvazisinin ve Putin liderliğindeki totaliter rejimin siyasi ve ekonomik gücünü zayıflattı.

SSCB'nin ikinci büyük ekonomisi ve adeta tahıl ambarı olan Ukrayna'nın 1991'de bağımsızlığını elde etmesi büyük bir darbe oldu. Ukrayna dünyanın en büyük gıda üreticilerinden biri. SSCB'nin çöküşünü takiben, Avrupa ve ABD emperyalizmleri, Doğu Avrupa ülkelerini (Polonya, Romanya, Bulgaristan, Romanya, Çekya, Slovakya ve Ukrayna) kendi yarisömürgelerine dönüştürmek için bir saldırı başlattı.

2014 yılına kadar Rusya, Yanukoviç'in Rusya yanlısı kapitalist hükümeti aracılığıyla Ukrayna'yı kontrol etmeye devam etti. Ancak kapitalist restorasyon yüzünden emekçilerin yaşam standardında yaşanan baş döndürücü düşüş nedeniyle bir halk isyanı patlak verince, Putin'le müttefik Ukrayna hükümeti devrildi ve onun yerine Avrupa emperyalizmiyle yakınlaşma yanlısı yeni bir hükümet kuruldu.

Bu hezimet karşısında Putin'in tepkisi Ukrayna toprağı Kırım'ı ilhak etmek ve Karadeniz'e stratejik çıkış noktası olan Sivastopol deniz üssünü ele geçirmek oldu. Ve yine 2014'te Rusya, Ukrayna'nın doğusundaki Donbass bölgesindeki ayrılıkçı ayaklanmaları körükledi. Rusya'nın mali ve silah desteğiyle, bu unsurlar bugün de bölgeyi kontrol etmeye devam ediyor. O zamandan beri zımni bir çatışma süregidiyor.

Putin neden şimdi karşı saldırıya geçti? Çünkü kapitalist dünya ekonomik krizi Rusya'yı da siyasi ve ekonomik olarak etkiliyor. Rus emperyalizmi zayıfladı, bir dizi çatışma yaşadı. Öncelikle, Rusya'da kemer sıkma politikalarının, ayrıca Covid-19 pandemisi ve politik baskının sonuçları nedeniyle hükümet yıprandı; bu da son seçimlerde oy kaybı şeklinde tezahür etti. İkincisi, Rusya'nın, Belarus'taki ve son dönemde de Kazakistan'daki halk isyanlarına doğrudan askerleriyle veya dolaylı olarak müdahale ederek Rusya yanlısı hükümetleri desteklemesi gerekti. Bu nedenle, Ukrayna'nın NATO üyesi olma ihtimalini gerekçe göstererek Ukrayna'daki krizi yeniden harlamak ve böylece geniş halk kesimlerinde Rus milliyetçisi duyguları harekete geçirerek kaybettiği puanları geri kazanmak istiyor. Öte yandan Putin, Avrupa'ya gönderilen Rus gazının fiyatını ve yeni petrol boru hatlarının inşasını da daha iyi koşullarda müzakere etmek istiyor.

Amerikan ve Avrupa emperyalizmi, Ukrayna'nın dünyadaki en önemli emperyalist askeri ittifak olan NATO'ya katılmasına dönük taarruzlarıyla, Putin'e aradığı gerekçeyi altın tepside sundu. Biden ve AB, bu şekilde gerek Ukrayna gerek Doğu Avrupa üzerindeki kontrol ve tahakkümünü pekiştirmeye çalışıyor. Ukrayna'nın mevcut kapitalist hükümeti de bu hattı benimsiyor ve çokuluslu şirketlerle ittifak halinde emekçileri sömürmeye devam ediyor.

Rusya ile AB ve Biden arasındaki bu çatışmanın herhangi bir ilerici tarafı yok. Bu, emperyalist güçlerin hepsinin maruz kaldığı siyasi ve ekonomik krizi yumuşatmaya yönelik, burjuvaziler arası bir çekişme. Çin ve İran, Putin'in çıkışına ılımlı destek veriyor. Güç gösterisi yapan Putin, Küba ve Venezuela'ya askeri güç konuşlandırma tehdidinde bulunuyor.

İUB-DE olarak bu krizin büyük bir silahlı çatışmaya dönüşmesinin daha az olası olduğu ve Biden ile Putin'in aslen müzakere temelinde bir anlaşmaya varmaya odaklandığı değerlendirilmesinde bulunsak da, silahlı bir çatışma ihtimalini kenara atmak mümkün değil; özellikle de iki taraf asker ve silah yağmaya devam ederken...

Bu olasılık karşısında İUB-DE olarak, Rusya-Putin'in Ukrayna'yı işgal etmeye yönelik her türlü girişim ve tehdidini reddetmeye çağırıyor, gerek Rus emperyalizmi gerek Avrupa ve ABD emperyalizminin Ukrayna'dan çıkmasını talep ediyoruz: NATO, Ukrayna'dan defol! Rusya ve NATO'nun tüm silahları ve nükleer füzeleri derhal bölgeden geri çekilsin! Ukrayna halkına kendi kaderini tayin hakkı!

Bu krizden nihai çıkışın yolu, Rusya ve Ukrayna işçi sınıflarının kendi hükümetlerine meydan okuması ve işçi hükümetleri kurmasından geçiyor.

Büyük Rus şovenizmine karşı bağımsız, birleşik, özgür Ukrayna!

Putin'in emirleriyle Ukrayna'nın işgaline fiilen başlamış olan Rus ordusu, on binlerce insanın hayatını kaybetmesine, yüz binlerce ve milyonlarcasının mülteci olmasına neden olabilecek bir kirli savaş başlattı. Bu kirli savaş politikası, büyük Rus şovenizminin 2013 Ukrayna Ayaklanması ile 2020 Belarus Genel Grevi'ne karşı hayata geçirmiş olduğu karşıdevrimci ve yayılmacı politikaların silahlarla sürdürülen biçimidir.

Rusya'nın Ukrayna üzerinde herhangi bir hakkı yoktur. Donetsk ve Lugansk'ta bağımsız devletler değil, Rusya'nın kuklası olan uydu devletler kurulmak istenmiştir. Tarihsel olarak Rusya'nın Ukrayna'ya dönük politikası daima asimilasyoncu, sömürgeci, işgalci bir karakter taşımıştır.

Dünya işçi sınıfının, yoksullarının ve ezilen halklarının, Çarlık rejiminin dış politikasının sadık bir takipçisi olan Putin'in saldırgan pan-Slavist çizgisinden herhangi bir çıkarı bulunmamaktadır. İşçilerin ve ezilenlerin sloganı şudur: "Ukrayna, Rusya'nın Vietnam'ı olacak!" Rus birlikleri ve paramiliter çeteleri Ukrayna'dan ve Kırım'dan çekilmelidir. Tarihsel doğu sınırından batı sınırına dek Ukrayna birleşik, bağımsız ve özgür olmalıdır!

Asıl amacı Ukrayna ve Doğu Avrupa'daki kontrol ve tahakkümünü pekiştirmek olan ABD ve Avrupa emperyalizmleri de ülkede yaşanmakta olan sürecin doğrudan sorumlularıdır ve çıkarları, Ukrayna emekçi halkının çıkarlarıyla örtüşmemektedir. Bu nedenlerle, Avrupa ve ABD emperyalizmleri de Ukrayna'dan elini çekmeli, Batı ve Doğu Avrupa'daki ABD askerî üsleri kapatılmalı ve NATO derhal lağvedilmelidir.

Büyük Rus şovenizminin dünya örgütü olan ve Kazakistan Devrimi'ne karşı da kullanılan Kolektif Güvenlik Antlaşması Örgütü (KGAÖ) lağvedilmelidir. KGAÖ, Rusya'nın komşusu olan ülkelerde emekçi halk ayaklanmalarını bastırıp, Rusya'ya bağımlı oligarşileri koruyan gerici bir örgüttür.

Bugün Donetsk ve Lugansk'ta yaşanmakta olan, Rusya'nın yayılmacı, Ruslaştırıcı politikalarının bir sonucudur. Bu nedenle Rusya güçleri derhal bölgeyi terk etmelidir. Donbass bölgesi, Ukrayna toprağıdır. Çarlık'ın, SBKP'nin ve bugün Putin'in hayata geçirdiği büyük Rus şovenizmi politikalarına karşı, Lenin ile Troçki'nin genç Sovyet devletinin ilk yıllarında hayata geçirdiği ve Ukrayna'nın bağımsızlığı ile birliğini öngören enternasyonalist politikaları savunuyoruz.

- Büyük Rus şovenizmine karşı bağımsız, birleşik, özgür Ukrayna!
- Rusya-Putin'in Ukrayna'yı işgal etmeye yönelik her türlü girişimini reddetmeye çağırıyoruz!
- Avrupa ve ABD emperyalizmleri Ukrayna'dan dışarı!

Joe Biden ve Vladimir Putin, ABD-Rusya zirvesi için Cenevre'de bir araya geldi. - Saul Loeb / REUTERS

Putin ve Rusya'nın Ukrayna'ya yönelik askeri saldırganlığına hayır! Bombardımana son! Ukrayna'da ne Rus birlikleri, ne NATO güçleri!

Vladimir Putin, 24 Şubat sabahı erken saatlerde, Ukrayna'ya yönelik askeri operasyon emri verdi: "Kararımı verdim. Bu operasyonun amacı insanları korumaktır," sözleriyle kendini meşrulaştırmaya çalıştı; Doğu Ukrayna'nın Donbas bölgesindeki Donetsk ve Lugansk'ta yer alan ayrılıkçı sahte cumhuriyetlere atıfta bulunuyordu. Ancak gerek haberler gerek Rus hükümetinin kendi açıklamaları, ortada Ukrayna'ya yönelik geniş kapsamlı bir saldırı olduğunu gösteriyor. Başkent Kiev ve Kharkov, Kharkiv, Dnipropetrovsk ve Mariupol gibi diğer şehir merkezleri yakınında bombardımanlar meydana geliyor. Şu ana kadar Ukrayna kara ve hava kuvvetleri üslerine yönelik yaklaşık 20 füze saldırısı gerçekleştiği bildiriliyor. Bu saldırıların bazıları başkent Kiev yakınlarında yaşandı. Haberlerde onlarca kişinin yaşamını yitirdiği, Rus savaş uçakları ve helikopterlerinin düşürüldüğü ifade ediliyor. Buna karşılık Rusya da Ukrayna'nın hava üslerini yok ettiğini iddia ediyor. Putin, "Müdahale etmeye kalkan bedelini öder" şeklinde uyarıda bulunuyor.

Putin ile Biden, Rusya ile ABD, Avrupa Birliği (AB) ve NATO arasında bir aydan uzun süredir devam eden görüşmeler, açıklamalar ve tehditlerin ardından, sosyalistler olarak lanetlediğimiz silahlı bir çatışma patlak verdi. Ukrayna'da ve bölgede yaşanacak savaşın bedelini, Ukrayna ve Rus halkları daha fazla sefalet, ölüm ve sosyal kriz olarak yaşayacaktır.

Bu silahlı çatışmanın hiçbir ilerici tarafı yok. Reformist solun çeşitli kesimleri ile Çin, Küba, Nikaragua veya Venezuela gibi sözde antiemperyalist ve sosyalist ülkeler, Rusya'nın saldırganlığını ve Putin'i, ABD'ye karşı çıkan "mağdur" ve "antiemperyalist" bir güç olduğu iddiasıyla destekliyor. Bu tamamen yanlış. Putin baskı uygulayarak, petrol ve gaz oligarklarından oluşan bir mafyanın da desteğiyle, Rusya'da kapitalist ve emperyalist bir rejimi yönetiyor. ABD ve Avrupa emperyalizmiyle arasındaki anlaşmazlık, tamamen Ukrayna üzerinde siyasi ve ekonomik kontrol mücadelesinden ibaret. Ukrayna doğal kaynaklar, özellikle gıda ve madencilik açısından zengin bir ülke.

Söz konusu ihtilaf, SSCB'nin dağıldığı, Rusya ve tüm eski Sovyet cumhuriyetlerinde kapitalizmin yeniden kurulduğu 90'lı yıllardan beri sürüyor. O zamandan bu yana, Amerikan emperyalizmi ve AB, çokuluslu şirketleri ve bankalarıyla, Doğu Avrupa ülkelerini yarisömürge haline getirmekte. Emperyalist bir askeri ittifak olarak NATO'nun bölgedeki varlığı da bu resmin parçası. Kısa süre önce, Avrupa emperyalizminin müttefiki olan mevcut Ukrayna hükümeti, ülkenin NATO üyesi olmasına karar verdi, böylece Amerikan ve Avrupa emperyalizmine boyun eğme yolunda bir adım daha attı. Gerek ekonomik gerek politik olarak zayıflamış kapitalist ve emperyalist Rusya'nın başında yer alan Putin ise bu duruma karşı çıktı.

Bu nedenle, yaşanan mücadele, Ukrayna'nın bağımsızlığını ve ulusal kendi kaderini tayin hakkını mesele haline getiren, burjuva ve emperyalist güçler arası bir mücadeledir. Putin, Donbas cumhuriyetleri olarak anılan yapıların bağımsızlığını tanıdı; bu bölgelerdeki Rusça konuşan nüfusu Ukrayna'ya karşı savunmak istediğini iddia etti. Rusya'nın Ukrayna'ya saldırmak için bahanesi de bu oldu. Donbas bölgesi için "kendi kaderini tayin hakkı" argümanının kullanılması yanlıştır. Çünkü ortada, 2014 yılında Rusya'nın mali ve askeri desteğiyle kurulan hayali cumhuriyetler söz konusu. Stalin döneminden başlayıp Putin ile devam eden bir biçimde, bu bölgeler Rus kökenli nüfusun iskan edilmesiyle Ruslaştırıldı. Gerçekte bu bölgeler, Rus emperyalizminin Ukrayna topraklarındaki "enklav'ları". Aynı şey 2014 yılında Rusya tarafından ilhak edilen Kırım Yarımadası için de geçerli. Bir enklav, emperyalizmin ulusları bölmek ve stratejik noktalara hükmetmek için yarattığı yapay bir oluşumdur. Emperyalist enklav'lar arasında Malvinas Adaları, Cebelitarık Kayası, İsrail, Kuzey İrlanda vb. sayılabilir.

Ancak Putin, meselenin Donbas bölgesiyle sınırlı olmadığını çok net ifade etti. Putin, Ukrayna'yı bağımsız bir ulus olarak tanımıyor ve kendi kontrolü altına almak istiyor: Aynen Çarlık imparatorluğu ve Stalin diktatörlüğü altında olduğu gibi. Üstelik 22 Şubat'taki konuşmasında bütün suçun Lenin'e ve 1917 devrimindeki Bolşevik hükümete ait olduğunu söyledi: Çünkü Lenin ve Bolşevik hükümet, Ukrayna halkına tam anlamıyla bir ulus olma hakkını tanımış ve ona Sovyet Sosyalist Cumhuriyetler Birliği'ne (özerklik hakları ve istediğinde ayrılma hakkıyla beraber) katılmak isteyip istemediğine özgürce karar verme imkânı sunmuştu. Gerçekten de, Ukrayna'yı ve Çarlık imparatorluğundaki çeşitli milliyetlerin tüm haklarını tanıyan, Lenin ve Troçki liderliğindeki devrimci hükümetti. Putin, Stalin'in buna karşı çıktığını hatırlattı. Stalin 1924'te kendi diktatörlüğünü tesis ettikten sonra uyguladığı baskılarla, Ukrayna'yı ve SSCB'nin diğer halklarını bir "halklar hapisanesine" tıkmıştı.

Bugün, kapitalizmi yeniden tesis eden unsur olan Sovyet bürokrasisinin parçası KGB'nin eski bir üyesi olan Putin, tüm Ukrayna'yı ezmek ve kontrol altına almak için Stalin'e ve aslen Çarlığa göndermede bulunuyor. İUB-DE'de bir araya gelen enternasyonalist sosyalistler olarak biz ise, Ukrayna halkının gerçek anlamda kendi kaderini tayin hakkı için mücadeleye devam edeceğiz: Bu hak, ancak Ukrayna'da bir işçi-emekçi hükümeti kurulmasıyla vücut bulabilir.

Ama karşı cennahta da asla ilerici ya da demokratik bir unsur yok. Kuzey Amerika ve Avrupa emperyalizmi (ve de NATO) yalnızca Ukrayna'yı kontrol altına almak, çokuluslu şirketlerinin çıkarı için oradaki aşırı sömürüyü sürdürmek istiyor. Yaşanan son felaketten her iki taraf da sorumlu. Sorumluluk, yağmacılık mücadelesi veren tüm emperyalist güçlere ait.

Bu, kapitalist-emperyalist sistemin yaşadığı krizin doğurduğu toplumsal ve insani çöküşün bir başka yansıması.

Bu nedenle İUB-DE olarak Ukrayna'da ve bölgedeki gerici savaşı lanetliyoruz; buradaki hiçbir taraf ilerici değil. Rus askeri saldırganlığının ilerleme kaydetmesi ve savaşın devam etmesi, Ukrayna ve Rusya'nın işçileri ve halkları için hiçbir olumlu yana sahip değil.

Halklar sokağa dökülüp, Rus saldırganlığına, bombardımana ve savaşa dur demeli. Bu krizden nihai çıkış yolu ise, Rusya ve Ukrayna işçi sınıfının mevcut hükümetlerine karşı durması ve işçi hükümetleri inşa etmesinden geçiyor.

İUB-DE olarak Rusya'nın Ukrayna'ya yönelik askeri saldırganlığını lanetlemek için seferberlik çağrısında bulunuyoruz. Bombardımana son! Rus emperyalizminin de Amerikan ve Avrupa emperyalizminin de müdahalelerine hayır! Ukrayna'da NATO varlığına hayır; Rusya ve NATO'nun tüm nükleer silah ve füzeleri derhal geri çekilsin. Yaşasın Ukrayna halkının kendi kaderini tayin hakkı!

Ukrayna kuvvetleri tarafından tahrip edilen bir Rus tankından duman yükseliyor - Anatolii Stepanov / AFP

Putin ve Rusya'nın yürüttüğü işgale hayır! Ukrayna halkının direnişini destekleyelim!

1. Rus emperyalizminin Ukrayna'yı işgali 25 Şubat'tan bu yana sürüyor. Elinizdeki karar metninin onaylandığı sıralarda, başkent Kiev ve diğer şehirlerdeki çatışmalar devam ediyordu. Vladimir Putin, Ukrayna ordusunu hükümete karşı darbe yapmaya çağırdı ancak şu ana kadar bu gerçekleşmiş değil. Ukrayna Silahlı Kuvvetleri beklenenden daha büyük bir direniş sergiliyor. Anlaşıldığı kadarıyla sivillerden de silahlanıp işgale karşı direnen kesimler var. Askeri üstünlüğü nedeniyle Rusya'nın Kiev ve Ukrayna'da kontrolü ele geçirmesi mümkün. Fakat şimdiye kadar Rusya bu hedeflerine ulaşamadı ve Kiev'in sivil nüfusuna yönelik canice füze bombardımanına rağmen direniş devam ediyor.

2. İUB-DE olarak biz, söz konusu işgali reddetme politikamızı sürdürüyor ve emperyalist saldırganlara karşı Ukrayna halkının yanında olduğumuzu ifade ediyoruz. Enternasyonalist sosyalistler olarak bizler savaş anında tarafsız olamayız.

İşgalcinin askeri planda yenilmesi için Ukrayna halkının direnişini destekliyoruz. Ancak bunu Volodimir Zelenski'nin kapitalist hükümetine en ufak bir siyasi destek vermeden, onun siyasi-askeri liderliğine asla güvenmeden yapıyoruz. Biz işçi sınıfının, Ukrayna halkının ve örgütlerinin silahlanmasını savunuyoruz.

3. Şu an Ukrayna'da emperyalistler arası bir savaş yok. Şu ana kadar NATO veya ABD askeri güçlerinin herhangi bir müdahalesi söz konusu değil. Aksine Biden ve NATO, askeri müdahale niyetlerinin olmadığını yineliyor. Aslen Rusya'ya yönelik ekonomik yaptırımlara odaklanıyorlar. Öyle ki, Ukrayna başkanı Zelenski "Bizi yalnız bıraktılar" şeklinde bir serzenişte bulundu. Bu da, fiiliyatta işgalin sürmesine izin verdikleri ve Putin'in kabul edilemez eyleminin suç ortakları haline düştükleri anlamına geliyor. Hatta öyle ki, Fransa Cumhurbaşkanı Macron ve ABD hükümeti, Zelenski'nin ülkeyi terk etmesi için kendisine "yardım" teklif etti. Bu da aslında bir teslim olma çağrısına denk geliyordu.

4. Bu nedenle, Putin'in işgaline karşı sesini yükseltmeyi reddeden veya kendilerini tarafsız ilan eden dünya solunun çeşitli geniş kesimlerinden ve kimi anti-kapitalist sol çevrelerden ayrışıyoruz. Reformist sol kesimler, ayrıca Çin, Küba, Nikaragua veya Venezuela gibi sözde anti-emperyalist ve sosyalist ülkeler, Rus işgalini ve Putin'i, ABD karşısında bir tür "mağdur" veya "anti-emperyalist" savaşçı olduğu iddiasıyla destekliyor. Bu hatalı bir tutum. Putin baskı uygulayarak, petrol ve gaz oligarklarından oluşan bir mafyanın da desteğiyle, Rusya'da kapitalist ve emperyalist bir rejimi yönetiyor. ABD ve Avrupa emperyalizmiyle arasındaki çatışma, tamamen Ukrayna üzerinde siyasi ve ekonomik kontrol mücadelesinden ibaret. Bu çatışmayı da lanetliyoruz.

5. Bizim Ukrayna halkıyla dayanışma çağrımızın Biden, Macron veya Boris Johnson'un işgale "karşı" duruşu ile hiçbir ilgisi yok. Onlar Ukrayna'ya yönelik emperyalist egemenlik planlarını uygulamak için fırsat arıyorlar. Bu nedenle, İUB-DE olarak, gerek Rus emperyalizmi, gerek Kuzey Amerika, Avrupa ve NATO emperyalizmi tarafından gerçekleştirilen, Ukrayna'ya yönelik tüm emperyalist müdahaleleri reddediyoruz.

6. Bizler, 1917 sosyalist devriminden sonra Lenin ve Troçki tarafından önerildiği ve hayata geçirildiği şekliyle, Ukrayna halkının özgürce kendi kaderini tayin etmesinden yanayız. Ukrayna ancak bir işçi sınıfı ve halk hükümetinin yönetiminde ve Sosyalist Ukrayna haline gelerek gerçek bağımsızlığına kavuşabilir.

7. İUB-DE olarak dünya halklarına işgali reddetme ve Ukrayna halkının direnişini destekleme yönünde çağrıda bulunmaya devam ediyoruz. Dünyanın belli başlı başkentlerinde binlerce kişi Putin ve Rusya'nın yürüttüğü işgali reddetmek için sokaklara döküldü. Protestocular meydanlara ve Rus büyükelçiliklerinin önüne akın etti.

Özellikle de Rusya'nın Moskova ve St. Petersburg kentlerinde polisin binlerce eylemciyi gözaltına aldığı eylemler öne çıktı. 664 Rus bilim insanı "Rusya'nın savaş eylemlerini" protesto etti ve derhal durdurulmasını istedi. Bu inisiyatifin başını, Rus Bilimler Akademisi üyeleri ve 2010 Nobel Fizik Ödülü sahibi Konstantin Novosiolov çekiyor. Gürcistan'da büyük yürüyüşler düzenlendi. Barselona, Madrid, Paris, Londra, Lizbon, Roma, Budapeşte, Berlin, İstanbul, New York, Mexico City, Buenos Aires, Santiago de Chile, Brezilya şehirlerinde ve Latin Amerika'nın geri kalanında eylemler ve yürüyüşler gerçekleşti.

8. Ukrayna halkıyla uluslararası dayanışmayı sürdürmeliyiz. İşgale, bombardımana hayır! Rus birlikleri Ukrayna'dan dışarı! Hükümetler Rusya ile ilişkilerini kessin! Ukrayna halkının direnişi zafer kazanmalı! İster Rusya'dan, ister NATO, ABD veya AB'den gelsin, Ukrayna'daki tüm emperyalist müdahalelere hayır!

İUB-DE Bildirisi
5 Mart 2022

Berlin'de "Putin'i durdur, savaşı durdur" pankartı ile yapılan Ukrayna'nın işgalini protesto eylemi- John Macdougall-AFP

Birleşik bir küresel hareket için: Putin'in birlikleri, Ukrayna'dan defol! Yaşasın Ukrayna halkının direnişi! NATO'ya hayır!

Rusya'nın Ukrayna'yı işgali, kendini sol olarak tanımlayan örgütler ile işçi ve emekçi hareketi örgütlerinin tamamı tarafından kınanmalıdır. Putin'in bu savaş ile gerçekleştirmekte olduğu katliamı ve tahribatı haklı gösterebilecek hiçbir gerekçe olamaz. Putin'in işgalci güçlerinin Ukrayna'dan defolması için tüm dünyada gerçekleştirilen seferberlikleri destekliyoruz. Ukrayna halkının işgali yenmek için verdiği direnişi destekliyoruz. Ukrayna halkının kendini savunma hakkını ve kendi kaderini belirleme hakkını destekliyoruz.

Rusya'nın bu saldırganlığına karşı çıkışımızı, aynı zamanda ABD ve AB emperyalizminin Ukrayna'ya yönelik tüm müdahalelerine karşı tutumumuzun eşliğinde gerçekleştiriyoruz. Bizim tutumumuz bu ülkelerin hükümetlerinin aldığı tutumdan tamamen bağımsızdır ve bu ülkelerin askeri güçlerinin cisimleştiği NATO'yu reddediyoruz.

Geçmişte, ABD'nin Irak'ı işgaline karşı mücadeleyi ve Irak halkının işgale karşı mücadele hakkını desteklediğimiz gibi bugün de aynı derecede alçaklıktaki bir başka işgale karşı sesimizi yükseltiyoruz. O zaman da bunu Saddam Hüseyin'in politikasını onaylamadan yapmıştık. O zaman olduğu gibi bugün de Ukrayna halkının direnişine verdiğimiz destek, Zelenski'nin kapitalist hükümetinin ne politikasını desteklediğimiz anlamına gelir ne de ona güven duyduğumuza.

Bu bağımsız tutum doğrultusunda, bu noktalardan ve bunlara eklenebilecek diğer taleplerden de (Rusya ile diplomatik ilişkilerin kesilmesi, Rusya'da savaş karşıtlarının serbest bırakılması) hareketle, geniş bir eylem birliği hareketinin oluşturularak uluslararası ölçekte bir eylem planının koordine edilmesini öneriyoruz. Bu amaçla irtibat kurulmasını ve ortak bir deklarasyon ve eylemler planı oluşturulmasını öneririz.

Kazakistan'ın Almatı kentinde Vladimir Lenin anıtı önünde Ukrayna'yı desteklemek için gerçekleştirilen eylem - REUTERS

Sosyalist dünya örgütlerinden enternasyonal çağrı!

Ukrayna direnişiyle dayanışmaya ve onu desteklemeye yönelik büyük bir uluslararası kampanya çağrısı. Rus ordusu işgalinin yenilgiye uğratılması için! NATO'ya hayır!

Vladimir Putin hükümeti Rus ordusunun Ukrayna'yı işgalini başlattı. Son derece zalimce yöntemlerle kentlere saldırıp yakıp yıkmakta, hastaneler ve doğumevleri gibi hedefleri bombalamakta. Amacı Kiev'i (Ukrayna'nın başkenti) almak ve böylece bütün ülkeye hâkim olmak. Rus ordusunun büyük üstünlüğüne karşın işgalciler Ukrayna halkının öngördüklerinden daha güçlü, çoğu kez kahramanca direnişiyle karşılaşmışlardır.

Bu savaşın gerçekleştiği dünya durumuna ilişkin farklı kavrayışların ötesinde, aşağıda imzası bulunan örgütler olarak bu savaşın niteliğinin, çok daha güçlü bir devletin (dünyanın en önde gelen askeri güçlerinden biri olan Rusya), boyunduruk altına alma amacıyla daha zayıf bir devlete saldırısı olduğu noktasında tamamen anlaşmaktayız. Sovyetler Birliği'nin ilk kuruluş aşamasındaki kısa bir döneminin dışında (bugün Putin tarafından çok eleştirilen Lenin'in önerdiği politikanın uygulandığı dönem) hem Stalinizm hem de kapitalist Rus hükümetleri Ukrayna'yı her zaman "arka bahçe" olarak görmüşlerdir.

Bu nedenle, Ukrayna işçilerinin ve halkının işgale karşı geliştirdikleri direnişi destekliyoruz ve Rus birliklerinin yenilmesinden yanayız. Bu tutum hiçbir şekilde, işgale karşı direnme çağrısı yapan Zelenski'ye ve de Ukrayna burjuvazisine politik destek verdiğimiz veya onlara güven duyduğumuz anlamına gelmemektedir.

Emperyalizmin askeri kolu olan NATO'nun oynadığı rolü şiddetle kınıyoruz ve bu örgütün lağvedilmesi için mücadele ediyoruz. Ama söz konusu olan NATO'nun Rus topraklarını işgali değildir, ne de NATO'nun Ukrayna halkına bir saldırısıdır. Aynı şekilde, Ukrayna'da (ve bildiğimiz kadarıyla bir başka yerde) Rus birliklerine karşı savaşan NATO askerleri de bulunmamaktadır. Bugün Ukrayna'ya saldıran Rus ordusudur. Öte yandan, Rusya olsun, ABD olsun, Avrupa olsun ya da NATO olsun, Ukrayna'ya yönelik her türlü emperyalist müdahalenin karşısındayız. Rusya'nın ve NATO'nun tüm nükleer silahlardan arındırılmasını talep ediyoruz.

Önerilerimiz

Bu noktalardan hareketle, bu bildirinin başlığında özetlenen hedefler doğrultusunda ortak eylemlilikler geliştirilmesini ve gerçekleştirilmesini öneriyoruz. Elbette bunun farklı düzeyleri bulunmaktadır.

İlk olarak, işçiler ve öncü kesimler arasında bu bildirinin yaygınlaştırılması, savaşın niteliği konusundaki kafa karışıklığının giderilmesine yardımcı olacak toplantıların ve tartışmaların düzenlenmesi.

İkinci olarak, kamuya açık seferberliklerin düzenlenmesi: Avrupa’da ve diğer ülkelerde yapılmakta olanlar gibi, “Putin’in askerleri Ukrayna’dan defol”, “Ukrayna direnişini destekleyelim”, “NATO’ya hayır” gösterileri. Bu çerçevede, etkinlikleri somutlamaya yönelik dayanışma komitelerinin oluşturulması mümkün ve gerekli olabilir. Aynı şekilde Putin hükümetine karşı Rusya’da düzenlenen ve acımasızca bastırılan işgal karşıtı seferberliklerin desteklenmesi.

Üçüncü olarak, sendikal, öğrenci ve halk örgütleriyle birlikte, Ukrayna halkına yönelik her türden yardımın toplanması, bunların yerlerine ulaştırılması amacıyla işçi ve halk konvoylarının düzenlenmesi.

İmzacılar:

İşçilerin Uluslararası Birliği-Dördüncü Enternasyonal (İUB-DE/UIT-CI)

Uluslararası İşçi Birliği-Dördüncü Enternasyonal (UİB-DE/LIT-CI)

Devrimci Komünist Enternasyonal Eğilim (DKEE/RCIT)

Devrimci Enternasyonal Reorganizasyon Komitesi (DERK/CRIR)

Suriye Demokratik Sol Partisi (SDSP)

Sosyalist Görüş - Arjantin (SG-OS),

İşçi ve Köylü Hareketi - Kosta Rika (İKH/MTC)

Ulusal İşçi Konseyi - Kosta Rika (UİK/CNT)

Nihayet, ama en önemli noktalardan birisi olarak, işçilerin kendi örgütleri aracılığıyla gerçekleştirecekleri eylemliliklerin desteklenmesi. Örneğin, Hollanda’daki liman işçilerinin ve Kent gaz terminalindeki işçilerin eylemine benzer biçimde İngiltere’de Chesire’deki Ellesmere rafinerisindeki liman işçileri de Rusya’dan gelen petrolü boşaltmayı reddetmişlerdir. Haberlere göre, “Avrupa’daki limanlarda Ukrayna’nın işgaline karşı bu tip bir protestolar dalgası yaygınlaşmaktadır.”

Ukrayna’daki savaş karşısında ve yukarıda sergilediğimiz ortak tutum çerçevesinde, tüm dünya işçilerine ve halk kitlelerine önerilerimiz bu başlıklardan oluşmaktadır.

- Putin ve Rus orduları Ukrayna’dan defol!
- Ukrayna halkının direnişini destekleyelim!
- NATO’ya hayır!
- Tüm hükümetler Rusya ile diplomatik ilişkilerini derhal kesmelidir!

İUB-DE Bildirisi

5 NİSAN 2022

Ukrayna direnişinde yer alan sola politik ve maddi destek

İşçi Demokrasisi Partisi olarak Rus işgaline karşı Ukrayna direnişini desteklemek gerektiğine dair net bir görüşümüz var. Dünya partimiz olan İşçilerin Uluslararası Birliği - Dördüncü Enternasyonal (İUB-DE) ile birlikte, Ukrayna'daki Dayanışma Operasyonu içerisinde görev alıyoruz.

Amacımız, bağımsız sınıf perspektifinden hareketle, Avrupa ve dünyanın geri kalanında bulunan anti-otoriter, anti-faşist ve devrimci örgütlerle birlikte bir dayanışma hareketi yaratarak Ukrayna soluna politik ve maddi destek sağlamak.

NATO'ya karşıyız ancak Avrupa solunun birçok kesimi gibi bu durumu Putin'in emperyalist saldırganlığını aklamak için bir mazerete dönüştürmüyoruz. NATO'yu işçi sınıfının bakış açısından aklanamaz bir örgüt olarak görüyoruz.

Dayanışma Operasyonu (DO) Ukrayna'daki anti-otoriter solun Rus işgaline karşı bir araya geldiği ortak bir platform. DO sendikalar yoluyla ülke içinde yerinden edilmiş insanlara insani yardım sağlıyor. Aynı zamanda Bölgesel Savunma Komiteleri aracılığıyla askerî direnişe doğrudan katılım sağlayan çeşitli sol akımların desteklediği uluslararası bir dayanışma kampanyasına öncülük ediyor.

Kampanya'ya nasıl katkıda bulunabilirsiniz?

- Ukrayna işgaline karşı etkinlikler ve sohbetler örgütleyerek Ukrayna'daki sol örgütlerin sesine ses katabilirsiniz.
- İlk yardım çantalarının satın alınması için para toplayabilirsiniz.

Bölgesel Savunma Güçleri'ne gönderilen hijyen ürünleri ve ilk yardım malzemeleri - Dayanışma Operasyonu

Ukrayna direnişinde yer alan sola politik ve maddi destek kampanyası

Dayanışma Operasyonu kendisini anlatıyor!

Biz kimiz?

Dayanışma Operasyonu, Ukrayna'daki emperyalist saldırıya karşı, Ukrayna halkının içerisinde direnişe katılan sol güçlere destek sunmak için örgütlenen anti-otoriter ve gönüllü bir ağıdır.

Ne yapıyoruz?

Bölgesel Savunma Komitesi'nin bir parçası olarak savaşan insanlara, onların ailelerine ve mültecilere yardım; aynı zamanda da insanları ortak bir amaç etrafında birleştirmeyi amaçlayan solcu taban girişimlerini desteklemek için yardım ve fon topluyoruz. Bu fonlar Ukrayna'ya insani yardım, askerî koruyucu ekipman ve bolca ihtiyaç duyulan tıbbi malzemelerin satın alınmasına ve ulaştırılmasına yardımcı oluyor. Yaptığımız işler hakkında daha fazla bilgi almak için günlük paylaşımlarla güncel tuttuğumuz web sitemizi ziyaret edebilirsiniz:

[https:// operation-solidarity.org](https://operation-solidarity.org)

Dayanışma Operasyonu üyeleri çelik yeleklerdem ve muhtelif operasyon gereçlerinden oluşan yardım paketlerini sıcak çatışma alanlarına yolluyorlar - Dayanışma Operasyonu

"Ukrayna'da Dünya Barışı!" - Christoph Reisser & Söhne

Ukrayna: Uzun ve karmaşık bir tarih ve yüzyıllar süren uluslaşma süreci

Putin, Ukraynalılar diye bir ulus veya Ukrayna diye bir ülke olmadığı yönündeki pozisyonunu meşrulaştırmak için "Ruslar ile Ukraynalıların tek bir halk olduğunu, onların bir bütün olduğunu" ilan etti.

Ancak durum bu değil. Tarihçilerin de işaret ettiği üzere, ortak Slav kökenlere rağmen, verimli toprakları boyunca ülkeyi bölüp parçalayan çeşitli güçlerin Ukraynalıların kaderlerini belirlemiş olmasından dolayı, son dokuz yüzyıl boyunca Ukraynalılar Ruslardan farklı bir deneyimin içinden geçti. Bütün bu parçalanmalara ve işgallere rağmen, mesela daima bir Ukrayna dilinin bulunması, onları farklılaştırdı.

Rus olarak adlandırılan insanların en eski kayıtları, İskandinav (Varangian veya İsveç) prensleri ve Slav şehirleri, özellikle Novgorod ve Kiev hakkında hikayeler içeriyor. Prens Rurik, Novgorod'u yöneten bir hanedan kurmuş ve halefi Oleg, 9. yüzyılın sonlarında Kiev'i ele geçirmişti. Rurik prensleri Kiev'i başkent yaptılar ve Konstantinopolis'teki Patrik tarafından yönetilen Ortodoks Hristiyanlığa geçmeyi kabul ettiler. Rus halkı; Batı ve Güney Slav dillerini konuşan Polonyalılar, Çekler, Slovaklar, Hırvatlar, Sırlar, Bulgarlar ve diğerlerinin aksine, Doğu Slavca konuşanlar olarak ayırt edildi.

Ukrayna'nın kökeni 9. yüzyıla, özellikle 882 senesine dayanır; o sene, kendilerine "Rus" diyen (bugünkü anlamıyla değil, fonetik olarak) bir grup İskandinav tarafından, bugünkü Ukrayna'nın başkenti Kiev'in merkez alındığı bir Slav devleti kuruldu. Tarihçilerin Kiev Rus olarak adlandırdıkları bu büyük Ortaçağ devleti, hem Ukrayna'nın hem de Rusya'nın kökeniydi.

O sıralarda uzun bir kuzeydoğu sınırından başka bir şey olmayan Moskova, 12. yüzyılda kuruldu. 988'de Kiev büyük knezi I. Vladimir, resmî din olarak Ortodoks Hristiyanlığı benimsedi. Büyük Vladimir aynı zamanda (yine bugünkü anlamıyla değil ama fonetik olarak) Rus krallığını bugünün Belarus, Ukrayna ve Rusya'sından Baltık Denizi'ne dek konsolide etmişti.

Bölgede konuşulan çok sayıda Doğu Slav lehçesinden, sonunda Ukraynaca, Belarusça ve Rusça dilleri gelişti. Ortaçağ Kiev Rus yönetimi 400 yıl kadar sürdü ve 13. yüzyılda Moğol istilacıları tarafından yıkılıp işgal edildi. 13. yüzyılın ortalarında, prensliklerden oluşan Rus federasyonu Moğol İmparatorluğu tarafından fethedildi.

200 yıl sonra, 1480'de Moskova Büyük Prensi İvan, Litvanyalıların yardımıyla Moğolları yendi. Özetle 14. yüzyılın sonunda, Moğol gücünün azalmasından yararlanan Moskova Büyük Prensiği ve Litvanya Büyük Dükaliği (daha sonra Polonya'ya katıldı) eski Rus topraklarını kendi arasında böldü. Doğu Slavların kalan toprakları (bugünkü Belarusya ve Ukrayna), İvan'ın değil Litvanya yönetimi altında kaldı. Litvanya 1385'te, Moğollardan yeni kurtarılan Novgorod ve Moskova yönetimi yerine Polonya Krallığı ile hanedan birliği gerçekleştirdi, Ortodoksluğu değil Katolik inancı kabul etti.

Kiev ve çevresindeki topraklar, Polonya-Litvanya Topluluğu'nun egemenliğine girdi. Ve Batı Ukrayna'daki Galiçya veya Karpat Galiçyası, kültürel izleri hala mevcut olan Avusturya-Macaristan'ın imparatorluk aygıtı tarafından uzun bir süre yönetildi. 1569'da Lublin Antlaşması uyarınca bütün Ukrayna Polonya Krallığı'na devredildi. Doğu Ukrayna daha sonra, 17. yüzyılın ortalarında isyan eden Kazakların yardımıyla Ruslar tarafından Polonya'dan alındı. Ancak Batı Ukrayna, 18. yüzyılın sonuna kadar Polonya'nın bir parçası olarak kaldı.

Ukrayna'nın 14. yüzyıldan itibaren yaklaşık 500 yıl boyunca Polonya-Litvanya egemenliğinde kalması, sonraki 200 yıllık Rus yönetiminin silemeyeceği bir etki yarattı. Büyük ölçüde Katolik olan Polonya-Litvanya aristokrasisi, Ortodoks inancına bağlı Ukraynalı köylülüğünü yönetiyordu. Büyük ölçüde Katolik olan Polonya-Litvanya aristokrasisi, Ortodoks inancına bağlı Ukraynalı köylülüğünü yönetiyordu. Ancak Ukraynalı liderler, kısmen Polonyalı ve Litvanyalı soyluların sahip olduğu demokratik özgürlükleri ve ayrıcalıkları elde etmek için mücadeleye giriştiler. Öte yandan Rus Çarlarının (başta İvan olmak üzere) Ukrayna halkı üzerindeki baskıları demokratik haklar arayışı içindeki

Ukraynalıları siyasi ve kültürel olarak Batı'ya dönmelerine yol açtı. 1596'da Uniate Kilisesi'nin kurulmasıyla birlikte Batı Ukrayna'daki birçok Ortodoks grubu Papa'nın otoritesini kabul etti (kendi Ortodoks ritüellerini ve uygulamalarını devam ettirmekle birlikte).

Ne var ki, Polonyalıların ve Litvanyalıların ayrıcalıklarını ve özgürlüklerini Ukraynalılarla paylaşma ve Ukraynalıları kendi aralarında kurdukları Ortak Pazar'a eşit ortaklar olarak kabul etme konusundaki isteksizliği yeni ayaklanmalara yol açtı. 1648'de Ukrayna'da Bogdan Hmelnitski liderliğindeki büyük Kazak isyanı, Polonya ve Litvanya yönetimlerine taleplerine kabul ettiremeyince Rus Çarlığı ile ittifaka yöneldi. Böylece 1667'de Andrusovo Antlaşması'yla Doğu Ukrayna Çarlık yönetimi altına girdi. Batı Ukrayna ise 18. yüzyılın sonuna kadar Polonya-Litvanya Topluluğu'nda kaldı, ardından da Avusturya-Macaristan İmparatorluğu tarafından fethedildi.

Dolayısıyla 17. yüzyılda, Polonya-Litvanya Topluluğu ile Rusya Çarlığı arasındaki savaş, Dinyeper Nehri'nin doğusundaki toprakların Rus İmparatorluğu'nun kontrolüne geçmesiyle sonuçlandı. Bu bölge "Sol Yaka" Ukrayna olarak biliniyordu.

Aynı yüzyılda, günümüz Ukrayna'sının orta ve kuzeybatı bölgelerinde bir Ukrayna Kazak devleti vardı. Ancak 1764'te, Çarlık İmparatorluğu'nun başı olan Rus İmparatoriçesi Büyük Katerina, Polonya'nın elindeki Ukrayna topraklarından geniş bölgeleri ele geçirmeye devam ederek buna bir son verdi.

Takip eden yıllarda, Ruslaştırma olarak bilinen politika uygulandı; Ukraynaca'nın konuşulması ve çalışılması yasaklandı, insanlar Rus Ortodoks inancına geçmeleri yönünde baskı gördü.

19. yüzyılda Ukrayna bir kere daha parçalandı; ülkenin doğusu Çar'ın Rus İmparatorluğu'nun bir parçası haline gelirken, batısı Avusturya-Macaristan İmparatorluğu ile Polonya kontrolü altında kaldı. Ancak 1917 devrimiyle birlikte ve Lenin'in uluslara kendi kaderini tayin hakkını tanıyan politikasının altında, 1922 senesinde Ukrayna bağımsız bir sosyalist cumhuriyet olarak kendini ilan etti; daha sonrasında ülke, halkının kendi iradesiyle SSCB'nin parçası oldu.

Dünya Savaşı'nın sonunda, Bolşevik devriminin askeri zaferinin ardından 1921'de, Lenin ve Troçki'nin ulusların kendi kaderlerini belirleme hakkını hayata geçirmeleriyle, Ukrayna'nın Rus kontrolü altındaki kısmı Sovyet Cumhuriyeti haline geldi ve SSCB'ye katıldı. Ancak, Sovyet-Polonya Savaşı (1919-1921) sırasında, bu savaşa son veren Riga Antlaşması'na göre, Ukrayna'nın ve Sovyet Beyaz Rusya'nın bazı bölümleri Polonya imparatorluğuna teslim edilmek zorunda kaldı.

Stalin'in iktidara gelişiyle baskı geri döndü. Stalin'in köylü mülkiyetlerinin zorla "kollektifleştirilmesi" politikası nedeniyle 1930'larda milyonlarca Ukraynalı öldü. Stalin'in Nazizmin yükselişine karşı sosyal demokrat ile komünistlerin birleşik cephesini engelleyen hatalı politikası nedeniyle 1933'te Almanya'da Hitler neredeyse barışçıl bir şekilde iktidara geldi. Nazi Almanyası hızla yeniden silahlandı ve emperyalist fetih ve ilhak politikasına girişti. 1938'de Nazi Almanyası Avusturya'yı, ardından Çekoslovakya'yı ilhak etti. Bu süreçte, Ukrayna Karpatları 14 Mart 1939'da Çekoslovakya'dan bağımsız hale geldi, ancak ertesi gün Hitler, Macaristan'ın bu Ukrayna topraklarını işgal etmesine izin verdi.

I. Dünya Savaşı sonunda çizilen Avrupa haritası, pazarlarını ve hammadde kaynaklarını genişletmek için mücadele eden Alman emperyalizminin yeniden canlanması sonucunda birdenbire değişmeye başladı.

23 Ağustos 1939'da Moskova'da Hitler ve Stalin'in dışişleri bakanları (Ribbentrop ve Molotov) Nazi Almanyası ile SSCB'nin Polonya topraklarını paylaşmalarını öngören "dostluk ve saldırmazlık" paktını imzaladılar. Stalin, Hitler'e bu tavizleri vermenin Nazi Almanyası ile savaşı önleyeceğine inanıyordu. Polonya'nın bu bölünmesiyle, Ukrayna'nın Polonya kontrolü altında kalan bir kısmı, Stalinist kontrol altındaki Sovyet Ukrayna ile yeniden birleştirildi. Bu bölgelerin nüfusu, ulusal kimliğe saygı duymak şöyle dursun, hızlandırılmış bir Ruslaştırma sürecini başlatan Stalinist bürokrasinin doğrudan baskısına maruz kaldı.

Hitler Batı Avrupa'yı (İngiltere hariç) kontrolü altına aldıktan sonra, 22 Haziran 1941'de SSCB'yi işgale girişti. Sovyet Ukrayna, Nazi savaş makinesinin sonuçlarına katlandı. Faşist Ukrayna Kurtuluş Ordusu içinde gruplaşan Ukraynalı burjuva milliyetçileri, Nazi ordusuyla ittifak kurdular ve onların emri altında savaştılar. Stalinist diktatörlüğün reddedilmesi, kitlelerin geniş kesimlerinin Nazi işgalini desteklemesine ve Hitler'in Almanya'sını ulusal bağımsızlık arzularını gerçekleştirmek için en iyi müttefik olarak görmesine neden oldu.

II. Dünya Savaşı kapsamında 1941'de başlayan Barbarossa Harekâtı'yla beraber Nazi Almanyası'nın Ukrayna'yı işgali başladı. Pratikte tüm Ukrayna toprakları, iki muharebe ve kuşatmaya dayanan Kiev de dahil olmak üzere, neredeyse iki yıl boyunca Alman kontrolünde kaldı. Ukrayna'nın Nazi işgali milyonlarca insanı öldürdü. İşgal sırasında 900.000 ila 1,6 milyon Yahudi ve 3 ila 4 milyon Yahudi olmayan Ukraynalının öldüğü tahmin ediliyor.

Kızıl Ordu'nun askeri karşı saldırısı, önce Stalingrad'daki Nazi birliklerini durdurmayı ve daha sonra Berlin'e doğru yürüyüşe geçilmesini olanaklı kıldı. Sovyet kitlelerinin fedakarlığı, 1945'te Nazizmin askeri olarak yenilgiye uğratılmasında belirleyici oldu.

II. Dünya Savaşı'nın sonunda, SSCB bir dünya gücü olarak ortaya çıktı, ancak Rus olmayan milliyetler üzerindeki Büyük Rus şovenizminin baskısı azalmak şöyle dursun daha da arttı. 1991'de SSCB'nin çöküşüyle birlikte (Lev Troçki'nin İhanete Uğrayan Devrim adlı kitabında öngördüğü bir durumdu bu) kapitalist restorasyon süreci ve federal devletin dağılması başladı. Ukrayna parlamentosu 14 Ağustos 1991'de SSCB'yi terk ederek kendisini bağımsız devlet ilan etti.

1991'de SSCB'nin dağılmasıyla beraber Ukrayna bağımsız bir ülke oldu. Ancak kapitalist restorasyon işçi sınıfı ile halkın on yıllar boyunca yağmalanıp yoksullaşmasına neden oldu ve emekçiler ile halk şimdi yeni bir trajediyle karşı karşıyalar: Putin'in işgali. Ukrayna'nın bir ulus olduğuna dair hiçbir şüphe yok. Ancak bu ulusun kendi kaderini gerçekten tayin edebilmesi, ancak bir işçi hükümeti eliyle mümkün olabilecektir.

Çağdaş Ukrayna

Ukrayna 41 milyon nüfusa ve 603 bin kilometrekare yüzölçümüne sahip. Eskiden Sovyet Sosyalist Cumhuriyetler Birliği'nin (SSCB) bir parçasıydı. Ülkenin Ruslar ve Belaruslularla kültürel ve etnik bağları mevcut.

Ukraynalılar, 1917 Rus Devrimi'ne kadar devasa Çarlık İmparatorluğu'nun üzerinde egemenlik kurduğu, kendine has kimliği ve dili olan uluslardan biri olarak var oldu. Kendi kaderini tayin hakkı (bağımsız olma hakkıyla beraber) ve sovyet hükümeti (işçi ve köylü meclislerinin iktidarı) Lenin ile Troçki'nin başını çektiği Rus Devrimi'yle ve Lenin'in, imparatorluğu oluşturan bütün ülkelerde inşa etmiş olduğu Bolşevik partiyle mümkün oldu.

1922'de SSCB kuruldu ve Ukrayna'yı kendi cumhuriyetlerinden biri olarak tanıdı (Rusya, Beyaz Rusya, Litvanya, Letonya, Estonya, Gürcistan, Kafkasya Cumhuriyeti, birkaç Asya cumhuriyeti de kurulan yeni ülkeler arasındaydı).

Kapitalizmin restorasyonu ile 1991'de SSCB dağıldı ve Ukrayna bağımsızlığını yeniden kazandı ve nüfusun çoğunluğu için sert bir ekonomik gerileme yaşandı. Bugün Ukrayna'da resmî dil Ukraynaca ancak Rusça ülkenin doğusunda ve güneyinde yaygın olarak konuşulmakta. Nüfusun yaklaşık %30'u ana dili olarak Rusça konuşuyor.

Ukrayna bugün yoksul bir ülke. Kapitalist restorasyonla beraber hak kayıpları eşliğinde esnek çalışma yaygınlaştı ve çokuluslu şirketler ülkeye akın etti. Ancak ülke tarımsal ürünler noktasında oldukça önemli kaynaklara sahip. Ayçiçeği yağı üretiminde dünya birincisi iken, Rusya ile ABD'nin ardından dünyanın üçüncü büyük buğday üreticisi. Yine patatesten dünya üçüncüsü ve mısırdan da dünya beşincisi. Ülkenin aynı zamanda sanayi gelişmişlik düzeyi de yüksek, özellikle güçlü çelik üretileri arasında. Oligarşik bir burjuvazinin egemenliği altında olan Ukrayna'da 2021'de kişi başına gayri safi hasıla yılda 4958 dolardı (Arjantin'ininkinin yarısı ve Rusya'nıninkinin yarısından az).

Siyasi Ukrayna Haritası

Petrograd Vulkan fabrikası işçilerinden oluşan Kızıl Muhafız birliği - Viktor Bulla

Ukrayna sorunu ve devrimci Marksist tutum

Rusya'nın işgaliyle birlikte tüm vahametiyle dünya kamuoyunun gündemine oturan Ukrayna sorunu, dünya politikasında ve ağırlıklı olarak sol kesimlerde yeniden bir turnusol işlevi görmeye başladı. Her ne kadar yüzyıllardan beri ezilmeye ve sömürülmeye tabi olan bir halk söz konusuysa da, diplomasinin ağır topları ve ekranların bilgiç yorumcuları kadar, kendilerini solun kanaat önderleri olarak kabul eden sözde uzmanlar ve yarı Marksistler de sorunu karşılıklı "hangisi haklı?" yarışmasına indirgemekte beis görmüyorlar. Tabii araya sıkıştırılan Kiev metrosu ve barışsever protesto görüntüleri eşliğinde.

Bir kısım liberal ve pasifist yorumcu, ekranlara yansıtılan Rus füzeleri ve tanklarının neden olduğu tahribat ve ölüm görüntülerinin eşliğinde, savaşın nedenini Putin'in deliliğe yaklaşan otokratlığına ve yayılmacı emellerine bağlıyor. Biden'ın önderliğindeki Batı/NATO ittifakının açıkladığı ekonomik ve diplomatik yaptırımların da gerçekte bir işgal olan bu tek taraflı savaşı durdurmaya yeterli olmayacağını söylüyorlar.

Pek de haksız olmayan bu tespitler gene de yüzeysel açıklamalar olmanın ötesine geçmiyor. Bu iddiaların sahipleri Batı emperyalizminin Ukrayna emekçi halkını sürükledikleri savunmasız durumun neden kaçınılmaz bir savaş ortamı yarattığını elbette açıklamaktan kaçınıyorlar.

Ukrayna işgalini Putin'in çılgınlığına değil de zekası ve öngörüsüne bağlayanlar ise, Rusya'nın emperyalist NATO tarafından çevrelenme girişimine haklı bir tepki gösterdiğini düşünüyorlar. Rusya'daki oligarşik rejimin yayılmacı hedeflerini ikincil bir sorun olarak gören bu "sol" kesim, "baş düşman" teorisinden hareketle Rusya'nın ABD emperyalizmi karşısında "kendisini savunmasının" haklı bir girişim olduğunu iddia ediyor. Asıl meselenin Rusya'nın NATO'nun kendisini tehdit etmesine karşı bir askerî barajla emperyalizmin bu tehdidine dur demesi olduğuna ve Putin'in "emperyalist çakallara diz çöktürmesi" savlarına kadar varan bu tespitlerin savunucuları da gene liberallerin körlüğüne benzer biçimde, ama bu kez tersinden, Rusya oligarşisinin ve rejiminin sınıf karakterine gözlerini kapatıyorlar.

Onlar için de Marksist sınıf tahlillerinden ziyade burjuva devletlerin diplomatik ve askerî stratejileri belirleyici oluyor.

Devrimci Marksist yaklaşım

Devletlerin ve uluslararası ittifakların karakteri elbette önemli. Bu karakterizasyondan hareketle de enternasyonalist Marksistler ülkeler arasındaki çatışmalarda aldıkları/almaları gereken tutumlara ve izlenmesi gereken politikalara ilişkin pek çok örnekler vermişler ve deneyimler edinmişlerdir.

Bunların başında emperyalist ülkeler arasındaki savaşlar geliyor. Emperyalist çağın en önemli uluslararası çatışmasında, I. Dünya Savaşı sırasında, başta Lenin, Troçki ve Rosa Lüksemburg olmak üzere enternasyonalist devrimci önderler, kendi ülkelerinin burjuva hükümetlerini destekleyen sosyal demokrat partilerin bu şoven tutumundan koparak, cephelere sürülen asker üniforması giydirilmiş işçileri ve köylüleri silahlarını kendi generallerine ve hükümetlerine çevirmeye çağırmışlardı. Ve asıl politika, emperyalist savaşı emperyalist ülkelerin içinde iç savaşa ve sosyalist devrime dönüştürmek doğrultusundaydı. 1917'deki büyük Rus Devrimi'ni hazırlayan da bu politika olmuştu.

Montrö Antlaşması'nın nasıl uygulanması gerektiği konusunda kafası karışık Türk hükümeti şu anda Ukrayna'da süren çatışmaların bir savaş olup olmadığı konusunu inceleye dursun, her iki tarafça da (Rusya ve Ukrayna) ilan edilmemiş bir savaş hali yaşanmakta; tek farkla ki, çatışmalar Rus birliklerinin herhangi bir uyarıya gerek duymadan Ukrayna topraklarına girmesiyle başladı. Açık bir işgal hareketi söz konusu. Daha açık söyleyelim: Karşı karşıya olduğumuz durum, emperyalist bir ülkenin (Rusya) yarı sömürge bir ülkeyi (Ukrayna) işgalidir.

Bu noktada, devrimci enternasyonalistlerin tutumu, rejiminden bağımsız olarak yarı sömürge/bağımlı ülkeyi emperyalist saldırganlık karşısında desteklemektir. Bu ilkeden ayrılanlar Marksist literatürde açıkça karşıdevrimci olarak tanımlanır.

Buna karşı Rusya'nın emperyalist değil, kendisinin de yarı sömürge/bağımlı bir ülke olduğu tezi ileri sürülebilir. Ama bu da alınacak tutumu değiştirmez. Enternasyonalist devrimciler yarı sömürge/bağımlı ülkeler arasındaki çatışmalarda her zaman saldırganın karşısında konumlanırlar. Ukrayna'da saldırgan olan da, ister emperyalist ister yarı sömürge olarak kabul edilsin, Rusya'dır.

ABD/AB/NATO faktörü

Ukrayna halkının kendi kaderini tayin hakkını elde edebilmek için her türlü boyunduruğa karşı verdiği mücadeleleri göz ardı edebilmek için bu ülke üzerinden emperyalistler arasındaki bir savaşın sürmekte olduğunu iddia edenler ise, Ukrayna hükümetinin Batı yanlısı olduğu gerçeğinden hareketle Ukrayna'da gerçekte bir NATO-Rusya çatışmasının yaşandığını söylüyorlar. Oysa Ukrayna topraklarında ne NATO birlikleri veya üsleri var ne de ABD başkanı Biden Ukrayna topraklarında Rusya ile bir sıcak savaşa gireceklerini iddia ediyor. Tam tersine, Batılı emperyalist hükümetler Rusya'ya karşı ekonomik yaptırımlarla yetineceklerini duyuruyorlar ve Ukrayna devlet başkanı Zelenski, üzerinde asker üniforması ve yüzünde hüznü bir ifadeyle çektiği video kayıtlarında Batı'nın kendilerini yalnız bırakmış olduğundan şikayet ediyor.

Bir an için Batı emperyalizminin bu savaşta Ukrayna ordusunu kullanmakta olduğunu ve emperyalist savaşı onun aracılığıyla başlattığını veya böyle bir savaşa maruz kaldığını düşünelim. Devasa bir güce sahip olan Rus birlikleri karşısında neredeyse sadece etten bir duvar örmekle yetinmek zorunda kalan Ukrayna silahlı kuvvetlerinin kaçınılmaz yenilgisine Batılı emperyalist ülkelerin nasıl izin vereceklerini düşünebiliriz? Hangi emperyalist güç, tüm askerî imkanlarını kullanmadan yenilgiyi kabullenebilir?

Dahası var: Ukrayna işgalini bir emperyalist savaş olarak ilan eden sözde Marksistler, neden tarafların askerlerine, silahlarını kendi hükümetlerine çevirmeleri çağırısında bulunmuyorlar? Rus birliklerine karşı ve bizzat Rusya'nın içinde bu ajitasyon elbette gerekli, ama ülkelerini emperyalist işgale karşı savunmaya çağırılan Ukrayna askerlerini kendi hükümetlerine karşı ayaklanmaya çağırmak şu an mümkün ya da doğru mu? Bunu, bizzat Ukrayna ordusunu darbeye davet eden Putin zaten yapıyor. Ukrayna askerini kendi hükümetini devirmeye çağırmak, ancak burjuva hükümetin ve Ukrayna silahlı kuvvetlerinin emperyalist işgalciyle işbirliğine girmesi noktasında mümkün ve gereklidir. Ukrayna'daki devrimci ajitasyonun ana sloganı, ülkenin bağımsızlığının ve egemenliğinin ancak bir işçi-emekçi hükümeti altında gerçekten korunabileceğidir. Batılı emperyalistlerden medet uman Zelenski hükümetini ya Rus işgalciler ya da kendi kaderini tayin etmek isteyen Ukrayna emekçi halkı devirecektir.

Ukrayna'nın bağımsızlığı

Ukrayna'nın egemenliğinin Rusya tarafından tahrip edilmesini, "antiemperyalist" Putin'in ABD/AB/NATO emperyalizmine indirdiği darbe olarak gören ve böylece büyük Rus şovenizminin sözcülüğünü üstlenen oportünistler, her yerde olduğu gibi Ukrayna halkının...

...kendi kaderini belirleme mücadelesinde de ABD emperyalizminin niyetlerini ön plana çıkararak bir halkın iradesi ve bağımsızlığı karşısında konumlanıyorlar.

Ukraynalıların gerçekte Rus olduğunu iddia eden, Lenin'i Ukrayna'ya kendi kaderini tayin hakkı tanımakla suçlayan, tıpkı Stalin gibi Ukrayna'yı Büyük Rusya'nın ekonomik ve idari bir birimi olarak gören, başkanı Yahudi kökenli Ukrayna hükümetini Nazi olmakla suçlayan Putin'in bu görüşlerini belki Slavofiller kabullenebilirler; ama kendine Marksist diyenlerce sırf "anti ABD" tezlerini savunabilmek için gerçeklerin sumen altı edilmesi, işte bu kabul edilemez. Böylelerinin enternasyonalist devrimci kampta yerleri yoktur.

Ukrayna halkı, önce Rus Çarlığı, UKKTH'nin tanındığı kısa bir Leninist-Troçkist aradan sonra ise Stalinist bürokrasi ve şimdi de Rus emperyalizmi ve yayılmacılığı tarafından ezilen ve sömürülen bir halktır. Bütün bu baskılar karşısında bölünmüş, bağımsızlığını kendisini çevreleyen büyük güçler arasındaki dengelerde aramıştır. Karşımızda, Ekim Devrimi'nin ilk yıllarında Çarlığı yıkan Rus devrimine ve Bolşevik partiye umut bağlamış, ama partinin ve Sovyet devletinin Stalinizm kaynaklı milliyetçi yozlaşmasıyla baskılar artınca Hitler Almanyası'na doğru itilmiş, bu nedenle Stalin tarafından ağır biçimde cezalandırılmış, Sovyetler Birliği'nin dağılmasıyla zahiri bir bağımsızlık elde etmesine rağmen Rus oligarkları tarafından yönetilmiş ve sömürülmüş, bir ayaklanmayla iktidarı devirdikten sonra da kendi kaderini ancak Batı ile işbirliği içinde tayin edebileceği umuduna kapılmış bir halk var.

Son geline nokta, eğer üzerindeki büyük Rusya şovenizminin baskıları olmasaydı, Ukrayna halkının Batı emperyalizminden bir beklentisi olabilir miydi?

Rusyalı ve Ukraynalı komünist partiler Ukrayna'nın tam bağımsızlığını ve egemenliğini tanıdıklarını ve bunun ancak bu ülkelerde kurulacak işçi-emekçi hükümetleri aracılığıyla gerçekleşmesinin mümkün olduğunu savunsalardı, Ukraynalı emekçiler emperyalizm yerine Rus proletaryası ile ittifakı yeğlemezler miydi? ABD emperyalizmine bu tip bağımlı ülkelerde alan açan da işte tam bu devrimci önderlik boşluğudur. Kendini Marksist olarak tanımlayanlar, Zelenski'yi yüzde 70'i aşan bir oy oranıyla iktidara taşıyan Ukrayna halkını Batı yanlısı olmakla suçlamak yerine, önce o halkın kendi kaderini tayin hakkının savunuculuğunu üstlenmelidirler.

Son söz: Ukrayna'da, Ukraynalıların bağımsızlığını destekler görünen ABD emperyalizmi ile "antiemperyalist" Rusya arasında bir savaş gören ve yarattıkları bu ideolojik kirli bulut altında Ukrayna'nın kendi kaderini tayin hakkını savunmaktan kaçınanlar, bu bakış açılarını Irak ve Suriye'ye taşıdıklarında Kürt halkı karşısında nasıl bir oportünist cephede yer alacaklarını düşünmelidir; zira Ukrayna'daki pozisyonlarının Kürdistan'daki mantıksal sonuçlarını tahmin etmek güç olmayacaktır.

miguel lamas

çeviri: yusuf varde

Miguel Lamas, İşçilerin Uluslararası Birliği – Dördüncü Enternasyonal’in Bolivya partisi olan Emekçi Halkın Devrimci Alternatifi’nin (ARPT) önderlerindendir.

Rus ordusunun çekilişinin ardından İrpin şehri - Gleb Garanich / REUTERS

Ukrayna işgali ve devrimci sosyalist perspektif

İlk defa İşçilerin Uluslararası Birliği – Dördüncü Enternasyonal’in *Correspondencia Internacional* (Uluslararası Haberleşme) isimli dergisinin Mart 2022 tarihli 49. sayısında yayımlanmıştır.

24 Şubat’ta Rus ordusu, yaklaşık 200.000 askerden oluşan bir birlikle doğu sınırından Ukrayna topraklarına girdi. Putin hükümeti, Rusya’nın komşu ülkesinin açıkça işgal edildiğini gizlemek için “özel askeri harekât” şeklindeki makyajı kullandı. Rus hükümetine göre hedef, Ukrayna’yı “Nazilerden arındırmak” ve “silahsızlandırmak”. Bu işgalle birlikte Putin’in Ukrayna sınırına asker topladığı ve yaklaşık 4 ay süren küresel çaptaki yüksek gerilim dönemi doruk noktasına ulaşarak neticelenmiş oldu.

Sivillerin bombalanması, müzakereler ve mülteci krizi

Uluslararası medyanın paylaştığı, Rus saldırganlığının sebep olduğu yıkım görüntüleri de gösteriyor ki, her geçen gün milyonlarca Ukraynalının durumu daha da çaresiz bir hale geliyor.

İkinci Dünya Savaşı’ndan bu yana ikinci en büyük mülteci krizi zaten Ukrayna’da yaşanmaktaydı. BM Mülteci Ajansı’na (UNHCR) göre iki buçuk milyon insan ülkeyi terk etti,

çoğu komşu Polonya’ya gitti; Polonya’ya tahminen bir milyon beş yüz bin mülteci akın edecek. 3 milyondan fazla insanın başkenti olan Kiev’den, bu 3 milyonluk nüfusun yarısı çoktan ayrılmış durumda. Yine BM, mülteci göçünün toplamda 6,7 milyon kişiye ulaşabileceğini hesaplıyor.

Ukrayna sürekli olarak sivil bombardımanına maruz kalıyor. Rus havacılığı ve topçuları apartmanlara, evlere, hastanelere ve okullara saldırıyor. Başkent Kiev’deki bir çocuk hastanesi, işgalin başlarında Rus füzeleri tarafından vuruldu. Başkent’in eteklerindeki İrpin’de saldırılar ayırım yapılmaksızın, rastgele bir şekilde gerçekleştirildi. Şehirdeki ana köprü yıkıldı. Nüfusu bir milyondan fazla olan ülkenin ikinci şehri Harkov, günlerdir bombalı saldırılara hedef oluyor. Güneyde, Azak Denizi’ne bakan Mariupol, insanî bir felaketin eşiğinde. Şehir Rus kuvvetleri tarafından kuşatılmış vaziyette. Binlerce şehir sakini hala su ve yiyecek olmadan kentte kalıyor.

Geçtiğimiz haftalarda Mariupol'den 150 kilometre uzaklıkta bir şehir olan Zhitomir'de bir anne ve çocuk hastanesi bombalandı. Kiev'in batısında bir anaokulu, ilk ve ortaokulu da yerle bir edildi. Rus ordusu, türünün Avrupa'daki en büyüğü olan Zaporizhia nükleer santralini bile bombaladı. Tüm bu eylemler, Rus birliklerinin Grozni (Çeçenistan, 1999) ve Halep (Suriye, 2015) şehirlerinde toplu ve ayırım gözetmeyen bombalamalarla gerçekleştirdiği katliamlara benziyor.

BM tarafından yayımlanan verilere göre, Rusya'nın ülkeyi işgalinin başlangıcından 12 Mart tarihine dek Ukrayna'da 579 sivil öldü ve 1002 kişi yaralandı.

28 Şubat'ta Rus hükümetinin temsilcileri ile Ukrayna'nın Zelenski hükümeti arasında müzakereler başladı. Bu müzakereler Beyaz Rusya sınırında gerçekleşti.

Şu ana kadar müzakerelerde çok az ilerleme kaydedildi. Varılan tek anlaşma, sivilleri, kuşatma altındaki şehirlerden, özellikle de Kiev, Mariupol, Kharkov ve Sumi'den çıkarmak için insanî koridorların oluşturulmasıydı. Ancak Rusya, bu şehirlerde yaşayanların tahliyesi için gerekli olan ateşkese uymadı ve bu koridorları bombalayarak sivillerin ölümüne neden oldu.

Ancak burada dikkat edilmesi gereken önemli noktalardan biri, bombardımanlara ve şehirlerin kuşatılmasına rağmen, Putin'in ordusunun, Ukrayna ordusundan ve savaşa katılan çok sayıda sivil gönüllü birliklerden işgalcilere karşı gelişen amansız ve kahramanca bir direnişe karşılaştığıdır.

Analistler, güçlü ve teknolojik olarak gelişmiş Rus ordusunun Ukrayna topraklarında çok daha hızlı ilerleyeceğini varsayıyorlardı ancak durum böyle olmadı. Rus birliklerinin ilerlemesi beklenenden daha yavaş oldu.

Günler boyunca 65 kilometreden daha uzun bir zırhlı muharebe ve ikmal arabalarından oluşan bir konvoy başkent Kiev'in eteklerinde bulunuyordu ve bu konvoyun ilerlemesi Ukrayna direnişi tarafından engelleniyordu. Bu konvoyla ilgili olarak lojistik arızalar ve yakıt kıtlığının yaşandığı da konuşulanlar arasındaydı. Kısa süre önce bu konvoyun Ukrayna tarafından gerçekleştirilen saldırılar sonucunda dağılmak zorunda kaldığı öğrenildi.

Ukrayna'da emperyalistler arası bir savaş yok

Bugün yaşananların bazı yönlerinin üzerindeki gizem perdesini kaldırmak gerekiyor. İşçilerin Uluslararası Birliği - Dördüncü Enternasyonal (İUB-DE) açısından, Ukrayna'da ne tür bir savaş veya çatışmanın yaşandığını karakterize etmek esastır. Ukrayna'da soyut bir "kriz", "çatışma" veya "savaş" yoktur. Burada yaşanmakta olan, nüfusu 150 milyonu aşan bir nükleer güç olarak kapitalist-emperyalist Rusya'nın, 41 milyonu biraz aşan nüfusuyla bir yarı sömürge olan ve Latin Amerika, Afrika veya Asya'daki herhangi bir fakir ülkeye benzeyen yoksul Ukrayna'yı işgalidir.

Ukrayna'da emperyalistler arası bir savaş yoktur. Birbirleriyle askerî olarak yüzleşmekte olan iki emperyalist ülke yoktur. Birtakım sol sektörlerin öyleymiş gibi göstermek istemelerine rağmen, yaşanmakta olan Birleşik Devletler ile Rusya arasında yaşanan bir askerî meydan okuma değildir. Ne Birleşik Devletler, ne Avrupa Birliği, ne de NATO Ukrayna'ya birlikler göndermiştir ya da Ukrayna'da savaşmaktadır.

Rusya ve Ukrayna arasındaki asimetrinin uçsuz bucaksız olduğu ortada. Küresel Ateş Gücü 2022 sıralamasına göre, Ukrayna'nın 900.000 Rus askere kıyasla sadece 200.000 askeri var. Rusya, tank sayısında Ukrayna'yı dörde katlıyor. Rusya'nın 15 kat daha fazla savaş gemisi ve 16 kat daha fazla saldırı helikopteri var.

Yine Rusya'nın yıllık askeri bütçesi 61 milyar dolar, Ukrayna'nınki ise 12 milyar doların altında. Rusya'nın 5977 nükleer savaş başlığı var, Ukrayna'nın ise hiç yok.

Rus işgali karşısında tarafsız değiliz

Bu nedenle İUB-DE olarak çok net ve kategorik bir pozisyonumuz var. Aldığımız pozisyon anlamında enternasyonalist sosyalistlerin geleneğine bağlıyız. Putin'in Ukrayna'ya karşı başlattığı savaş karşısında tarafsız değiliz. İstilacı kapitalist iktidara karşı kendimizi açık bir şekilde işgal edilen ulusun, yani Ukrayna'nın yanında konumlandırıyoruz. Direnişe tüm desteğimizi veriyoruz, Putin'in birliklerinin Ukrayna topraklarında ilerlemesini durdurmak ve onları askerî olarak yenmek için halkın silahlandırılmasını destekliyoruz.

Ancak Troçkistler olarak kapitalist Zelenski hükümetine herhangi bir siyasi destek vermediğimizi de net bir şekilde belirtiyoruz. Direnişle aynı askerî kamptayız ama siyasi olarak bağımsız. Ve stratejik olarak, ancak Sosyalist Ukrayna'da bir işçi hükümetinin iktidarı altında mümkün olabilecek olan Ukrayna halkının ve işçilerinin hakiki kendi kaderini tayin hakkı için savaşıyoruz.

Ek olarak Ukrayna halkının mücadelesiyle dayanışmamızın ABD, Avrupa Birliği, Macron veya Boris Johnson'ın Rusya'nın işgaline karşı alaycı ve ikiyüzlü muhalefetiyle hiçbir ilgisi olmadığını açıkça ortaya koyuyoruz. Bu isimler ve kurumlar Vietnam, Afganistan, Irak, Balkanlar, Yemen, Suriye, Latin Amerika ve Ortadoğu'da gerçekleştirdikleri canice bombalamalarla ülkeleri işgal eden ve bu işgalleri destekleyenlerle aynı kişiler ve kurumlardır. Rus işgali karşısı bu alaycı ve ikiyüzlü burjuva muhalefet, Rus ordusunun bugün gerçekleştirdiğine benzer sivil katliamları bizzat kendisi meşrulaştırmıştır.

Onların mevcut siyasi konumları, yalnızca, Rusya ile emperyalistler arasında yaşanan anlaşmazlıktan Ukrayna'ya egemen olma projeleri lehine yararlanmaya çalıştıklarını gösteriyor. Bu anlamda, sadece Ukrayna genelinde savaşılan emekçi erkek ve kadınlara, halka, gençlere ve kadınlara güveniyoruz.

Ne yazık ki bu savaşta tarafsız bir pozisyon benimseyen sol kesimlerle ya da antiemperyalist olduğunu iddia edenlerle aynı fikirde değiliz. Ve aynı şekilde, Putin'i doğrudan destekleyen veya işgali haklı çıkarmaya çalışan Venezuela, Nikaragua, Küba veya Çin'deki sahte sol hükümetlerle ve bu hükümetlerin sempatizanlarıyla veya Arjantin'deki Kirchnerist Peronizm ile de aynı fikirde değiliz.

Bu tarafsızlık ya da daha da kötüsü Putin'e verilen destek yanlış bir bakış açısıyla yapılıyor. Rus hükümetinin antiemperyalist ya da ABD ve Avrupa Birliği ile sürtüşmeleri olduğu için biraz ilerici olduğu inancından yola çıkılıyor. Putin'in, emperyalist askerî örgütün Doğu Avrupa'da bulundurduğu askerler ve üsler sayesinde NATO'nun oluşturduğu kuşatmaya karşı kendisini savunmak için Ukrayna'yı işgal etmekten başka seçeneğinin kalmadığını iddia ediyorlar.

1989'da Berlin Duvarı'nın yıkılmasından ve ardından SSCB'nin dağılmasından bu yana, SSCB'nin ve Doğu Avrupa'nın kapitalist restorasyonu çerçevesinde Kuzey Amerika ve Avrupa emperyalizmi, hiç şüphe yok ki ulusötesi kuruluşları ve IMF aracılığıyla birçok ülkeyi aynı anda NATO'ya dahil ederek bölgedeki askerî varlığını artırdı ve bu ülkelerin yarı sömürgeleşmesinde yol katetti.

Ancak, Putin rejiminin Rusya'nın emekçi halkını savunan antiemperyalist veya ilerici bir hükümet olduğu ve böylece Birleşik Devletler ile Avrupa Birliği'ne bir tehdit oluşturduğu için Yanki ve Avrupa emperyalizmi tarafından etrafının "sarıldığı" doğru değildir.

Bu tamamen yanlıştır. SSCB'nin ortadan kaybolmasının üzerinden 33 yıl geçti ve o zamandan beri Rusya kapitalist bir ülke oldu. Putin bugün, petrol ve gaz ticaretiyle bağlantılı bir grup gangster oligark tarafından desteklenen, otoriter ve baskıcı bir kapitalist-emperyalist rejimin başında bulunuyor.

Putin'in savunucuları tarafından öne sürülen bir diğer argüman, onun hükümetinin sözde faşist-milliyetçi çeteler tarafından desteklenen bir neo-Nazi hükümetiyle savaştığı yönünde. Bunun gerçeklikle ilgisi yok. Volodimir Zelenski, başkan seçildiği 2019 yılına kadar aktörlük ve komedyenlik yapan birisiydi. Bugün liberal bir burjuva hükümetine liderlik ediyor. Kendisinin televizyondaki popülaritesi ve Ukrayna halkının da 1991'den beri iktidarda olan politikacılara olan inançsızlığı sayesinde Zelenski büyük bir destekle (oyların %70'ini alarak) seçildi. Zelenski Yahudi bir annenin oğlu. Elbette Ukrayna'da faşist örgütler var ama bunlar şimdilik Ukrayna hükümetinin siyasal ve sosyal tabanı değil.

Gerçekte ise aşırı sağcı milliyetçi örgütlerle bağlantılı olan Putin hükümetidir. Buna ek olarak, Vladimir Yakunin ve Konstantin Malofeev gibi Putin ile yakından bağlantılı oligarkların finanse ettikleri Hazte Oir ve Citizen Go gibi küresel aşırı sağ örgütler mevcut; bunlar feminist harekete, kadın haklarına ve cinsel yönelim özgürlüğüne karşı farklı ülkelerde kampanyalar örgütleyiyorlar.

Ukrayna işgalinin gerçek nedenleri neler?

Ukrayna işgalinin başlıca sebebi, Rusya'nın dünya kapitalizminin mevcut ekonomik krizinin bir parçası olduğu gerçeğinde bulunmaktadır. Rusya büyük bir ekonomik gerileme yaşıyor. Yılda %1 ile %2 arasında bir büyüme ile yıllardır durgunluk içinde. 2019'da Rusya'nın GSYİH'si, bir önceki yılda yaşanan %2,5'lik büyümenin de altına düşerek, %1,3'lük bir artış yaşadı. 2020'de pandeminin etkisiyle ekonomi %3,6 oranında daraldı (2009'dan bu yana en büyük düşüş).

Yoksulluk içinde yaşayanlar, nüfusun %13,2'sini oluşturuyor.

SSCB'nin yıkılmasından bu yana, Putin ve oligarklar, Rus emekçi halkına acımasız kemer sıkma politikaları uyguluyor ve muhalefete zulmediyor. Rejim, bir düzine rakibi zehirleyecek ve binlercesini hapsedecek kadar ileri gitti. Bütün bunlar, Putin'in büyük bir gerileme yaşadığı Eylül 2021 parlamento seçimlerinde de görüldüğü üzere, Putin hükümetinin büyük bir yıpranma yaşamasına neden oldu; öyle ki Komünist Parti oyunu %13'ten neredeyse %20'ye çıkarmayı başardı.

Aynı şekilde, Belarus'taki müttefiki olan diktatör Lukaşenko'ya karşı çıkan halk isyanlarını ve Kazakistan'daki kitlesel ayaklanmayı bastırmak için asker göndermek zorunda kaldı.

Putin, Rusların milliyetçi duygularını alevlendirerek ve Rusya'yı "Ukrayna'nın Nazileştirilmesine" karşı sözde bir vatan savunması etrafında birleştirmeye çalışarak işgal hareketini sürdürmeye çalışıyor. Putin Sovyetler Birliği'ni restore etmek istemiyor. Daha ziyade onun arzuladığı şey, Çarlık İmparatorluğu'na geri dönmek. Ukrayna'yı fethetmek ve onu bağımsız bir ülke olarak ortadan kaldırmak istiyor. Bu yüzden Ukrayna'nın Lenin'in bir icadı olduğunu iddia etmesi tesadüf değil çünkü Lenin, 1917 Rus Devrimi'nde Ukrayna'nın bir ulus olarak kendi kaderini tayin hakkını tanıdı. Putin Lenin'i eleştirirken, Ukrayna halkını ezen Stalin'in ve onun diktatörlüğünün politikalarını haklı bulduğunu ifade etmiş oldu.

2014'ten bu yana yaşanan çatışmanın kaynağı

Putin siyasi ve ekonomik bir krizin ortasında, Ukrayna'yı Rusya'nın bir yarı sömürgesine dönüştürmek ve onun doğal zenginliklerini kendi burjuvazisinin hizmetine sunmak için Ukrayna'yı işgal ediyor.

Putin'in ABD ve Avrupa Birliği ile yaşadığı anlaşmazlığın temeli budur.

2014 yılına kadar Rusya, Ukrayna'yı Viktor Yanukoviç'in kapitalist hükümeti aracılığıyla kontrol etti; ancak Yanukoviç, 2013'ten itibaren Ukrayna'nın Avrupa Birliği'ne entegrasyonunu önermeye başladı. Yanukoviç bu yeni yöneliminin sonucunda, IMF ile ücretlerin ve emekli maaşlarının dondurulmasını, kamu harcamalarının kesilmesini ve Ukraynalı haneler için gaz sübvansiyonlarının sona erdirilmesini içeren bir anlaşmaya vardı.

Ukrayna ile ticarete bir dizi kısıtlama getiren Putin hükümetinin baskısıyla Yanukoviç, Avrupa Birliği ile yaptığı anlaşmadan geri çekilmeye karar verdi ve bu, Maidan'daki toplumsal patlamayı ortaya çıkaran kıvılcım oldu. Yanukoviç iktidardan düştü ve Rusya'ya kaçtı.

Ukrayna'nın bağımsızlığı, SSCB'nin yıkılması ve kapitalist restorasyonun bir sonucu olarak 1991'de geldi. Bu, Rus ekonomisine ciddi bir darbe oldu. Ukrayna, Sovyetler Birliği'nin en büyük ikinci ekonomisiydi ve aynı zamanda Rusya'ya tahıl ve gıdanın çoğunu sağlayan bölgeydi. Ukrayna aynı zamanda Rusya'ya, kendisinde bolca bulunan çeşitli mineralleri de sağlıyordu.

Ukrayna'da post-Stalinist kapitalizm, yeni kapitalistlerin politik yetkililer ve devlet iktidarıyla olan ittifakına dayanıyordu; bu ittifakın aracılığıyla yolsuzluklar yapıyordu.

O zamandan beri kapitalist restorasyon, ülkenin muazzam doğal kaynaklarının onlarca yıl boyunca yağmalanmasına ve insanların yaşam standardında acımasız bir düşüşe yol açtı. 2014 yılında işsizlik %8 idi; mesai saatinin değeri Almanya'dan 14 kat daha düşüktü. 1993-2020 döneminde ortalama enflasyon oranı %236,8 şeklinde gerçekleşti. 1994'te 51 milyondan fazla olan nüfus bile 2020'de 41,5 milyona geriledi.

Kasım 2013 ile Şubat 2014 arasında, merkez üssü Ukrayna'nın başkenti Kiev'deki Maidan Meydanı olan protestoların temel nedeni, Ukraynalı işçilerin ve halkın yaşam standardındaki belirgin bozulmaydı. ABD ve Avrupa Birliği tarafından desteklenen "faşist" bir darbe olmadı ancak Rus propagandası olayları böyle sundu. Nisan 2014'te Putin, Kırım'ı ilhak ederek ve Donbas bölgesinde ayrılıkçılığı teşvik ederek ayaklanmaya olan cevabını vermeye çalıştı.

İşgale karşı enternasyonal dayanışma

Rus işgalciye karşı mücadele zor ama Ukrayna halkı direnmeye devam ediyor. Direniş devam ettiği sürece sürecin ucu açık kalmayı sürdürecektir ve biz İUB-DE olarak halkın direnişine tam desteğimizi sunmaya devam edeceğiz.

Bu anlamda, bizim açımızdan Ukrayna halkının kahramanca direnişi esastır; ancak bugün Avrupa'da ve dünyada, özellikle Rusya'da, Moskova ve Saint Petersburg gibi şehirlerde sayısı artan seferberliklerde ifade edilen uluslararası dayanışma da elbette esastır.

Bu nedenle, Putin'in birliklerinin çekilmesini talep ederek işgale karşı birleşik seferberliği çoğaltma ve Zelenski hükümetine hiçbir destek vermeden Ukrayna halkının direnişini destekleme çağrısı yapıyoruz. Hükümetlerin Rusya ile diplomatik ilişkilerini kesmesini, tüm NATO ve Rusya nükleer silahlarının lağvedilmesini talep ediyoruz ve ister Rus emperyalizmi, ABD, Avrupa emperyalizmi ya da ister NATO olsun, Ukrayna'ya her türlü emperyalist müdahaleyi reddediyoruz.

Bir adam ve bir çocuk, yerel halkın kullandığı tek kaçış rotasında yoğun bombardımanın ardından İrpin kasabasından kaçıyor - Gleb Garanich / REUTERS

NATO: Emperyalizmin ordusu

İlk defa İşçilerin Uluslararası Birliği – Dördüncü Enternasyonal’in *Correspondencia Internacional* (Uluslararası Haberleşme) isimli dergisinin Mart 2022 tarihli 49. sayısında yayımlanmıştır.

Kuzey Atlantik Antlaşması Örgütü (NATO), 1949’da, ABD liderliğindeki İkinci Dünya Savaşı’ndan galip gelen başlıca emperyalist güçlerin ve ikinci sırada da Büyük Britanya, Kanada ve Fransa’nın işbirliği ile kuruldu. Ayrıca İtalya, Belçika, Hollanda, İspanya, Portekiz, Yunanistan, Türkiye, İzlanda, Danimarka da bu örgütün üyeleri arasında. 1990’dan sonra, kapitalizmi restore eden Doğu Avrupa ülkeleri, Polonya, Çek Cumhuriyeti, Slovakya, Slovenya, Romanya, Bulgaristan ve Macaristan da NATO’ya üye oldu. Ayrıca Sovyetler Birliği’nin eskiden bir parçası olan ve Rusya’nın kuzeyindeki sınır ülkeleri olan Litvanya, Estonya ve Letonya da NATO üyeleri.

Eski Yugoslavya’daki savaşa 1999’da NATO, yüzlerce savaş uçağından bombalar yağdırarak müdahale etti.

NATO, Yankee’nin yarı sömürgeler üzerindeki hükmünü ve Avrupa emperyalizminin Doğu Avrupa üzerindeki konsolidasyonunu destekleyen temel askerî araç rolünü oynuyor ve halihazırda birçok savaşta resmî olarak kullanıldı. NATO çerçevesinde ABD’nin Avrupa ülkelerinin çoğunda ve Türkiye’de (Suriye’ye müdahale etmek ve Irak’ı işgal etmek için kullanılan) askerî üsleri bulunmaktadır. ABD’nin Irak ve Afganistan gibi işgalleri NATO müttefiklerinin eliyle gerçekleştirildi.

Kolombiya geçtiğimiz haftalarda Karayipler’de ABD ve Fransa ile askerî deniz tatbikatları gerçekleştirdi. “Kolombiya’nın NATO’nun küresel müttefik ülkelerinden biri olduğu” kaydedilirken, bu tatbikatların NATO’nun kapsamında gerçekleştirildiği bildirildi.

miguel lamas

çeviri: ömer sevi

Miguel Lamas, İşçilerin Uluslararası Birliği – Dördüncü Enternasyonal’in Bolivya partisi olan Emekçi Halkın Devrimci Alternatifi’nin (ARPT) önderlerindendir.

Eski Wehrmacht (NAZİ Almanyası Ordusu) korgeneralleri Heusinger (solda) ve Speidel, Bundeswehr’e (Federal Almanya Ordusu) katıldı - dpa picture alliance / Alamy

Ancak NATO emperyalizmin tek askerî aracı değil. ABD en önemli işgalini 1975'te NATO'suz bir şekilde, yenilerek geri çekilmesine neden olana kadar Vietnam'da yaptı. Aynı zamanda Filistinlileri ve Arap halklarını boyun eğdirmek için İsrail'in Siyonist anklavları gibi diğer araçları da hayata geçirdi. Latin Amerika'da TIAR (aynı zamanda askerî nitelikte olan Amerika Kıtaları Arası Karşılıklı Yardım Antlaşması) imzalandı. TIAR çerçevesinde hemen hemen her yıl Arjantin ve hemen hemen tüm Latin Amerika ülkelerinin katıldığı ortak deniz operasyonları gerçekleştiriliyor. Bu tatbikatlar Amerika Birleşik Devletleri tarafından, kendi hizmetinde olan Latin Amerika Silahlı Kuvvetlerini disipline etmek için kullanılıyor.

Ukrayna örneğinde Putin, NATO'nun Rusya'yı askerî olarak "çevrelemesini", Rusya'nın Ukrayna işgali için merkezi bir bahane olarak kullandı. Gerçekten de, Zelensky liderliğindeki mevcut hükümet de dahil olmak üzere, Ukrayna burjuva hükümetleri yıllardır NATO'ya katılma talebinde bulunuyor. Bu şekilde Putin'e işgal bahanesini altın tepside sundular.

Ancak ABD ve NATO Ukrayna'yı savunmayı ve Ukrayna'da herhangi bir askerî müdahalede bulunmayı reddetti çünkü ABD de NATO da Rusya ile askerî bir çatışma istemiyor, aksine Putin'in sadece ekonomik yaptırımlarla yol almaya devam etmesine izin veriyorlar.

Bu, NATO'nun ne ezilen bir halkın bağımsızlığının ne de herhangi bir halkın "özgürlüğünün" hizmetinde bir araç olmadığını ve olmayacağını göstermektedir.

İUB-DE olarak NATO'nun lağvedilmesi, her ülkenin NATO'dan çıkması ve Amerika Birleşik Devletleri ile yapılan tüm askerî anlaşmalardan kopulması için mücadele çağrısında bulunuyoruz.

NATO hava saldırıları Kosova'nın başkenti Priştine'nin merkezini vurduktan sonra bir adam kızını yıkılan binalardan uzaklaştırıyor - Goran Tomasevic/Reuters

Miguel Sorans 1979'da Somoza diktatörlüğüne karşı savaşıyan Simón Bolívar Tugayı'nın bir üyesiydi ve Nikaragua Devrimi'ni boğmayı amaçlayan Bluefields merkezli darbeyi alteden devrimci askerî operasyonun kumandanlarındandı. Bugün İşçilerin Uluslararası Birliği - Dördüncü Enternasyonal'in (İUB-DE) ve Arjantin partisi Sosyalist Sol'un önderlerinden biri.

Donbas'ın sahte cumhuriyetleri

İlk defa İşçilerin Uluslararası Birliği - Dördüncü Enternasyonal'in *Correspondencia Internacional* (Uluslararası Haberleşme) isimli dergisinin Mart 2022 tarihli 49. sayısında yayımlanmıştır.

Putin, sözde Donbas cumhuriyetlerinin (Donetsk ve Luhansk) bağımsızlığını tanıdı. Putin Donbas "halklarının", Kiev'deki "Nazi saldırılarına" karşı "kendilerinin savunulmasını isteyen" ve Rusça konuşan halklar olduklarını savunuyor. Onun Ukrayna'ya saldırmak için kullandığı bahanelerden biri de buydu. Biz, Donbas bölgesinin "kendi kaderini tayin hakkı" argümanının yanlış olduğunu düşünüyoruz çünkü bunlar 2014 yılında Rusya'nın mali ve askerî desteğiyle kurulan hayalî cumhuriyetlerdir. Stalin döneminden beri Ruslaştırılan (Rus kökenli nüfus kaydırmalarıyla) ve Putin döneminde de Ruslaştırılması sürdürülen bölgelerdir.

Donetsk şu anda Donbas madencilik bölgesindeki ana şehir. Nüfusunun 2.000.000 civarında olduğuna inanılıyor. Luhansk ise biraz daha küçük olsa da, 1.500.000 nüfuslu bir sanayi şehri.

Bu bölgelerde Rus dili ve kültürünün hakim olduğu doğru olsa da, hakiki bir ayrılıkçı hareket mevcut değil. 60 yılı aşkın bir süredir bir arada yaşayan Batılı ve Doğulu Ukraynalılar arasında hiçbir zaman sorun olmadığı bir gerçek. Bu bölgelerde Rus dilinin kullanımıyla ilgili de bir sorun yaşanmadı. O zaman 2014'te bu kriz neden ortaya çıktı? Ayrılıkçı hareketin, o zamanlar Rusya yanlısı kukla kapitalist hükümetin düşüşüne bir tepki olarak Putin tarafından desteklendiği ve korunduğu açık. Putin, bu bölgede de yaşanan ve ücretlerdeki düşüş ile işsizlikten ve Avrupa ve Yankee emperyalizmi tarafından desteklenen Kiev'in liberal hükümetlerinin yıkıcı politikasından kaynaklanan toplumsal krizden, sanayi (çelik, kimyasallar) ve madenlerde (kömür, demir) yoğunlaşan ekonomik krizden yararlanmak istedi.

1930'larda Donetsk Oblastı'nın Pokrovsk bölgesinde uygulanan dekulakizasyon sonucu göç eden Ukraynalılar

Gerçekte Donetsk ile Luhansk, 2014 yılında Rusya tarafından ilhak edilen Kırım yarımadası gibi, Rus emperyalizminin Ukrayna topraklarındaki yerleşim bölgeleri, yani anklavlarıdır. Bir anklav, emperyalizmin ulusları bölmek ve stratejik noktalara hükmetmek için kurduğu yapay oluşumlardır. Emperyalist anklavlar, örneğin Malvinas Adaları, Cebelitarık Kayası, İsrail, Kuzey İrlanda ve diğerleridir. Bu nedenle, herhangi bir anklavda yapmadığımız gibi, bu iki bölgenin de “kendi kaderini tayin etmesini” desteklemeyi doğru bulmuyoruz. Bu, Ukrayna’nın çeşitli azınlıklarına saygı duyulması ve onların dillerini ve kültürel geleneklerini özgürce kullanmaları için her zaman mücadele edeceğimiz gerçeğini değiştirmiyor.

Putin’in bir diğer argümanı, Zelenski hükümetinin Donbas halkına “soykırım” uyguladığı yönünde. Bu doğru değil. Sadece veriler bile bunu gösteriyor. Yaklaşık 3.500.000 kişilik bir nüfusta, sekiz yıldır devam eden savaşta 14.000 kayıtlı ölüm var. Her iki taraftan ortalama yedi bin kişi öldü ve ölenlerin çoğu sivil değil askerdi. Yani Putin’in iddia ettiği bir “soykırım” yok ortada, ancak savaşta yaşanan ölümler mevcut.

Ancak Putin, sorunun sadece Donbas bölgesi olmadığı konusunda net. Putin, Ukrayna’nın tamamını bağımsız bir ulus olarak tanımıyor ve kendi kontrolü altında olmasını istiyor.

Buşa sokaklarında tahrip edilmiş bir Rus tankı ve fotoğraf çeken Ukraynalı askerler - REUTERS

Ukrayna işgalinde karşı cepheler

Savaşların ve devrimlerin, bazı pozisyonları zaman zaman çakışır gibi görünen politik hareketler arasındaki gerçek farklılıkları (politik, ideolojik, sınıfsal, vb.) net biçimde açığa çıkardığı bir gerçek. Çünkü sınıf savaşlarının tepe noktalarını oluşturan savaş ve devrim süreçlerinde politik ve askerî alanları sadece profesyonel askerler ve politikacılar değil ama daha önemlisi halk kitleleri işgal etmeye başlar. Farklı cepheler oluşur ve mücadele esas olarak iki zıt cephe arasında sürer. Aynı cephede mücadele eder gibi görünenler arasındaki farklılıklardan hatta uzlaşmaz çelişkilerden değil, bizzat cephenin kendisinden söz ediyorum.

O halde devrimci sosyalistler için her şeyden önemlisi cephenin tarifi ve karakterizasyonudur. Ukrayna savaşı da cephelerin tanımı konusunda sol hareket içinde farklı tutumlar üstlenen kesimler arasında ciddi bir yarılmaya yol açtı. Öyle ki, bu çevreler bizzat Ukrayna’da olsalar, bir kesimi Rus birliklerinin saflarında, diğerleri ise Ukraynalı direnişçilerin arasında seferberliğe katılıp birbirlerine silah sıkacaklardır. Durum bu kadar ciddi. Böyle olması da bir bakıma iyi, zira soruna dünya proleter devriminin çıkarları açısından bakanların, karşılarındaki siperlerde hangi düşman güçlerin bulunduğunu bilmelerine yardımcı oluyor.

NATO-Rusya savaşı mı?

Rus üniforması kuşananların temel bir argümanı var: ABD-NATO emperyalizmi, daha SSCB’nin dağılmasından itibaren Rusya’yı çevreleme harekâtına girişmiştir. Ve bu girişimini özellikle Doğu Bloku’nun dağılan parçalarını yutarak sürdürmüş, operasyonunu Asya’daki diğer eski Sovyet bileşenlerine de yaygınlaştırmış ve neticede Rusya’nın her zaman kendi tarihsel parçası olarak gördüğü Ukrayna’ya gelip dayanmıştır. Batı emperyalizminin bu ilerleyişine artık Rusya dur demektedir ve Ukrayna’yı işgal ederek bir “meşru müdafaa” harekâtı başlatmıştır.

İlgili tarafların işçi sınıfını ve emekçi halklarını, onların çıkarlarını dikkate almayan, sınıf mücadeleleri tahliline dayalı Marksist yöntemden son derece uzak, yanlışlarla dolu bu savın birinci sakatlığı, devletleri kendi içinde bütünsel, homojen ve bağımsız birimler olarak kabul etmesi ve onların dış politikalarını birer satranç hamlesi olarak görmesi. Bu metot elbette söz konusu devletlerin sınıf karakterini de hesaba katmaz.

Tam da bu nedenle bu savın sahipleri Rusya’nın karakterizasyonuna girişmekten kaçınıyorlar.

Çünkü Rusya'yı emperyalist bir devlet olarak tanımlasalar, emperyalist bir ülkenin bağımlı, yarı sömürge bir ülkeyi işgal etmesinin karşısında yer almak durumunda kalacaklardır. Hayır, Rusya da bağımlı bir ülke tanımını geliştirseler, bu kez de saldırıya uğrayanın yanında konumlanacaklardır. Yani her iki durumda da Rus yayılcılığından yana olamayacaklardır.

Rusya'nın sınıf karakterini tanımlamaktan kaçınmalarının bir diğer önemli nedeni de, onu emperyalist bir devlet olarak niteleseler, bu kez iddia ettikleri NATO-Rusya savaşını bir emperyalist savaş olarak kabul etmek zorunda kalacaklar ve emperyalist devletler arasındaki bir savaşta taraf tutmuş olacaklardır. Oysa emperyalistler arasındaki bir savaşta devrimcilerin tutumu, her iki tarafın asker üniforması giydirilmiş emekçilerine, "silahlarınızı kendi burjuvazilerinize çevirin" sloganında özetlenen devrimci bozgunculuk politikasıdır. Bunu yapmıyorlar, yapamıyorlar.

Geriye, "meşru müdafaa" tezi savunucularının belki de akıllarına getirmeyip uzak durmaya çalıştıkları bir iddia kalıyor: Savaşın emperyalist Batı bloku ile "yarı sömürge, bağımlı" Rusya arasında olması. "Yarı sömürge" Rusya eğer ulusal kurtuluş mücadelesi vermek amacıyla örneğin Avrupa Birliği'ne veya ABD'ye, hatta emperyalist Çin'e saldırsaydı üzerinde durulacak bir tez olabilecek bu görüş de, gene sözde kendisi gibi bağımlı Ukrayna'yı işgale girişmiş olması karşısında tuzla buz oluyor.

Neticede, "Rusya daha emperyalist olmadan önce bile ABD ve NATO tarafından kuşatılmaya başladı" demekle yetinmiyorlar. Bu elbette doğru, ama şu sorunun yanıtını vermek gerekir: Neden? Batı emperyalizmi ırkçı nedenlerle mi Rusya'yı yok etmek istiyordu?

Emperyalist hükümetlerin ırkçı eğilimleri devrimciler için bir gerçek, ne var ki ırkçılık veya herhangi bir başka gerici ideoloji onlar için dünya üzerindeki egemenliklerinin bir aracıdır. Emperyalizm sadece Rusya'yı değil, tüm dünya ülkelerini kuşatmanın, onları kendi denetimlerindeki neoliberal dünya ekonomisinin içine çekmenin, eritmenin ve kendisine bağımlı kılmanın peşindedir. Dahası ve de belki de en önemlisi, emperyalist burjuvazi, dönemin emperyalist ülkelerinin gerisinde olmakla birlikte devasa bir sermaye birikimi ve son derece zengin doğal kaynaklarla dünya kapitalizmine katılan Rusya'nın dünya tarihi açısından kısa sayılabilecek bir zaman zarfında emperyalist karakter kazanabileceğini sol liberallerden ve sözde Marksistlerden çok daha iyi biliyorlardı.

Savaşın karakteri

Bütün devletlerin istihbarat servisleri planlar yapar ama ulusal ve uluslararası sınıf mücadeleleri ve bunların diplomatik düzeydeki politik veya askerî yansımaları, kumkumalarla değil, sınıf güçlerinin müdahaleleriyle gelişir. Gizli servislerin komploları ancak bir avuç provokatörü harekete geçirebilir, ama ya kitleler? Demokratik ve sosyal hakları için ayaklanan kitlelerin yarattığı seferberlikleri ve gerçekleştirdikleri devrimleri ABD'nin komplosu olarak tanımlayıp bir kenara atmak isteyen sav sahiplerinin kendilerine bırakın Marksist, devrimci demeye bile hakları yok. Onlar Erdoğan'ın ağzından koşuyorlar: "Gezi Fettulah Gülen'in, yani ABD'nin bir komplosudur". Slavofiller bu eleştirimiz karşısında ayağa fırlayıp bağırmaya başlayacaklardır: "Hayır, Gezi istibdata karşıydı". Ya Stalinist bürokrasiye, onun restorasyoncu artıklarına, Ortadoğulu diktatörlere karşı ayaklanmalar? Onlar, sosyalist rejimlere karşı ABD tarafından kışkırtılan gerici ayaklanmalar mıydı? Bu ülkelerdeki halk ayaklanmalarının dile getirdiği özgürlük talepleri hangi referansa göre "gericiydi"?

Ulusal ve enternasyonal proleter hareketin önderlik etme yeteneğine sahip olmadığı bu meşru ayaklanmaların yarattığı boşlukları, elbette durumu fırsat bilen ulusal ve emperyalist burjuvazi dolduracak veya doldurmaya çalışacaktır. Onların bu müdahalelerine karşı elbette kesintisiz bir savaş vermek durumundayız. Ama devrimci bir programla halk seferberliklerine katılıp onları sosyalist devrimler doğrultusunda yönlendiremiyoruz diye, sırf ABD egemenliği olmasın diye bir başka emperyalist gücün veya diktatörlük rejimlerinin yanında saf tutmak, işte bu karşıdevrimci pozisyon almaktan başka bir anlam taşımaz. Bunu yapan ve bu arada kendine solcu veya devrimci diyen bir politik akım, sadece elinden geldiğince mücadele etmeye çalışan halk yığınlarının arasından kovulmakla kalmaz, kendini halkın üzerine ateş açılan karşıdevrimci siperde bulur.

Ukrayna halkı yüzyılları aşan bir süreden beri egemenlik ve kendi kaderini tayin hakkı için mücadele etmektedir. Litvanya'ya, Polonya'ya, Avusturya-Macaristan İmparatorluğu'na, Çarlık Rusyası'na, Stalinist diktatörlüğe ve şimdi de emperyalist Putin Rusyası'na karşı... Bütün bu mücadeleler sırasında pek çok kez savaştı, pek çok kez ayaklandı. Restorasyon döneminde Rus ve Ukraynalı oligarklara karşı seferber oldu. Pasifistlerin, liberallerin ve emperyalist burjuvazinin çeşitli çiçek adları ve renkleriyle güzelleme altında hakir gördüğü, ılımlılaştırmaya çalıştığı "devrimci" girişimler, dünya proletaryası ve devrimci güçlerin yeterli yönlendirmesinden ve önderliğinden mahrum kaldı. Tam da bu nedenle yalpaladı, geri çekildi, yer yer gerici güçlere teslim oldu. Bu ortamda Rus emperyalizminin ve oligarklarının yayılmacı ve şoven baskısı, onları Batı emperyalizminden güç alan Ukrayna burjuvazisinin kollarına doğru itti.

Kitap ve broşürlerimizi edinmek
için bize e-posta yoluyla
ulaşabilirsiniz:
trockist.dergi@gmail.com

Bu, ABD emperyalizminin düzenlediği komponun değil, sınıf mücadelelerinin kaçınılmaz bir sonucuydu. Ve emperyalist rekabet Rusya'nın "arka bahçesini" işgal etmesine neden oldu.

Bugün Ukrayna halkı Rus şovenizmine ve işgaline karşı bir kez daha kendi kaderini belirleme mücadelesi veriyor. Mevcut savaşın karakteri tam da budur: Ukrayna halkının ulusal kurtuluş savaşı. Devrimcilerin görevi, cephenin Ukrayna tarafında olmak ve Rus işgaline karşı mücadele etmek. Evet cephenin bu tarafında her tür ve renkten politik akım var ve önderlik şimdilik burjuvazinin elinde. Ama devrimci proletarya bu cephede Ukrayna halkının kendi kaderini belirleyebilmesi uğruna savaşmazsa, yarının sınıf savaşında Ukraynalı halk kitlelerine Ukrayna burjuvazisine ve emperyalizme karşı sosyalist devrim çağırısı yapabilme yeteneğine ve güvenilirliğine sahip olamayacaktır.

ABD ve AB emperyalizmlerinin Ukrayna hükümetine silah ve para yardımıyla bulunması savaşın karakterini asla değiştirmez. Tıpkı İspanyol cumhuriyetçilerin Franco faşizmine; Fransız, İtalyan, Yunan ve Yugoslav direnişçilerinin Nazi işgaline karşı mücadelelerinde emperyalist ülkelerden kabul ettikleri yardımlar gibi, Ukrayna halkının da Rus emperyalist işgaline karşı bu silahlara ihtiyacı var. Devrimci proletaryanın görevi kendi hükümetleri üzerinde bu yardımların iki katına çıkarılması doğrultusunda baskı yapmaktır. Emperyalist ülke işçi sınıfı ile Ukrayna emekçi halkı arasındaki köprü ancak bu yolla kurulabilir.

Savaş naralarımız, "Ne Rus, ne NATO emperyalizmi!", "Yaşasın Ukrayna halkının kendi kaderini tayin hakkı" olmalı.

Potemkin'den Putin'e Kırım sorunu

İlk defa İşçilerin Uluslararası Birliği – Dördüncü Enternasyonal'in *Correspondencia Internacional* (Uluslararası Haberleşme) isimli dergisinin Mart 2022 tarihli 49. sayısında yayımlanmıştır.

Kırım yarımadasının nüfusu 362.366 kişiden oluşuyor. Nüfusun %60'ı Rus kökenli, %25'i Ukraynalı ve %12'si asıl yerleşimciler olan Tatarlardan oluşuyor.

7. yüzyıldaki Yunan kolonizasyonundan bu yana Kırım, Karadeniz'deki jeostratejik önemi nedeniyle sürekli istilalara maruz kaldı. Kırım, yüzyıllar boyunca ve günümüzde de, farklı imparatorlukların yağmacı eylemlerinin trajik örneklerinden birisi olarak öne çıktı ve çıkıyor.

Romalılar, Gotlar ve Cenevizliler, Haiti'ye benzer şekilde 26.000 kilometre karelik bir yüzey alanına sahip bu küçük yarımadanın kontrolünü tarih boyunca ele geçirdiler, ta ki 1475'te yarımada Osmanlı İmparatorluğu tarafından işgal edilene kadar. Tatar prenslerinin yardımıyla Osmanlı, Rus İmparatorluğu'nun yarımadayı ilhak ettiği yıl olan 1783'e kadar yarımada üzerindeki kontrolünü sürdürdü.

Rus generali Gregory Potemkin Kırım'ı fethetti ve bunun için Serene Majesteleri unvanını alarak Ukrayna Genel Valisi olarak atandı. Potemkin, Karadeniz'in Rus imparatorluk filosunun yanı sıra Kırım'daki Sivastopol'un başını çektiği birkaç şehir ve liman inşa etti. 1905 Devrimi'nin ünlü zırhlısına bu generalin onuruna Potemkin adı verildi.

Çarlık İmparatorluğu'nun yayılmacılığı, 19. yüzyıl boyunca imparatorluk sınırlarının batıya giderek daha da yaklaştığını şüpheyle izleyen diğer Avrupa güçleri tarafından fark edilmeden kalmadı. 1853'te Kırım Savaşı (1853-1856) adıyla vaftiz edilecek olan savaş bu şekilde patlak verdi çünkü muharebelerin büyük bir kısmı orada gerçekleşti. Fransa, İngiltere, Piedmont-Sardunya Krallığı ve Osmanlı İmparatorluğu, Rusya'nın Avrupa'daki ilerlemesini durdurmak amacıyla Çarlık İmparatorluğu'na karşı ittifak kurdular.

Savaşın üç cephesinde subay olarak görev yapan ve Savaş ve Barış romanının yazarı olan ünlü Rus yazar Leo Tolstoy, Sivastopol Serisi (1855) adlı eserini savaşa damgasını vuran Sivastopol kuşatması hakkındaki görüşlerine adadı. Savaş, 2 Nisan 1856'da Çarlık İmparatorluğu'nun yenilgisiyle sona erdi. Paris Antlaşması, Çarlık Rusya'sına karşı Karadeniz'in silahsızlandırılması ve Sivastopol üssünün terk edilmesi de dahil olmak üzere bir dizi yaptırım hayata geçirdi.

Vladimir Putin, Çar olarak illüstre edilmiş - Jon Berkeley / PA

Ancak Ukrayna'da ve Kırım'da Çarlığın varlığı hiçbir zaman sona ermedi. 19. yüzyılın sonunda, Rus sermayesinin şemsiyesi altında Ukrayna'da endüstriyel gelişme başladı. Donbas bölgesinde veya Kırım yarımadasındaki taş ocaklarında kömür endüstrisi gelişmeye bu dönemde başladı çünkü bu bölge her zaman mineraller açısından zengin ve çok verimli bir toprak olmuştur. Bu ilişkinin bir sonucu olarak, Kırım nüfusu çok etnikli bir karakter kazandı.

1921'de Kırım Özerk Sovyet Sosyalist Cumhuriyeti (KÖSSC) kuruldu. Bu, SSCB'den bağımsız bir Tatar cumhuriyetiydi. İkinci Dünya Savaşı'ndan sonra, KÖSSC'nin asıl halkı Tatarlar, çoğu Kızıl Ordu'nun tarafında olmasına rağmen, Nazilerle işbirliği yapma bahanesiyle Stalin tarafından sürgüne gönderildi ve Kırım, Stalin tarafından "Ruslaştırıldı".

Nazilerle işbirliği yapıldığı iddiası, o bölgeyi kolonize etmek için Rus birliklerini göndermek adına dile getirilen sahte bir bahaneydi. Daha sonra bu bahane Nikita Kruşçev tarafından Ukrayna'nın ilhak edilmesinde kullanıldı. Böylece Stalinist bürokrasi halkları domine etmeye ve onların her türlü özerkliğinden ve seferberlik hakkından kaçınmaya çalıştı.

2014 yılında Kiev'deki Rus yanlısı hükümet düştüğünde Putin'in tepkilerinden biri de Kırım yarımadasını zor yoluyla ilhak etmek oldu. Kırım'da zaten bir Rus askerî üssü mevcuttu ancak Kırım, SSCB'nin dağılmasından sonra varılan anlaşma nedeniyle Ukrayna'nın bir parçasıydı. Putin, Mart 2014'te ilhakını güçlendirmek için Rusya Federasyonu'na katılma lehine olacak şekilde bir referandum düzenledi. Kırım, Rus emperyalizminin bir başka anklavı haline getirildi. Kırım anklavında referandum yapmak, Malvinas Adaları'nda veya Cebelitarık Kayalığı'nda Birleşik Krallık'a katılmak için "Evet" veya "Hayır" oylarının verileceği bir referandum düzenlemeye benziyor.

josé castillo

çeviri: ömer sevi

José Castillo, İUB-DE'nin Arjantin seksiyonu Sosyalist Sol'un (IS) önderlerinden akademisyen ve ekonomist. Sol Ekonomistler (EDI), Eleştirel Ekonomi Derneği ve Latin Amerika Politik Ekonomi ve Eleştirel Düşünce Derneği (SEPLA) üyesidir.

Ukrayna'nın işgali petrol ve gaz fiyatlarının yükseltmesine sebep oldu - FT/AP

Ukrayna işgali ve küresel ekonomik kriz

İlk defa İşçilerin Uluslararası Birliği - Dördüncü Enternasyonal'in *Correspondencia Internacional* (Uluslararası Haberleşme) isimli dergisinin Mart 2022 tarihli 49. sayısında yayımlanmıştır.

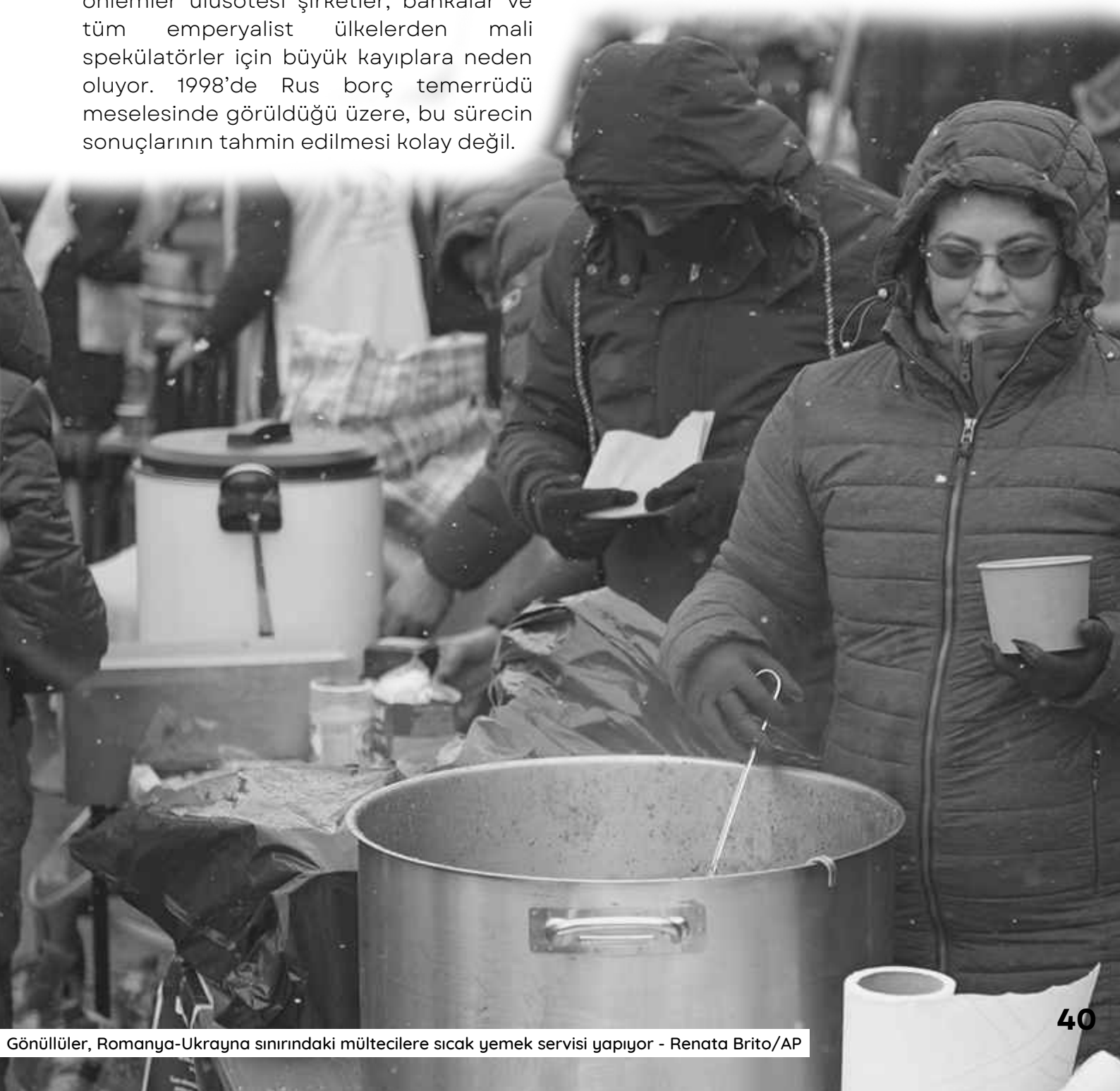
Dünya ekonomisi 2007-2008'de patlak veren akut krizden hiçbir zaman çıkmadı. Bazı ülkelerde kısmi toparlanmaların ötesinde sanal bir durgunluk durumuna girildi. Ardından salgın geldi ve 2020'de yeni ve çok şiddetli bir durgunluk yarattı. Kapitalist-emperyalist ekonomi girdiği bu çukurdan çıkmayı başaramadan, şimdi üç yönden birden etkili olan Rusya'nın Ukrayna'yı işgalinin sonuçlarını yaşıyoruz. Birincisi, gaz ve petrol fiyatlarındaki artış. Rusya, Avrupa'nın tükettiği gazın önemli bir bölümünü sağlıyor ve petrol üretiminde en büyük küresel oyuncularından biri. Bu nedenle enerji fiyatlarında astronomik bir artış oldu (petrol zaten 140 dolar seviyesinde ve savaş devam ederse 200'e ulaşabilir). Bunun benzin ve kamu hizmetleri fiyatlarının artışı gibi doğrudan sonuçları var (İspanyol Devleti'nde bu fiyatlarda daha şimdiden %500'lük bir artış var). Ancak aynı zamanda, maliyetlerdeki ve dolayısıyla dünya genelinde enflasyondaki genel artış gibi doğrudan olmayan sonuçları da var. Bu durum, Rus işgalinden önce fiyat endeksinin 1982'den bu yana en yüksek olan %7,9'luk yıllık rekora ulaştığı ABD'de özellikle ciddi bir tablo çiziyor.

İkinci mesele gıda fiyatları. Rusya ve Ukrayna, dünyanın önde gelen buğday, mısır ve ayçiçeği üreticileri arasında. Un, ekmek ve yemeklik yağ bu savaşın başlıca kurbanları arasında. Özellikle en yoksul ülkelerde milyarlarca insanı açlığa sürükleme riskini barındıracak şekilde gıda fiyatlarında büyük bir artış görüyoruz. Unutmayalım ki en son 2010 yılında yaşanan ekmek fiyatlarındaki büyük artış Arap Devrimleri'nin patlak vermesinin sebeplerinden biriydi.

Üçüncü ve son olarak ortada bir finansal sorun var. Gezegen boyunca spekülatif değer arayan trilyonlarca dolar dönüyor. Bu yeni değil, neredeyse yarım yüzyıldır emperyalist kapitalizmi girdap gibi çeken dünya ekonomisinin kronik krizinin bir etkisi. Ancak 2007'deki akut krizden sonra ve bir kez daha pandemiden sonra ABD ve Avrupa Birliği, IMF veya Avrupa Merkez Bankası gibi kurumları aracılığıyla bankalarını ve büyük şirketlerini kurtarmak için trilyonlarca dolar değerindeki parayı dolaşıma soktu. Dünya çeşitli para birimleri, tahviller, hisse senetleri ve batık kredilerle dolu. Her şey aşırı değerlenmiş vaziyette ve bu, her an patlayabilecek devasa bir spekülatif balon yaratıyor.

Bu senaryoda, özellikle Rus banka işlemlerinin durdurulması, Rusya'da faaliyet gösteren ulusötesi şirketlerin faaliyetlerinin askıya alınması, rublenin devalüasyonu, Putin hükümeti tarafından paranın döviz bankalarından çekilemeyeceğine dair yapılan dayatma ve Rusya'nın borçları üzerindeki sanal temerrüt balonunun patlamasını gündeme getiriyor. Buna, Rus menşeli uzun bir ürün listesinin ithalatının yasaklanmasını da eklemeli. Rusya ve diğer ülkeler arasında (özellikle Avrupa'ya gaz satışı alanında) hala ticaret olmasına rağmen, tüm bu önlemler ulusötesi şirketler, bankalar ve tüm emperyalist ülkelerden mali spekülörler için büyük kayıplara neden oluyor. 1998'de Rus borç temerrüdü meselesinde görüldüğü üzere, bu sürecin sonuçlarının tahmin edilmesi kolay değil.

Kapitalistler ve emperyalizm bir kez daha krizin bedelini dünyanın işçilerine ve ezilen halklarına ödetmeye çalışacaklar. Bunu, yeni ve daha sert kemer sıkma planları ve doğal kaynaklar ile zenginliklerin daha fazla yağmalanmasıyla yapmaya çalışacaklar. Biz devrimci sosyalistler, bu ajandaya karşı her türlü direnişi destekliyoruz ve destekleyeceğiz ve buradan bir kez daha, krizin işçiler tarafından değil, kapitalistler ve emperyalizm tarafından ödenmesini öneriyoruz.

cristina mas

çeviri: ömer sevi

Cristina Mas, Odessa sahilinde yayın yapıyor - ara.cat

Gönüllüler, barikat kurmak için Odessa sahilinde kum torbalarını dolduruyor - Cristina Mas

“Odessalılar Rusça konuşuyor, akrabaları Rus ama şu an Rus işgaline karşı direnmeye hazırlanıyorlar”

Bu röportaj, ilk kez İşçilerin Uluslararası Birliği – Dördüncü Enternasyonal’in *Correspondencia Internacional* (Uluslararası Haberleşme) isimli dergisinin Mart 2022 tarihli 49. sayısında yayımlanmıştır.

Günlük Barselona gazetesi Ara’nın muhabiri olan ve Ukrayna’nın güneybatısındaki liman kenti Odessa’ya giden gazeteci Cristina Mas ile 9 Mart’ta Zoom üzerinden bir röportaj gerçekleştirdik.

Ne zamandan beri Ukrayna’dasınız? Odessa’ya ne zaman geldiniz?

CM: İşgal başladığından beri buradayım. Odessa’ya dört gün önce geldik, Polonya sınırına yakın olan Lviv’e geçtikten sonra.

Odessa’da durum nedir?

CM: Bakın buradaki durum şu ki, şehir Rus ordusunun bir sonraki hedefi gibi duruyor. Çünkü, bölgesel olarak etkili olmuş olan Rus ilerleyişi, Ukrayna’nın Karadeniz’den tüm çıkışlarını kontrol etmek gibi bir planla güney cephesi boyunca ilerliyor. Zaten Rus kontrolünde olan Donbas ile daha sonra da merkezdeki Kırım’ı; özetle Batı’yla, yani Odessa’yla önemli limanlara sahip olan bu toprakları birleştirmek istiyorlar.

Amaç, Ukrayna’nın denize çıkışını kapatmak ve tüm bu bölgeyi birbirine bağlamak. Şu anda cephe karada, buradan yaklaşık 180 km uzakta; işgalin başlangıcından bu yana, on gündür, yaklaşık 130 km uzaklıktaki, Mikolaiv adındaki ve Bug Nehri üzerinde önemli bir köprüsü olan bir şehirde savaş var.

Bu, Ukrayna ordusunun, Rus ordusunun ilerlemesini durdurmak için gerekirse havaya uçuracaklarını söylediği bir köprü, bu da onların şehrin bir bölümünü kurtarmalarına ve Rusya’nın Odessa’ya ilerlemesini durdurmalarına izin verecektir.

Burada endişelendirici olan, denizden bir çıkarma yapılması olasılığı. Bu olasılığı, şehrin kara, deniz ve hava yoluyla gerçek bir ablukaya alınmasıyla beraber düşünün. Odessa yaklaşık 1,2 milyon nüfuslu bir şehir. En yakın güzergâh olan Moldova’ya gidenler arasında özellikle kadın, yaşlı ve çocukların bir kısmı var. Ancak Odessa’nın büyük çoğunluğu kalmaya ve direnmeye karar verdi.

Şehrin çoğunluğunun Rusça konuşuyor olması, Rusya’da akrabalarının olması, kültürel olarak Rus olmaları çok önemli ama kendilerini çok net bir şekilde Ukraynalı hissediyorlar ve şimdi de direnmeye hazırlanıyorlar.

İnsanların, hazırlıkların durumu nedir? Ordunun yanı sıra halkın çeşitli kesimlerine, kadınlara teslim edilen barikatlar, silahlar var mı?

CM: Üç savunma hattı var. Ordu var, ki savaş tecrübesi olan yüzbinlerce yedeği kendisine kaydettirdi. Sonra, hükümetin organize ettiği bir sivil savunma organı olan bölgesel savunma organı dediğimiz oluşum var. Temel olarak işlevi, tüm şehirlerin yerel kontrolü ve güvenliğinden oluşuyor. Sivil bir oluşum ama halk milisleri gibi bir çerçeveleri var. Bir fikir vermesi açısından eğitimleri ile hazırlıklarının ordu tarafından verilir yapıldığını söyleyeyim.

Bir de doğrudan siviller var. Mesela bir eğitim merkezindeydik, askerî bir eğitim merkezinde. Orada sivillere doğrudan ilk yardımın nasıl yapılacağını, nasıl silah monte edileceğinin öğretildiğini gördük. Ve kentte patlak verebilecek olan savaş durumuna hazırlanmak için elinizde bir silahla şehirde nasıl devriye gezileceğinin öğretildiğini gördük.

Burada Rusça konuşan bir nüfus olduğunun altını çizmenin çok önemli olduğunu düşünüyorum. Bugün ordunun, insanlara tüfek kullanmayı öğrenmeleri için verdiği Rusça eğitim sınıfındaydık. Ve tüfekler Rus yapımı ve tüm bu tüfekler Rus ordusunda da kullanılıyor. Çok paradoksal ama öyle.

Burada gördüklerimiz bunlardı ama Lviv'de de evlerde ve fabrikalarda molotof kokteyli yapıldığını gördük. Lviv'de molotof kokteyl yapmak için bira üretmeyi bırakan bir bira fabrikasına gittik.

Bira fabrikası mı?

CM: Evet, evet. Bira yapmayı bırakıp molotof kokteylleri yapmaya başlayan bir butik bira fabrikası. Ancak molotof kokteyller evde de yapılıyor. Hükümetin kendisi, yani savunma bakanlığı, molotof kokteyllerinin nasıl hazırlanacağı konusunda talimatlar verdi.

atı Ukrayna'nın başkenti Lviv'den küçük bir butik bira üreticisi, şirketini bir molotof kokteyl fabrikasına dönüştürmeye karar verdi. Bana bunun işçilerinin fikri olduğunu söyledi. Adı, hem Ukraynaca hem de Rusça'da "gerçek" anlamına gelen Pravda birası. Bana söylediklerine göre, şişeler Lviv'den Kiev'e gidiyor ve gönüllüleri seferber eden işgal karşıtı savunmanın üyeleri arasında dağıtılıyor.

Ayrıca 10 gün içinde direniş kuvvetlerine katılan asker sayısı nedeniyle büyüyen orduyu tedarik etmek için çok büyük bir boyuta ulaşan halk seferberliği var. İnsanlar ordu için yemek pişiriyor, kalın giysiler getiriyor. Herkes, bir kum tanesi boyutunda da olsa, katkıda bulunmak istiyor.

Odessa'nın sığınacak bir metrosu var mı?

CM: Hayır, burada metro yok. Ama eski ve modern barınaklar var. SSCB ve İkinci Dünya Savaşı döneminden kalma barınaklar bunlar. Şehir sakinlerinin kendileri, barınakların bulunduğu işaret edecek şekilde sokak duvarlarına afişler çizip astılar. Afişleri takip edip E noktasına ulaştınız diyelim; duvarda, bu kapının her zaman açık olduğunu ilan eden, herkesin hoş geldiğini belirten, herkesin burada saklanması gerektiğini söyleyen bir duyurunun asılı olduğunu göreceksiniz. Suya veya yiyeceğe ihtiyacınız olursa, herhangi bir evi arayabilirsiniz, tek istedikleri her şeyi temiz tutmanız; böylece insanlıklarını kaybetmemeye çalışıyorlar. Bunlar barınaklardaki mesajların sadece bir kısmı.

Buradaki insanların beklentisi, saldırının yakın olduğu yönünde. Yani soru, bunun olup olmayacağı değil, ne zaman olacağı.

Peki insanların ruh hali nasıl?

CM: İnsanların morali çok yüksek, direnmeye hazırlar, evlerine sığınmaya hazırlanıyorlar. Şehrin merkezi barikatlarla çevrili; kum barikatları, lastikler, arabalar, evlerin yapımında kullanılan kirişler. X şeklindeki engeller, bir "sizi bekliyoruz" duygusu yaratıyor. Zaferin mümkün olduğuna oldukça ikna olmuş durumdalar.

Odessa: Karadeniz'in İncisi

Bu yazı, ilk kez İşçilerin Uluslararası Birliği – Dördüncü Enternasyonal'in *Correspondencia Internacional* (Uluslararası Haberleşme) isimli dergisinin Mart 2022 tarihli 49. sayısında yayımlanmıştır.

Odessa Ukrayna'nın üçüncü büyük şehri ve ülkedeki en büyük ticari deniz limanına sahip.

Şehir, Rus tarzından daha çok Akdenizli olan tarihi mimarisi ve ayrıca güçlü bir Fransız ve İtalyan etkisine sahip olması nedeniyle bazen “Karadeniz'in incisi” olarak anılıyor.

En ünlü misafirlerinden soyut sanat öncüsü Wassily Kandinsky'nin eserleri de dahil olmak üzere 16. yüzyıldan itibaren yapılmış olan 10.000 sanat eserine ev sahipliği yapan Odessa Güzel Sanatlar Müzesi de savaşa birlikte kapılarını kapattı.

Odessa, 1794 yılında Büyük Katerina'nın (II. Katerina) kararnamesiyle kuruldu ve 19. yüzyılda imparatorluk Rusya'sının dördüncü büyük şehri haline geldi.

Haziran 1905'te Rus zırhlısı Potemkin'in mürettebatı, yemek konusundaki anlaşmazlıklardan dolayı ayaklandı. İsyanclar, Çar II. Nikola'yı tahttan indirmek için Rusya'da başlayacak olan bir isyanda diğer gemilerin denizcilerini ve genel olarak işçi sınıfını desteklemeyi önlerine koydular.

Odessa'nın Potemkin Merdivenleri, Sergei Eisenstein'in 1925 tarihli filmi Potemkin Savaş Gemisi'nde ölümsüzleştirildi. Bu film, şehrin eski kasabalarını Karadeniz'in liman bölgesine bağlayan büyük taş merdivenlerde yüzlerce Odessa vatandaşının öldürüldüğü bir sahneyi içeriyor.

Bir başka kanlı savaş, 1941'de Rumen ve Alman birlikleri şehre saldırdığı zaman gerçekleşti. Şehrin savunması 73 gün sürdü ve 40.000 ila 60.000 Sovyet vatandaşı bu savunmada hayatını kaybetti. Odessa Savaşı'ndan sonra şehir, Hitler'in birlikleri tarafından işgal edildi. İşgalle birlikte Odessa Katliamı olarak bilinen olayda yaklaşık 25.000 kişi öldürüldü ve 35.000'den fazla kişi sınır dışı edildi.

1940'lara kadar Odessa'da büyük bir Yahudi nüfusu vardı. Ancak Yahudilerin birçoğu ölüm kamplarına sürüldü. 2021 yılında yayımlanan bir belediye anketinin ortaya koyduğu üzere, Odessa nüfusunun %68'i Ukrayna kökenli ve %25'i de Rus kökenli. Ancak bu Ukraynalı çoğunluğa rağmen, nüfusun çoğu evde Rusça konuşuyor.

Harkov'daki Belediye Binası'nın bombalanmasının ardından merkez meydan - AP Photo/Pavel Dorogoy

Ukrayna konusunda tarafsız kalınamaz!

Aşağıda okuyucularımızla, İşçi Demokrasisi Partisi'nin 1 Mart'ta Twitter'da sohbet odasında gerçekleştirdiği "Ukrayna sorunu ve devrimci Marksist tutum" başlıklı etkinlikte, yoldaş Oktay Benol'ün yaptığı konuşmanın bir özetini paylaşıyoruz.

Devasa bir savaş aygıtına sahip olan Rusya, 150.000 kişiden oluştuğu belirtilen bir orduyla, adeta bir kerpeten gibi sıkarak Ukrayna'yı işgale girişti. Henüz çok kısa bir süre geçmiş olmasına rağmen yüzlerce insanın hayatını kaybetmesi, binlercesinin yaralanması, yüz binlercesinin ülkeyi terk etmesi işgalin boyutunu göstermekte.

30 yıl önce ABD öncülüğündeki emperyalist güçler Saddam diktatörlüğü altındaki Irak'ı işgale giriştiğinde solda atılan kimi başlıklar "it dalaşı" ya da "yihin birbirinizi" şeklindeydi. Kısaca, "bu bizim savaşımız değil" tutumu!

Bugün ise, farklı ve uç tutumlar söz konusu olsa da, 30 yıl öncesine göre sosyalist hareketin işgal konusunda çok daha net ve yakın tutumlar aldığı söylenebilir.

Ukrayna'nın Rusya tarafından işgalinde ABD-AB-NATO'nun bir taraf olarak bulunması ise analiz ve tutum noktasında tartışmaların ve farklılıkların ana nedeni olarak ortaya çıkıyor.

Dolayısıyla Ukrayna'nın işgali konusunda emperyalist güçlerin konumlarının ve rollerinin ele alınması, meselenin anlaşılması açısından elzem.

Dünyanın jandarması: ABD-NATO

ABD emperyalizmi NATO'yu bir hançer gibi Avrasya'nın böğrüne saplamak istiyor. Amaç belli: Güç ve zenginlik! ABD-AB emperyalizmlerinin Ukrayna politikasını bu gerçek belirliyor. Emperyalizmle ilgili en ufak bir yanılsama içinde olmamak gerekir.

Almanya Başbakanı Scholz'un şu açıklaması batı emperyalizminin konumunu göstermekte:

"Rusya imparatorluğu kurmak isteyen Putin'in saldırganlığına karşı özgürlük ve demokrasiyi korumak için 2022 bütçesinden askerî yatırımlar için 100 milyar avro tedarik edeceğiz."

Emperyalizm özgürlük ya da demokrasi götürmez. Emperyalist demokrasi iddiasıyla son 30 yıl içinde girilen ve bir kısmı halen devam eden emperyalist işgallerin yarattığı yıkım ülkeleri yok etti, toplumları paramparça etti. Emperyalizm bir şey götürdüğünde aldığı her zaman çok daha fazladır. Verdiği de işçilerin ve emekçilerin yararına değil, işbirlikçi yerel sermaye güçlerinin çıkarıdır.

Bu konuda taleplerimiz ve tutumuz net: ABD-AB emperyalizmleri elini Ukrayna'dan çekmeli, Avrasya'nın yakasından düşmeli. Emperyalist savaş aygıtı NATO dağıtılmalı. Türkiye de derhal tüm emperyalist askerî üsleri kapatarak NATO'dan çıkmalıdır.

Trump'ın yenilgisini ne kadar önemsiyor olsak da, kazananın Biden olmasıyla ilgili olarak hiçbir yanılsama içinde değiliz. Biden'ın demokratik gericiilik oyunu hegemonya kaybı yaşayan ABD emperyalizmini yeniden tek süper güç haline getirmekten ibaret. Ukrayna politikasını da bu belirliyor. Hiçbir yanılsama ve kafa karışıklığı içinde olmamak gerekir.

Putin'in Rusyası

Putin önderliğindeki Rusya'ya gelince: Rusya'nın Ukrayna'ya yönelik işgalini Ukrayna yönetiminin politik karakterine ve NATO'ya bakarak, kısaca Rusya'nın tehdit algısına göre haklı saymak yanlıştır.

Bu bakış açısıyla örneğin İsrail'in Filistin'i işgali de meşru görülebilir ve İsrail'in Hamas'ı bahane ederek Gazze'yi bombalaması haklı sayılabilir.

Belarus seçimleri ve Kazakistan halk isyanı sonrası Rusya güçlerinin bu ülkelerdeki kitle hareketlerine müdahalesi Putin'in Ukrayna işgalindeki niyetini de göstermekte: Bütün bir bölgeyi kontrol etmek ve bu amacının parçası olan gerici Bonapartist rejimleri ayakta tutmak. Olası serbest seçimlerde kazanamayacağı çok açık olan bu Bonapartist rejimlerin kendi halkını bastırmak için Rusya'yı ülkelere davet etmesinin dolayısıyla herhangi bir meşruiyeti de yok.

Nitekim Putin bugün ateşkes için "Faşist Ukrayna yönetimi istifa etsin" şartını öne sürerken Belarus ve Kazakistan politikası nedeniyle hiçbir inandırıcılığa sahip olamıyor.

Putin'in demokrasilerini korumak için müdahale ettiği Belarus'un başında Lukaşenko var. 1994'den bu yana başkan. 28 yıl. Kazakistan'ın başında Nazarbayev'in veliahtı Kasım Cömert Tokayev bulunuyor. 29 yıl Nazarbayev yönetmişti, şimdi sıra Tokayev'de.

Bu ülkelerdeki siyasi rejimin ve tablonun bu olması Rusya'ya yaptıkları daveti gayri-meşru kılmaz deniyorsa, her şeye rağmen bu ülkeler bağımsız devletlerdir, kendi kararlarını kendileri verirler deniyorsa, Ukrayna'nın mevcut yönetiminin "faşist" olması nasıl işgalin meşru gerekçesi sayılabilir? Kuşkusuz meşru sayılamaz.

Dolayısıyla burada da yanılsama ve kafa karışıklığına yer yok. Rusya aynı ABD-AB-NATO gibi yayılmacı bir emperyalist anlayışla Ukrayna'yı işgal etti.

Putin'in işgali sonlandırmak ve ateşkes için "Ukrayna tarafsız kalma söz versin" şartı da bu nedenle kabul edilebilir değil. Putin bu şartı ileri sürerek Ukrayna benden ayrılabilir ama başka hiç kimseyle de birlikte olamaz demiş oluyor. Bu noktada meşhur boşanma hakkı meselesine geliyoruz. Oysa hem tarihsel süreç hem de yaşanan deneyimler sorunun çözümü için kendi kaderini tayin hakkının kilit unsur olduğunu gösteriyor.

İşgalin üç kritik başlığı

Kendi kaderini tayin hakkı:

Ukrayna işgalinin öne çıkardığı üç kritik başlıktan biri bu nedenle kendi kaderini tayin hakkı meselesi. Biz birleşik, bağımsız ve özgür bir Ukrayna'dan yanayız. Donbass, Lugansk, Kırım gibi ulusal kimlik sorunlarının da ancak bu özgür ve gönüllü katılım çerçevesinde çözüme kavuşabileceğine inanıyoruz.

Kuşkusuz mevcut Zelenski ve Putin yönetimleriyle ya da ABD-AB-NATO müdahaleleriyle bunun olamayacağının da farkındayız. Bunu sağlayabilecek olan ancak bir işçi-emekçi hükümeti olabilir.

Derinleşen kapitalist kriz ve işgal:

Ukrayna işgalini 14 yıldır aşılamayan dünya ekonomik krizinin siyasi-sosyal bir krize de dönüşerek aldığı biçimlerden biri olarak görüyoruz. Bir anlamda çöken neoliberalizmin, çürüyen kapitalizmin krizinin bir yansıması olarak böylesi bir işgalle karşı karşıyayız.

Kuzey Afrika ve Ortadoğu halk isyanlarından milyonların meydanları doldurduğu kitle hareketlerine dek hepsinin aynı damardan beslendiğini düşünüyoruz.

Aldığı biçim ne olursa olsun kitleler baskı rejimlerinden, yoksulluk ve sömürüden, dünyayı yok eden kapitalizmden kurtulmak istiyor ve kendi politik öznelerini arıyorlar. Bu açıdan bütün bu sorunları devrimci önderlik krizinin bir yansıması olarak da görüyoruz.

Çoklu krizden çıkış için işçi-emekçi hükümetleri:

Ukrayna'nın işgali mevcut çoklu krizin daha da derinleşebileceğine işaret ediyor. Karşılaşan güçlerin sahip olduğu nükleer silahlar düşünüldüğünde gezegenin geleceği ve güvenliğinin dahi tehdit altında olduğunu söylemek abartı olmayacaktır.

Bu tehdit durdurulamaz ise emekçiler için bunun anlamı yoksullaşmanın, sömürünün, baskının daha da artması, Bonapartist rejimlerin güç ve taraftar kazanması, hatta kimi yerlerde doğrudan faşizmin devreye girmesi dahi olabilecektir.

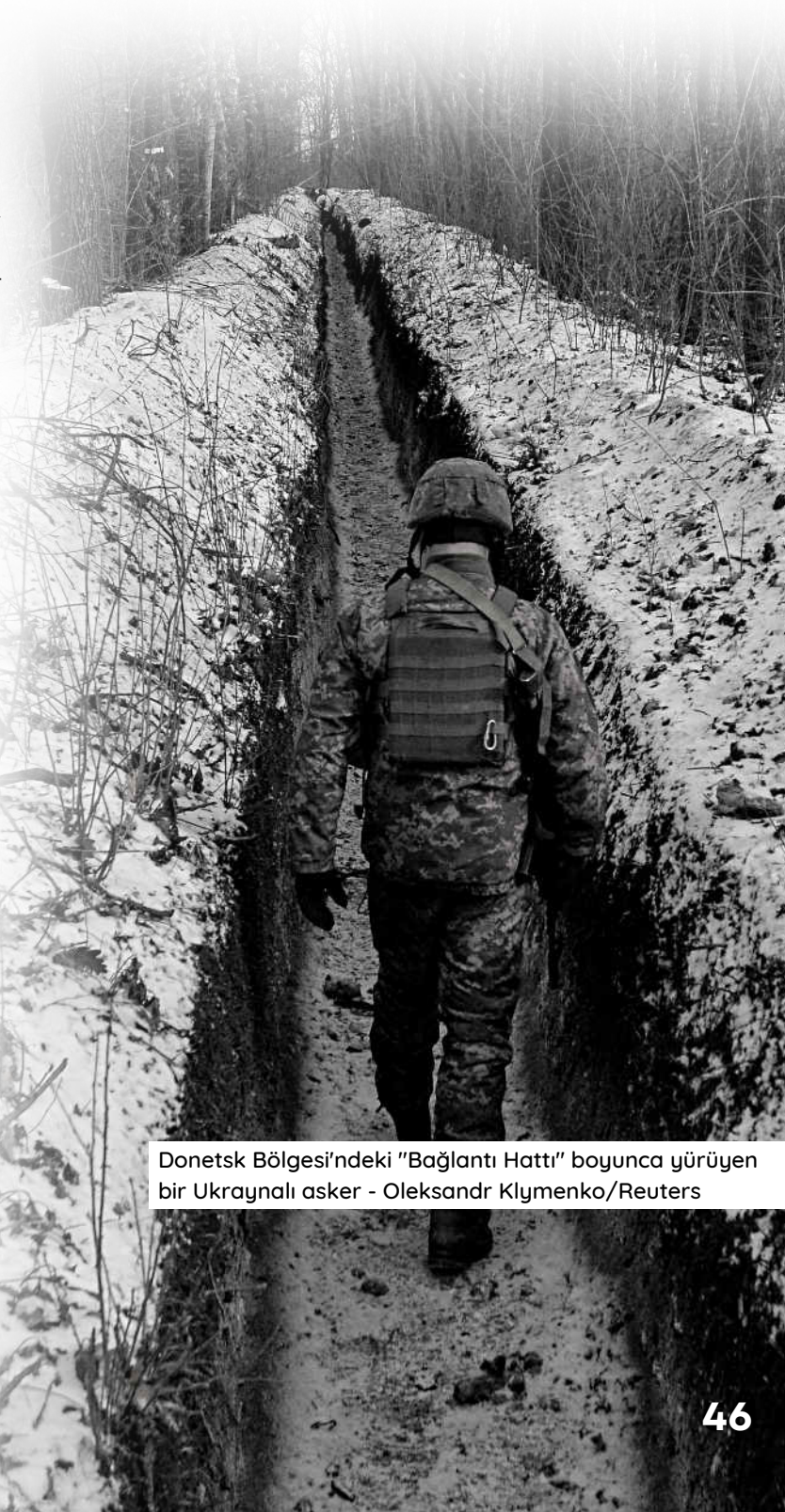
Başta işçi sınıfı ve emekçi halklar olmak üzere bu sürece emek eksenli devrimci bir müdahale durumunda ise tam tersinin olmaması için hiçbir sebep yok. Bu nedenle her yerde gayretimiz, mücadelemiz işçi-emekçi hükümetlerinin kurulması için.

Ukrayna'da somut politika

Emperyalist genişlemeye de yayılmaya da net şekilde hayır diyor ve soruyoruz: Ukrayna'da şu anın somut ihtiyacı ve politikası nedir?

Rusya'nın işgalinin derhal durması!

Rusya bunu yapmadığı koşulda Ukrayna direnişinin yanında, Rusya işgalinin karşısında durmalıyız. Şu an bu noktadayız.

Donetsk Bölgesi'ndeki "Bağlantı Hattı" boyunca yürüyen bir Ukraynalı asker - Oleksandr Klymenko/Reuters

muhittin karkın

Askerler, Kiev'in eteklerinde, Buşa'da tahrip edilen Rus tankları arasında yürüyor - Rodrigo Abd/AP Photo

Ukrayna tartışmasında Bolşevik tutum

Aşağıda okuyucularımızla, İşçi Demokrasisi Partisi'nin 1 Mart'ta Twitter'da sohbet odasında gerçekleştirdiği "Ukrayna sorunu ve devrimci Marksist tutum" başlıklı etkinlikte, yoldaş Muhittin Karkın'ın yaptığı konuşmanın yazılı halini paylaşıyoruz.

Merhaba arkadaşlar, dostlar, herkese hoş geldiniz diyorum.

Günlerden beri Ukrayna'da sürmekte olan çatışmaların, savaşın yarattığı yıkımı, yol açtığı insani felaketleri izliyoruz. Tabii insan bu görüntüler karşısında sarsılıyor. Belli ki her iki taraftan da ağır kayıplar var. Bir tarafta üzerlerine asker kıyafeti giydirilmiş on binlerce Rus emekçisi; öte tarafta gene aynı şekilde Ukraynalı erkekler, kadınlar. Bu sıcak çatışmaların karşısında, fiziken onun dışında olanlar olarak da bizler tutum almak, tavır belirlemek durumunda kalıyoruz. Elde silah cephede değiliz diye belki şu an hayıflanalarımız vardır, ama önce cepheyi ya da cepheleri bir tarif etmemiz gerekiyor. Ben de bunun üzerine konuşmak istiyorum.

Önce şuradan başlamak istiyorum: Ukrayna'da bugün söz konusu olan bir sınır çatışması değil, ya da bölgesel ani geçici bir askerî anlaşmazlık değil. Rus askerî birlikleri, belli ki önceden planlanmış bir biçimde Ukrayna topraklarına girdi, kentleri kuşattı, bazılarını ele geçirdi. Ukrayna birlikleri de buna karşı günlerdir direnmeye çalışıyor. Yani söz konusu olan iki devlet arasında sürmekte olan bir savaş. Adını koyalım, bu bir savaş.

Şimdi, biliyorsunuz ulusların ya da devletlerin arasındaki savaşların karakterizasyonuna ilişkin olarak Marksistlerin bazı tanımlamaları vardır. Emperyalist savaş, ulusal kurtuluş savaşı, devrimci savaş gibi.

Önce emperyalist savaş tanımından başlayalım. Çünkü hem Türkiye'de hem de dünya solunda Ukrayna'daki durumu bir emperyalist savaş olarak tanımlayanlar var. Bunlara göre iki emperyalist güç, yani ABD ve Avrupa Birliği, Ukrayna üzerinden Rus emperyalizmi ile savaş halinde. Ben bu iki gücün de emperyalist olduğunu düşünüyorum. Ama her ne kadar Ukrayna yönetimi Batı yanlısı olsa da, ABD'nin veya onun maşası NATO'nun Ukrayna topraklarında ne üssü, ne askeri var. Zaten biliyorsunuz ABD başkanı Biden da Ukrayna'da Rusya ile silahlı bir çatışmaya girmeyeceklerini ilan etmişti.

Dolayısıyla karşı karşıya olduğumuz savaş bir emperyalist savaş değil. Bu tespit neden önemli? Çünkü bir emperyalist savaş durumunda, yani emperyalist güçlerin birbirlerine karşı bir boğazlaşmaya girmeleri durumunda, devrimci enternasyonalist tutum, bu savaşa karşı olmak ve ama daha da önemlisi

çatışan ulusların askerlerine silahlarını kendi emperyalist hükümetlerine ve generallerine çevirmelerini söylemek olur. Bunu, devrimci bir iç savaşa yol açması amacıyla yaparız.

Ama az önce dediğim gibi bu bir emperyalist savaş değil. Öyle olsaydı, yani Ukrayna ordusunu emperyalizmin bir askerî gücü olarak kabul etseydik, o zaman sadece Rus askerlerine değil, Ukraynalılar'a da "bırakın Rus askerlerine karşı direnmeyi, silahlarınızı kendi hükümetinize çevirin" dememiz lazımdı. Ama bir ülke halkını, kendi topraklarını işgalcilere karşı savunmaktan vazgeçmesi çağrısında bulunamayız. Bu yanlış olur, devrimci bir tutum olmaz.

Bunun ajitasyonuna ne zaman gireriz? Saldırıya uğrayan hükümet ayak sürüdüğünde, emperyalist, işgalci ülkeyle, emperyalist burjuvaziyle işbirliğine girdiği an. Ve bunu da işgale karşı mücadeleyi güçlendirmek amacıyla yaparız. Deriz ki, "işgalcilere karşı en tutarlı ve sağlam mücadeleyi bir işçi-emekçi hükümeti verebilir." Ama şu anda Ukrayna'da durum bu aşamada değil. Direnen güçler henüz kendi hükümetlerine güvenmekte. Bu anlamda silahlı direnişin yanında olmalıyız. Ve tabii süreci dikkatle izlemeliyiz.

Tabii bu arada Ukrayna'daki savaşın niteliğine ilişkin tespiti de söylemiş oldum böylece. Bizce Ukrayna'daki durum Rusya'nın bu ülkeye yönelik başlattığı bir emperyalist işgal. Bu işgale karşı Ukrayna hükümeti ve ordusu direniyor. Böyle bir durumda devrimci enternasyonalistlerin tutumu ve görevi, rejiminin karakterinden bağımsız olarak, altını çizerek tekrarlıyorum, rejimin karakterinden bağımsız olarak, işgalin karşısında olmak ve saldırıya uğrayan halkın yanında olmaktır, o halkın direnişine katkıda bulunmaktır.

Mesela bir örnek vereyim. 1982'de emperyalist İngiltere Malvinas adalarını işgal ettiğinde Arjantin'de faşist cunta iktidardaydı ama tüm enternasyonalist devrimciler emperyalistlerin karşısında ve Arjantin halkının yanında yer aldılar. Ha bu arada, "Arjantin hükümeti faşist, İngiltere oraya demokrasi götürüyor" diyenler olmadı mı? Oldu tabii, ama biz her zaman emperyalist işgallerin karşısında yer alırız ve mücadele ederiz. ABD'nin işgali sırasında da Saddam iktidarda diye Irak'ı desteklemekten kendimizi alıkoymadık.

Denebilir ki "efendim Rusya emperyalist değil ki..." Olsun, bu durumu değiştirmez. Zira iki yarı sömürge veya bağımlı ülke arasındaki bir savaşta da bizler saldırganın, yayılmacının karşısında yer alırız. Örneğin 1980'de ABD'nin kışkırtmasıyla İran'a saldıran Irak karşısında da tutumumuz buydu. İran'da mollaların iktidarda olmasına rağmen.

Peki karşı karşıya olduğumuz bir devrimci savaş mı? Tam böyle ifade edilmemekle birlikte buna yaklaşan tespitler de var sol hareket içinde. Diyorlar ki, "Ukrayna'da faşistler, Naziler iktidarda, bunlar emperyalizm taraftarı, NATO'ya bağlanmak istiyorlar; dolayısıyla Putin haklı, onların devrilmesi lazım, bu yüzden de işgal olumludur." Bunu Türkiye'de kimlerin savunduğu malumunuzdur ama daha ilginç Rusya Komünist Partisi'nin bu görüşte olması. Züganov geçenlerde Ukrayna operasyonunun gerekli olduğunu söyledi. Tıpkı I. Dünya Savaşı sırasında sosyal demokratların kendi emperyalist burjuva hükümetlerini desteklemesi gibi. Ya da bazı "komünist" partilerin, ezilen bir ulusun kendi kaderini tayin hakkını reddetmesi gibi. Bunların komünist olduğunu kabul edemeyiz. Rusya Komünist Partisi açıkça Büyük Rus şovenizmini desteklemekte. Kabul edilemez bir durum bu. Stalinistler ile Putincilerin aynı noktada buluşmaları ne kadar manidar değil mi? Onları birleştiren, Büyük Rus şovenizmi.

Rusya'nın Ukrayna işgalini devrimci bir savaş olarak kabul edemeyiz. Ukrayna'daki iktidara yönelik eleştirileri de bir kenara bırakalım. Zaten hemen hepsi saçma uydurmalar. Nazi yanlısı partiler küçük bir azınlık. Devlet başkanı Nazilerin sevmediği bir Yahudi. Bu savları bir kenara bırakalım. Ama birincisi, demin dediğim gibi, devrimci enternasyonalistler emperyalist saldırıya, işgale uğrayan bir ülkeyi o ülkenin rejiminden bağımsız olarak savunurlar ve emperyalizmin, yayılcılığın karşısında yer alırlar. Bizim tutumumuz budur.

İkincisi, bir devrimci savaş ancak devrimci bir hükümet tarafından devrimin korunması veya yaygınlaştırılması amacıyla yapılan savaştır. Geçmişten bariz bir örnek vereyim: Jakobenlerin, daha sonra da Napolyon'un burjuva demokratik devrimi yaygınlaştırmaya yönelik olarak feodal Avrupa devletlerine karşı yürüttüğü savaşlar devrimci savaşlardı. Ya da Vietnamlıların kendi ülkelerini, bağımsızlıklarını ABD emperyalizmine karşı savunurken verdikleri savaş, bir devrimci savaştı. Bunlar devrimci savaşlardı. Ama şimdi bir de Putin'in hükümetini düşünün: Oligarkların iktidarda olduğu baskıcı Bonapartist bir rejim. Böyle bir hükümetin devrimci bir savaş vermesi mümkün mü?

Şimdi daha da hassas ve önemli bir noktaya değinmek istiyorum: Ukrayna'nın kendi kaderini tayin hakkı. Ukrayna krizinde çok önemli bir sorun olan bu nokta, nedense sol hareket içinde fazla önemsenmiyor. Rusya mı, ABD/NATO mu derken bu yaşamsal nokta ya gözden kaçırılıyor ya da geri plana itiliyor. Oysa bugün Ukrayna'daki temel sorun, Büyük Rus şovenizminin bugün Putin tarafından yeniden canlandırılarak Ukraynalıların üzerine yıkılmış olması.

Biliyorsunuz Ukrayna halkı yüzyıllar boyunca Rus çarlığı tarafından, Büyük Rus şovenizmi tarafından ezilmiş bir halk. Tüm doğal ve insan kaynakları

Çarlık rejimi tarafından sömürülmüş. 20 yüzyılın başlarında Ukrayna milliyetçiliği canlanmaya başlamış. Halklar hapishanesi olarak tanımlanan Rus Çarlığı'na karşı ulusların kendi kaderlerini tayin etmeleri hakkı sosyalist harekete Lenin tarafından işlenmiş. Lenin demokratik nitelikli devrimin ayrılmaz bir parçası olarak görüyordu ulusal sorunu. Troçki de uluslara özgürlüğün ancak Rusya'da gerçekleşecek bir proletarya diktatörlüğü tarafından sağlanabileceğini söylüyordu. Nitekim 1917 Ekim Devrimi'nden sonra açılan özgürlük döneminde Ukrayna kendi kaderini tayin hakkını elde edebildi. Ve Lenin ve Troçki bunu, parti içindeki merkezîyetçi bürokratik kesimin direncine karşı başardılar. Biliyorsunuz bugün Putin, Ukrayna ulusu gibi bir şeyin olmadığını, onun Lenin tarafından icat edildiğini söylüyor.

Ama Lenin ve Troçki'nin boşalttığı bu halklar hapishanesi, daha sonraları Stalin döneminde tekrar doldurulmaya başlandı. Ulusların kendi kaderlerini tayin hakkı anayasadan çıkarılmadı ama pratikte fiilen ilga edildi. Devlet bürokrasisinin çıkarlarını güvence altına almak amacıyla "idari ihtiyaçlar" bahanesiyle ezilen ulusların en meşru istekleri, küçük burjuva milliyetçiliğinin bir tezahürü olarak ilan edildi. Ukrayna, Gürcistan gibi ülkeler Büyük Rusya'nın idari ve ekonomik birimleri haline dönüştürüldü. Büyük Rus şovenizmi tüm ağırlığıyla bu ulusların üzerinde uygulandı.

Bu noktada ezilen ulusların liderlikleri, Stalinist bürokratik baskıdan kurtulabilmek amacıyla, kurtuluşlarını yanlış yerlerde aramaya başladılar. Örneğin Ukrayna'da Nazilerle işbirliği eğilimi belirdi. Stalin'e karşı Hitler'den medet umuldu. Tabii sonradan Stalin tarafından ağır biçimde cezalandırıldılar. Ama eğer Stalinist bürokrasinin bu baskıları, Büyük Rus şovenizmi politikaları olmasaydı, Moskova yönetimi Ukrayna halkına kendi kaderini belirlemede destek olsaydı

neden Ukraynalılar kendilerini bir başka kasabın kollarına atınlardı ki? Troçki Ukrayna sorununa çok dikkat etmiştir; “Sovyet Ukrayna’sının Stalinist bürokrasi tarafından tecavüze uğraması olmasaydı, Hitlerci bir Ukrayna politikası olmazdı” diyordu.

Sovyetler Birliği’nin dağılmasından sonra da benzer bir gelişme yaşandı. Ukrayna kağıt üzerinde bağımsızlığını elde etti. Ama iktidar Rus ve Rusya yanlısı eski parti bürokratlarının ve oligarkların elinde kaldı. Sonra kitleler bunlara karşı ayaklanmaya başladı. Ama tarihsel bir gerçek vardı ki o da, Ukrayna halkının kendi kaderini tayin edebilmesinin tek yolunun bir işçi-emekçi hükümeti kurmasından geçtiği gerçeğiydi. Ne var ki bunu örgütleyebilecek devrimci bir önderlik yoktu. Ukrayna ve Rusya Federasyonu komünist partileri kendi burjuva rejimleriyle iç içe geçmiş durumdaydılar ve Büyük Rus şovenizminin destekçileriydiler. Dolayısıyla meydanı liberaller, Batı emperyalizmi yanlıları, hatta kısmen faşistler doldurmaya başladı. Mücadeleler önderlik boşluğu tanımıyor. Devrimcilerin yalpaladığı yerde alanı karşıdevrimciler dolduruyor. Bu koşullarda Putin’in şovenist baskıları karşısında Ukrayna Batı’ya doğru yöneldi. Ve tabii ABD ve AB emperyalizmleri bölgedeki uluslararası önderlik boşluğunu doldurmaya başladılar. O halde soru şu: Ukrayna’yı Batı emperyalizmine teslim olmadan Rus yayılcılığı ve şovenizmi karşısında nasıl koruyabiliriz? Nasıl destekleyebiliriz?

Eğer bunun ancak Ukrayna’da gerçekleşecek bir işçi-emekçi hükümeti aracılığıyla mümkün olduğunu söylüyorsak, o zaman en temel görev Ukrayna’da devrimci proleter partiyi, Bolşevik-Leninist partiyi inşa etmektir. Bu, devasa ve enternasyonalist bir görevdir.

Ama bir noktayı unutmamak kaydıyla: Ukrayna halkının kendi kaderini tayin hakkını desteklemeyen hiçbir ulusal Ukrayna partisi

veya bir Enternasyonal partinin orada inşası mümkün değildir. Zira kaderini tayin sorunu Ukrayna’nın temel meselesidir bugün. Ve unutmamak gerekir ki bağımsız bir Ukrayna’nın kaderi dünya proleter devrimine ayrılmaz bir şekilde bağlıdır.

Tabii biz buradan gidip Ukrayna’da parti inşa edemeyiz. Biz sadece ona destek verebiliriz. Hem de tüm imkanlarla. Bu imkanların ayrıntılanmasına tabii bu sohbetin çerçevesinde giremem. Ama Ukrayna dışındaki tüm enternasyonalist devrimcilerin görevi Ukrayna halkının işgale karşı direnişini ve kendi kaderini belirleme mücadelesini desteklemek olmalıdır. Ukrayna Bolşevik partisinin inşasına bu yolla yardımcı olunabilir.

Bu görevi elbette Ukrayna işçilerini ve emekçilerini Batı emperyalizminden ve NATO’dan umut beslemelerine karşı uyararak sürdürmeliyiz. Kurtuluşun Batı emperyalizminde değil, kendi iktidarlarında olduğunu vurgulamalıyız. Ukrayna’nın gerçek bağımsızlığının Rus ve Ukrayna proleterlerinin birleşik mücadelesiyle elde edilebileceğini unutmamalıyız.

Son bir noktaya daha değinerek bitirmek istiyorum: “Savaşa hayır”, “savaşa son” gibi sloganlar savaşın karakterini dikkate almayan barışçıl, sorunun özünü gizleyen sloganlardır. Eğer söz konusu olan bir emperyalist savaş olsaydı bu sloganları atar ama mutlaka onu “silahlarınızı kendi emperyalist hükümetlerinize çevirin” ile tamamlardık. Ama şimdi Ukraynalı direnişçilere “savaşa son verin” diyemeyiz. Tam tersine sloganlarımız “Ukrayna’da Rus işgaline hayır!”, “Yaşasın Ukrayna’nın kendi kaderini tayin hakkı” ve tabii “Rus askerleri, Ukrayna emekçileri sizin kardeşlerinizdir, silahlarınızı Putin’e çevirin” olmalı.

Bunları da söyledikten sonra beni dinlediğiniz için sizlere teşekkür ediyorum. Söz diğer arkadaşlarımda.

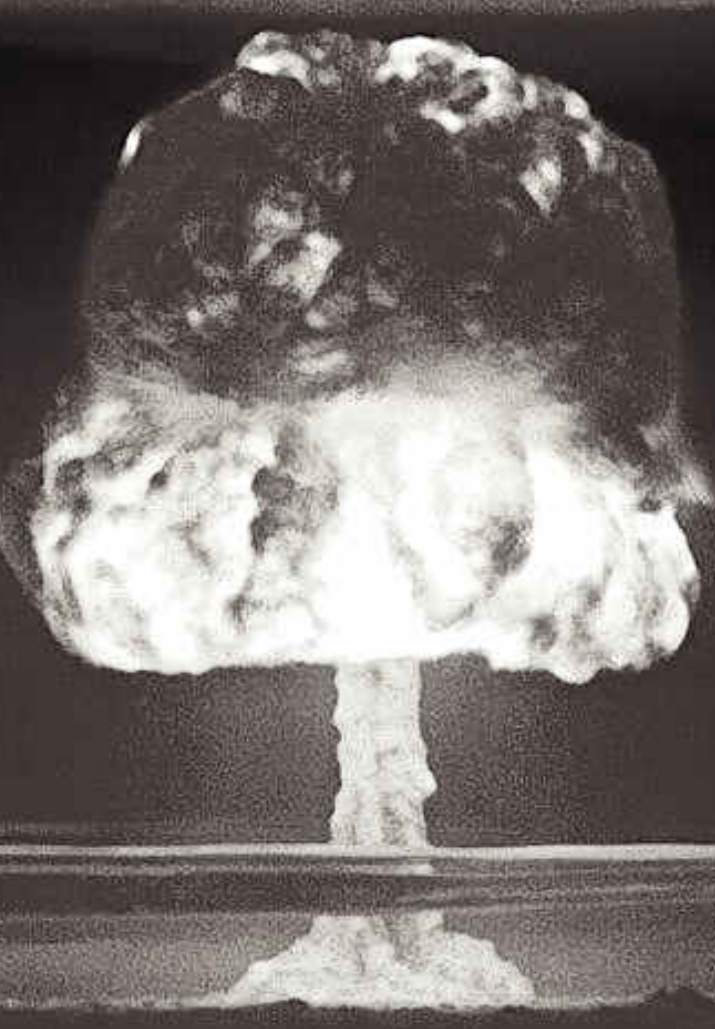
Üçüncü Dünya Savaşı'nın başlangıcında mıyız?

İlk defa İşçilerin Uluslararası Birliği – Dördüncü Enternasyonal'in *Correspondencia Internacional* (Uluslararası Haberleşme) isimli dergisinin Mart 2022 tarihli 49. sayısında yayımlanmıştır.

miguel sorans

çeviri: emek özgür

Miguel Sorans 1979'da Somoza diktatörlüğüne karşı savaştan Simón Bolívar Tugay'ının bir üyesiydi ve Nikaragua Devrimi'ni boğmayı amaçlayan Bluefields merkezli darbeyi alteden devrimci askerî operasyonun kumandanlarından. Bugün İşçilerin Uluslararası Birliği – Dördüncü Enternasyonal'in (İUB-DE) ve Arjantin partisi Sosyalist Sol'un önderlerinden biri.

Bir üçüncü dünya savaşının eşiğinde olup olmadığımız ya da Ukrayna savaşının bunun bir başlangıcı olup olamayacağı sorusuyla karşı karşıyayız. Kapitalist-emperyalist sistemin içinden geçtiği küresel kriz ortamında, savaşın yayılma olasılığını ya da gelecekte bir üçüncü dünya savaşı felaketine yol açabileceğini dışlayamayız. Bu olasılık, emperyalizm ile kapitalizmin çöküşüyle baş gösteren tehlikelerden biridir: En çok ihtiyaç halinde olan dünya halklarını kökten etkileyen savaşlar...

Ancak şimdilik bu savaşı, ABD, Rusya ve Çin arasındaki bir dünya savaşının başlangıcı olarak görmüyoruz. Ne Çin ne de Rusya ABD ile Avrupa emperyalizminin uzlaşmaz düşmanları değil. Ekonomik kriz nedeniyle burjuvazinin kendi içinde birtakım çatışma ve sürtüşmeler var ama esas olarak dünya proletaryasının aşırı sömürsü için kapitalist ortaklıklarını sürdürüyorlar.

Zaten bu yüzden Biden ve AB sadece ekonomik yaptırımlar uyguluyorlar ve bir bakıma Putin'in istilasına izin veriyorlar. O kadar ki, istilanın başında Cumhurbaşkanı Zelenski'ye teslim olmasını önerdiler. Ona, önce Macron “kendi güvenliği için” bu çağrıda bulundu, ardından da doğrudan ABD.

Bizzat Zelenski, Batı ülkelerinin Ukrayna'yı Rus saldırısına karşı koruma “vaatlerini” tutmadığını teşhir etti: “On üç gündür vaat dinliyoruz. On üç gündür bize yardım edeceklerini, uçaklar gönderip onları bize vereceklerini söylüyorlar.” (07/03/2022 tarihinde Cumhurbaşkanı'nın Telegram hesabında yayımlandı).

Kapitalist-emperyalist kriz nedeniyle yeni bir dünya, hatta nükleer savaş tehlikesi var olmayı sürdürecektir. Bu nedenle, Troçkist sol olarak, önümüzdeki ikilemin “ya sosyalizm ya felaket” olmaya devam ettiğini söylüyoruz. İşte bu sebeple silahlanma artışına karşıyız ve NATO'nun lağvedilmesini savunuyoruz.

1954'te Bikini Atolu'nde başlayan Amerikan termonükleer testlerinden biri - Galerie Bilderwelt/Getty Images

mercedes petit

çeviri: emek özgür

Mercedes Petit, İUB-DE'nin Arjantin seksiyonu Sosyalist Sol'un (IS) önderlerinden ve Apuntes para una Historia del Trotskismo (Troçkizmin Tarihine Notlar) kitabının yazarıdır.

Ukraynalı askerler, Kiev'in eteklerinde Irpin nehrini geçen bir aileye yardım ediyor - Emilio Morenatti/AP

Putin'in Ukrayna istilasını: Arjantin'den PTS ve PO ile bir polemik

Aylarca süren askerî yığınağın ardından Putin yönetiminin Ukrayna'yı üç koldan işgale girişmesi dünya solu içerisinde çeşitli kafa karışıklarını ve tartışmaları beraberinde getirdi. Solun kimi kesimleri savaşı NATO ile Rusya arasında tanımlayıp Rusya'nın askerî zaferinden yana konum aldılar. Başka bir kesim ise Rusya'nın işgaline karşı çıkmakla birlikte somut bir politik tutum geliştirmekten kaçınmayı seçti. Bu tartışma, dünya çapında devrimci solun en önemli referanslarından birine dönüşen Arjantin'deki İşçilerin ve Solun Cephesi-Birlik (FIT-U) içerisinde de yansımaları buldu. Arjantin'deki kardeş partimiz Sosyalist Sol'dan Mercedes Petit'nin konuya ilişkin yazdığı polemik sizlerle paylaşıyoruz.

İşçilerin ve Solun Cephesi-Birlik (FIT-U) bileşenleri arasında birtakım görüş ayrılıkları ve sürmekte olan bir tartışma var. Asgari bir anlaşmaya vararak Putin'in istilasına ve NATO'ya karşı bir an önce birlikte hareket etmeyi umuyoruz.

PTS'nin (Sosyalist Emekçilerin Partisi) dâhil olduğu Troçkist Fraksiyon-Dördüncü Entenasyonel (FT-CI), 1 Mart'ta bir bildiri yayımladı (bkz. La Izquierda Diario). Başlangıçta ileri sürülen slogan kısmen doğru (Rus birlikleri Ukrayna'dan defol!). Ukrayna, Rusya ve bütün dünya halkları için çözümün, sosyalist bir dünyanın devrimci işçi hükümetleri eliyle kurulmasıyla mümkün olduğuna ilişkin tespitler doğru. Ancak FT-CI, Rus istilasıyla ortaya çıkan ve Ukrayna ile istilacıları karşı karşıya getiren askerî çatışmaya yönelik yanlış bir tutum içinde.

FT-CI ve PTS Ukrayna halkının askerî saflarına katılmıyorlar

PTS ve FT-CI'ye göre askerî çatışmanın bir tarafı Rus birlikleri, diğer tarafı ise emperyalizm, NATO ve gerici Zelenski hükümetidir.

“Rus işgali ve emperyalist hâkimiyete karşı mücadele etmeyi” öneriyorlar. 26 Şubat Cumartesi günü yapılan çevrimiçi görüşme sırasında PTS yöneticilerinin sunumları çok açıktı: Ukrayna ile Rus işgalciler arasında bir savaşın söz konusu olmadığını ve Zelenski hükümetinin rolünün, Rusya'nın ve Ukrayna'nın yarı sömürgeleştirilmesi hedefi doğrultusunda NATO, ABD ve AB militarizminin bir aracı olarak hareket etmek olduğunu söylediler.

Muharip askerî tarafları tahrif ederek, çözümü olmayan bir çelişki içine düştüler. İlk sloganları (Rus birlikleri Ukrayna'dan defol!) doğru, ama bu haklı dava için gerçekten bir askerî mücadele alanının var olduğunu, bu hedefe ulaşmak için insanların elde silah savaştıklarını ve zafer kazanılması ve Putin'in birliklerini kovmak için onları desteklememiz gerektiğini reddediyorlar. Bu askerî tarafta Ukraynalı erkek ve kadınların yanı sıra, burjuva ve gerici Zelenski hükümeti, burjuva ordu ve Ukrayna halkı var. FT-CI bunu kabul ederek, NATO ülkelerinin birliklerinin Rus kuvvetleriyle “doğrudan askerî çatışmaya girmediklerini” belirtiyor.

Ancak Ukraynalı erkek ve kadınların, ordunun, milis güçlerinin ve sivillerin Rus birliklerini ülkelerinden çıkarmak için ulusal ve askerî bir mücadele verdiklerini inkâr ediyor. Devrimciler olarak biz ise politik bağımsızlığımızı mutlak olarak koruyarak bu askerî tarafı koşulsuz desteklemekle yükümlüyüz. Acaba FT-Cİ Ukrayna'da askerlere ve milis güçlere "Rusların yanı sıra, gerici Zelenski hükümeti ile NATO'ya silahlarınızı doğrultun" mu demek istiyor? İUB-DE onlara "Ne Zelenski'ye ne de NATO'ya güvenerek Rusları kovmak için birlikte mücadele edelim" demeyi öneriyor.

FT-Cİ'nin çatışmacı tarafları yanlış tanımlaması, onu çok yanlış bir başka yaklaşıma sürüklüyor. En başından itibaren, tıpkı Rus işgalini reddettikleri gibi, aynı zamanda NATO ülkelerinin "Ukrayna hükümetine silah ve lojistik destek" gönderdiği yönündeki somut gerçeği "emperyalist militarizm" olarak teşhir ediyorlar. "İsveç'in Ukrayna'ya tanksavar silah nakliyatını", "AB'nin Ukrayna için 500 milyon dolar değerinde silah alımı ile teslimatını finanse etmeye yönelik emsalsiz bir tedbir almasını" teşhir ediyorlar. Açıkça söylemiyorlar, ama "emperyalist militarizm" olarak teşhir ettikleri bu olgular karşısında FT-Cİ'nin, "Ukrayna'ya silah gönderilmesin!" sloganını mantiken atması gerekir. Bu anlamsızlık sürmekte olan savaşın yanlış tanımlanmasının bir sonucudur. Rusları kovmak için dövuşen asker ve milis güçlerine, "NATO ülkelerinin gönderdiği silahları ve lojistik desteği geri çevirin, çünkü onların gerçek niyeti Avrupa'yı militarize etmek, Rusya'yı ve sizi yarı sömürgeleştirmek" mi diyeceksiniz?

Bu yaklaşım doğrudan yenilgidir ve uygulansaydı sadece ve sadece Putin istilasına yarardı. FT-Cİ'nin bildirisinin 2011-2016 Esad'a karşı Suriye'deki mücadeleye göndermede bulunması tesadüf değil. O zaman da talihsiz bir tutum aldılar, şimdi kendilerinin de anımsadığı gibi

Suriye'de "ilerici bir tarafı olmayan gerici bir savaşın" sürmekte olduğunu söylediler ve Esad'a karşı koyan kitle seferberliğine ve askerî mücadeleye askerî destek vermeyi reddettiler. Böylece dünyanın çoğunluğunun yaptığı gibi, seferberliği kan ve barutla bastırmış olan diktatör Esad'ın ve Putin'in katliamına suç ortaklığı yaptılar.

PO'ya göre büyük düşman NATO'dur

İşçi Partisi'ne (PO) gelince, o da Ukrayna'nın askerî direnişini desteklemiyor. Sloganlarını "Savaşa karşı savaş", "Kahrolsun NATO ve IMF" ve "restorasyoncu Putin bürokrasisinin" devrilmesi üzerine yoğunlaştırdı. PO'nun politikası, Putin'e teslimiyete varıyor:

"Gerici ve mahkûm edilebilir olsa da Putin ile bu çatışmanın ve genel ölçekte bütün çatışmaların orkestra şefi ve baş kışkırtıcısı olan dünya kapitalizmini eşitleyemezsiniz. [...] ABD savaşın asıl sorumlusudur. Putin'i mahkûm etmek, asıl aktör olan emperyalizmi yok saymaya yönelik emperyalizm yanlısı bir politikadır."

Emperyalizm ve NATO, tıpkı İUB-DE'nin yaptığı gibi, mahkûm edilmelidir. Bununla birlikte acil ve merkezî görevin Putin'i ve onun başlattığı istilayı yenilgiye uğratmak olduğunu söylüyoruz. Bu nedenle devrimcilerin görevi, Putin'in birliklerini ülkelerinden atmak için Ukraynalı erkek ve kadınların oluşturduğu askerî tarafı ve direnişi koşulsuz desteklemektir.

PTS ve PO'yu, Putin birliklerini Ukrayna'dan atmak için yürütülen mücadeleyi destekleme politikasında birleşmeye ve aynı zamanda NATO'yu da teşhir etmeye çağırıyoruz. 5 Mart Cumartesi günü yapılan mücadeleciler sendikalarının genel kurul toplantısında halihazırda bir adım atıldı ve Ukrayna askerî direnişini destekleme çağrımızı içermese bile, doğru bir şekilde "Putin birlikleri Ukrayna'dan defol!" ve "Kahrolsun NATO emperyalizmi!" denilen bir bildiri yayımlandı.

Partimizin Ukrayna tutumunun teorik ve politik kökenleri

Savaş karşısında üç tarz-ı siyaset: Sosyal demokrasi, pasifizm, komünizm

Söz konusu olan savaş sorunu olduğunda, sol içinde farklılaşan üç tutumdan bahsedebiliriz: Sosyal demokrat tutum, pasifist tutum ve komünist tutum. Elbette savaşlara dönük sol tutum, tarihsel örnekler üzerinden daha fazla çeşitlendirilebilir. Ancak burada bu tutumların altında sıralanabilecekleri en genel kümeleri işlemeye çalışacağız.

Sosyal demokrat tutum, savaşlarda kendi bağımlı/yarisömürge ulus devletinin veya kendi emperyalist devletinin çıkarlarını savunan tutumdur; bu tutumun işçi sınıfı saflarında yol açtığı yıkım, özellikle 1914'te patlak veren I. Dünya Savaşı sırasında Bulgar ve Rus partileri dışındaki II. Enternasyonal partilerinin aldıkları pozisyonun sonuçlarıyla deneyimlendi. Sosyal demokrat pozisyon savaş sırasında, birbirlerine silah doğrultan ve üzerlerine asker üniforması geçirilmiş olan farklı ülkelerden işçilerin, kendi genelkurmaylarına karşı birliğini savunmaz; aksine işçi sınıfının kendi burjuvazilerinin, kapitalist dünya veya bölge pazarında kanlı bir şekilde muhafaza edip derinleştirmeye çalıştığı çıkarlarının savunucusu olması gerektiğini söyler.

Bu hain tutuma genellikle birtakım mazeretler eşlik eder. Örneğin I. Dünya Savaşı sırasında Fransız sosyal demokrasisi, Almanya'ya karşı kendi ülkesinin egemen sınıflarının daimi ordusunun savunulması gerektiğini iddia ederken, bu tutumunun mazereti olarak Fransa'da bir "cumhuriyet" rejimi ile mirasının ve Almanya'da bir monarşinin bulunduğunu söylüyordu. Dolayısıyla Fransız burjuvazisi, siyasal üstyapıda daha "ilerici" bir biçime sahip olduğu için, monarşist Alman burjuvazisine karşı desteklenmeliydi.

Ancak bu mazeretin bir benzeri Alman sosyal demokrasisi tarafından da kullanılmıştır. Alman sosyal demokrasisi de, I. Dünya Savaşı sırasında kendi ülkelerinin Avrupa gericiliğinin kalesi olan Rus Çarlığı ile savaşmasından dolayı, Alman militarizminin desteklenmesi gerektiği kanaatindeydi. Bu noktada Alman sosyal demokrasisinin kullandığı iki argüman vardı: Almanya'da bir monarşi bulunsada, en azından genel oy hakkı vardı ve aynı zamanda ilkokul eğitimi zorunluydu...

Sol içi pasifist tutum, özellikle Fransız sosyal demokrat Jean Jaurès'nin I. Dünya Savaşı'ndaki siyasi çizgisiyle temsil edilmektedir.

Bu tutum haklı veya haksız, devrimci veya karşıdevrimci olduğuna bakmaksızın, bütün savaşlara ve şiddet biçimlerine karşıdır.

Sol pasifizm Fransız emperyalizminin ordusunun sömürgelerde imza attığı katliamlara karşı tavrı alır ancak Yeni Kaledonya'da Fransız birliklerini vuran gerillalara da muhalefet eder. Pasifizm, Türk devletinin Kürt halkına yönelik savaşına karşı çıkar ancak aynı zamanda, Kürt halkının kendisini zor araçlarıyla savunmasına da karşı çıkar.

Dolayısıyla pasifizmin temel sorunu, savaşların taraflarını, bu taraflar politik ve askerî olarak mutlak biçimde eşitlermiş gibi değerlendirmesidir; ezen ile ezilenin, devrimci olan ile olmayanın şiddetini ve savaşını birbirlerine eşitler. Bu akım savaşlara, dünya devriminin diyalektiğinden yaklaşmaz; bir savaş sırasında yenilecek olan bir tarafın dünya devriminin ilerleyişinde niteliksel bir sıçrama (ABD-Vietnam savaşında yaşandığı üzere) anlamına gelip gelmeyeceğini göz ardı eder. Bunun temel nedeni şiddet ile savaş kavramlarına ve olgularına, herhangi bir sınıfsal karakter taşıymıyormuş gibi yaklaşmasıdır. Halbuki bu yanlıştır, zira şiddet de savaş da sınıfsal olgulardır.

Savaşlar ve komünist tutum

Savaşlara dönük komünist tutum, savaşların karakterine göre değişir. Savaşların karakterini ise savaşan ülkelerin sınıfsal ve politik nitelikleri ile bu ülkelerin küresel kapitalist hiyerarşideki konumları belirler. Kısa bir liste üzerinden, savaşan ülkelerin sosyal karakterlerinin komünist tutumu nasıl belirlediğini inceleyelim.

i.) Emperyalist – Emperyalist

İki emperyalist ülke arasındaki savaş durumunda komünist tutum, Lenin'in I. Dünya Savaşı'nda ve Troçki'nin de birtakım katkılar ve geliştirmelerle birlikte II. Dünya Savaşı'nda savunduğu üzere, devrimci bozgunculuktur;

yani savaşan ülkelerin askerleri ile işçilerinin, kendi ülkelerinin yenilgileri için çalışmasıdır.

ii.) Emperyalist – Yarisömürge/bağımlı

Emperyalist bir ülkenin yarisömürge/bağımlı bir ülkeye saldırması veya onu işgal etmesi durumunda, ulusal kurtuluş hareketlerinin askerî cephesinde yer alınmasını ve emperyalist saldırganın yenilmesini savunuruz. Bu, saldırı altında olan ülkenin rejiminin, hükümetinin veya önderliğinin siyasal olarak desteklenmesi gerektiği anlamına gelmez. Politik eylem birliği değil, askerî eylem birliği söz konusudur. ABD-Vietnam, Fransa-Mali, Fransa-Cezayir savaşları bu tip durumlara örnektir.

iii.) Yarisömürge/bağımlı – Emperyalist

Yarisömürge/bağımlı bir ülkenin emperyalist bir ülkeye saldırması durumunda, yarisömürge/bağımlı ülkenin rejimine veya önderliğine herhangi bir siyasal destek sunmadan ve yoksul halka bu rejime veya önderliğe asla güvenmeme çağrısı yaparak, emperyalist ülkenin yenilgisini savunuruz. Arjantin ile İngiltere arasında Malvinas adaları için yapılan savaş bu duruma bir örnektir.

iv.) Yarisömürge/bağımlı – Yarisömürge/bağımlı

İki yarisömürge/bağımlı ülke arasındaki savaşta, komünistler, yine herhangi bir tarafın siyasal önderliğine destek açıklamaksızın, genellikle (her zaman değil) saldırgan tarafın askerî yenilgisini savunurlar. Irak-İran savaşı bu duruma bir örnektir. Ancak iki yarisömürge/bağımlı ülkenin savaşması durumunda, saldırganın karşısında olmak mutlak bir tutum değildir. Birtakım savaşlar (Hindistan-Pakistan, Azerbaycan-Ermenistan), daha özgün tutumlar gerektirebilir. Ancak şu kayda geçirilmelidir: İki yarisömürge/bağımlı ülkenin savaşında, iki ülkenin de ekonomik gelişmişlikleri ve askerî güçleri arasında belirgin bir fark mevcut ise ve saldırgan da güçlü olan devlet ise, bu durumda, büyük devletin askerî yenilgisi savunulur.

v.) Emperyalist – Bürokratik işçi devleti

Emperyalist bir ülkenin bir bürokratik işçi devletini işgal denemesinde, emperyalist ülkenin yenilgisini ve bürokratik işçi devletinin askerî zaferini savunuruz; ABD'nin Domuzlar Körfezi çıkartmasıyla Küba'ya saldırması bu duruma bir örnektir.

vi) Büyük bürokratik işçi devleti – Küçük bürokratik işçi devleti

Büyük bir bürokratik işçi devletinin küçük bir bürokratik işçi devlete saldırması veya onu işgal etmesi durumunda, büyük bürokratik işçi devletinin askerî yenilgisini ve bütün işçi devletlerinin bir sovyet sosyalist cumhuriyetleri federasyonu altında, ulusal sınırların kaldırılarak birleşmesini savunuruz. Çin-Vietnam, Vietnam-Kamboçya, SSCB-Macaristan, SSCB-Çekya bu tip durumlara birer örnektir.

vii.) Büyük bürokratik işçi devleti – Küçük kapitalist ülke

Yine bu durum da birtakım özgün tutumları gerektirebilir; ancak bürokrasinin küçük bir kapitalist devleti işgalinin sebebi, işçi devletindeki mülkiyet ilişkilerini o kapitalist ülkeye yaymak değil, tam aksine o ülkenin kaynaklarını ve işçilerini sömürüye tabi tutmak olacağı için ve dahası sosyalist mülkiyet ilişkilerinin, işçi devletlerinin askerî operasyonlarıyla değil ama her ülkenin işçi sınıfının kendi seferberlikleriyle tesis edilmesi gerektiği için, burada da saldırgan bürokrasinin askerî yenilgisi için çalışırız. Bu duruma tarihsel bir örnek SSCB-Afganistan savaşıdır.

viii.) Büyük bürokratik işçi devleti – Emperyalist devlet

İşçi devletlerindeki Stalinist bürokrasi, kongrelerinde resmen “emperyalizmle barış içinde bir arada yaşam” şeklindeki gerici öğretiyi benimsediği ve uyguladığı için, elimizde bu duruma dair somut bir örnek yok. II. Dünya Savaşı'nda Alman emperyalizminin saldırısına uğrayan SSCB'nin

kendisini savunmak için ilerleyerek Doğu Almanya'yı da ele geçirmesi, bu duruma uygun bir örnek sayılamaz; zira bu örnekte saldırgan işçi devleti değil, faşist Almanya'ydı. Ancak Troçki'nin 1930'larda kaleme aldığı yazılarda, onun, Almanya'daki Nazizm tehlikesine karşı Kızıl Ordu'nun erken bir önleyici saldırı için seferber edilmesini savunduğunu görebiliriz. Dolayısıyla büyük bürokratik işçi devletlerinin bir emperyalist devlete dönük saldırganlığında, saldırıya uğrayan emperyalist devletin askerî yenilgisi için çalışırız.

Yukarıdaki liste uzatılabilir ve başka çeşitli ülke kombinasyonlarının, savaş karşı-sındaki komünist tutumun ne olmasını gerektireceği tartışılabilir. Biz, Bolşevik-Leninist metodolojimizin anlaşılması için bu listenin şimdilik yeterli olduğunu düşünerek, Ukrayna-Rusya savaşında alınması gereken komünist tutum sorununa geri dönelim.

Ukrayna-Rusya savaşının karakteri ve komünistlerin tutumu

Ukrayna-Rusya savaşında doğru tutum alabilmek, bu ülkelerin sınıfsal-politik karakterleri ile küresel kapitalist hiyerarşideki konumlarının doğru bir tahliline bağlıdır. Öncelikle bu iki ülke de kapitalist karakterli devletlere sahiplerdir; dolayısıyla burada iki burjuva devlet arasındaki bir savaştan söz ediyoruz. Ukrayna, hiç şüphe yok ki, emperyalist bir ülke değil ve yarisömürge/bağımlı bir konumda (Moldova'yla beraber Avrupa'nın en yoksul ülkesi). Yine hiç şüphe yok ki, Ukrayna saldıran değil, saldırıya uğrayan taraf.

Rusya ise kapitalist bir ülke olarak, kimilerince emperyalist, kimilerince de yarisömürge/bağımlı olarak kategorize ediliyor. Ancak yukarıdaki listeye göz attığımızda, Rusya'nın bu iki ülke türünden hangisine ait olduğunun, Ukrayna-Rusya savaşında alınacak devrimci tutum konusunda belirleyici olmadığını görüyoruz.

Yukarıdaki listeye göre Ukrayna-Rusya savaşı, ikinci veya dördüncü maddelerde özetlenen durumlara bir örnek teşkil ediyor. Bu maddelerde tarif edilen savaş durumlarında komünistlerin nasıl tutum aldığını özetlemiştik: Yarisömürge/bağımlı ülkenin ulusal kurtuluşunun ve emperyalist olanın veya saldırgan büyük kapitalist devletin askerî yenilgisinin tarafında. Bu sırada elbette, saldırıya uğrayan yarisömürge/bağımlı ülkenin siyasal rejimine, hükümetine ve önderliğine (bu durumda Zelenski'ye) hiçbir destek verilemez. Dış müdahaleden veya işgalden kurtuluş için işgalcilere karşı savaşılan halka, kendi yabancı sınıf önderliklerinin askerî ve siyasal önderliklerine asla güvenmemeleri gerektiği sürekli olarak hatırlatılmalıdır.

Lenin'in tutumu

Rusya'nın Ukrayna'yı işgal girişiminin başlamasıyla birlikte, Ukrayna'nın Rusya'ya karşı askerî olarak savunulması gerektiğini öne süren devrimci sola karşı oportünist ve sekte sektörlere bir kampanya başlatıldı. Bu sektörlerin argümanlarını aşağıda daha detaylı bir şekilde incelemeye çalışacağız. Bu başlık altında ise, Bolşevik-Leninist tutumun Lenin'deki kaynaklarını kısaca aktaracağız.

Devrimci solun Ukrayna pozisyonuna saldıran oportünist sektörlerin başlıca argümanı şu: Emperyalizm çağındaki bütün savaşlar, şu veya bu özellikleriyle, aslında vekalet savaşlarıdır; büyük veya küçük, güçlü veya zayıf olsunlar, ülkeler arasındaki (Rusya ve Ukrayna gibi) veya ülkeler içindeki (Suriye iç savaşı gibi) savaşlarda emperyalist ülkelerin kimilerinin pozisyonlar alması, bu savaşlardaki ulusal tarafların, aslında kendi saflarında duran emperyalist devletlerin dolaysız ve organik bir uzantısı olarak savaştıklarının göstergesidir. Dolayısıyla emperyalizm çağında saf ulusal savaşlar mümkün değildir; birbirleriyle savaşılan devletler emperyalist olmayabilir, ancak bu devletler zaten çeşitli emperyalist güçlerin vekilleri olarak savaşmaktadırlar.

Devrimci solun Ukrayna pozisyonuna saldıran sekte sektörlerin başlıca argümanı ise şu: Lenin'in emperyalistler arası ilk paylaşım savaşında savunduğu devrimci bozgunculuk çizgisi, emperyalist olmayan savaşlarda da (mesela emperyalist veya yayılmacı bir ülkenin yarı sömürge bir ülkeyi işgalinde de) uygulanmalıdır. Dolayısıyla Ukrayna işgalindeki doğru tutum, yalnızca Rusya'nın değil, Ukrayna'nın da yenilgisi için çalışmaktır.

Bu iki argümanın da ataları olan çeşitli sapmalara karşı Lenin 1916'da Marksizmin bir karikatürü ve emperyalist ekonomizm başlıklı bir broşür kaleme aldı. Alman sosyal demokrat grubu Internationale'nin (1) ve Rus partisinden Kievski'nin (Piatakov) emperyalist çağda ulusal savaşların mümkün olmadığını iddia eden pozisyonlarını topa tutan Lenin, devrimci bozgunculuk taktiğinin yalnızca emperyalistler arası savaşlarda uygulanabileceğini ve bir ezen devletin bir ezilen devlete saldırması durumunda alınması gereken Bolşevik tutumun, saldırganın karşısında ve "anavatan savunmasının" tarafında olacağını ifade etti.

Lenin emperyalist çağda da "ulusal savaşların" verilebileceğini ileri sürerek, bu tip savaşlarda devrimcilerin izlemesi gereken politikayı aşağıdaki gibi özetliyordu:

"Gerçekten ulusal bir savaşta 'anavatan savunması' lafları aldatmaca değildir ve bu durumda biz bu slogana karşı çıkmayız. (...) Parti kararlarımızın bir yorumu ya da herkesçe anlaşılır bir izahı Lenin ve Zinovyev'in birlikte kaleme aldıkları Sosyalizm ve Savaş broşüründe sunulmuştur."

"Orada, sayfa 5'te, "sosyalistler 'anavatan savunması için' yürütülen savaşları, başka bir deyişle 'savunma' savaşları"nın ancak 'yabancı baskısını defetmesi' bakımından 'meşru, ilerici ve haklı savaşlar olarak görmüşlerdir' denmektedir. Örnek olarak da İran'ın Rusya'ya karşı savaşı 've sair' gösterilmekte ve şöyle denmektedir: 'Bu savaşlar ilk kimin saldırdığından bağımsız olarak haklı ve savunma amaçlı savaşlardır; her sosyalist ezilen, bağımlı ve eşit olmayan devletlerin baskıcı, köle sahibi ve yağmacı 'Büyük' Devletler karşısında zafer kazanmasını isteyecektir.'" (Lenin, Marksizmin bir karikatürü ve emperyalist ekonomizm)

Lenin'in yalnızca ezilen uluslardan değil ancak bir kategori olarak "ezilen, bağımlı ve eşit olmayan devletlerden" de söz ettiğini vurgulayalım. Dolayısıyla Lenin "ulusal bir savaşı", "anavatan savunmasını" yalnızca devleti olmayan ezilen uluslar için değil, ancak "ezilen, bağımlı ve eşit olmayan devletler" için de meşru görüyordu. Lenin bu pozisyonunu, broşürünün başka bir noktasında daha vurgular:

"Eğer bir savaşın 'özü' örneğin dış baskının kaldırılmasıysa (...), o zaman bu tür bir savaş ezilen devlet ya da ulus açısından ilericidir." (Lenin, Marksizmin bir karikatürü ve emperyalist ekonomizm)

Lenin, Rusya'nın Ukrayna'yı işgal etme girişimine karşı izlenmesi gereken Marksist politika konusunda yine öğretici olabilecek bir başka pasajda da şöyle yazıyordu:

"Bir ezilen ulusun kendisini ezen yabancı bir devlete karşı yürüttüğü savaşta 'anavatan savunması' aldatmaca değildir. Sosyalistler böyle bir savaşta 'anavatan savunması'na karşı çıkmazlar. (...) Gerçekte ulusları özgürleştirmek için yürütülen savaşları reddetmekten daha berbat bir Marksizm karikatürü olamaz. (...) Demokrasi için yürütülen bir savaşta 'anavatan savunması'nı reddetmek, yani böyle bir savaşa katılmayı reddetmek Marksizmle ortak yanı olmayan bir saçmalaktır." (Lenin, Marksizmin bir karikatürü ve emperyalist ekonomizm)

Lenin broşürünün devamında, savunduğu çizgiyi bizzat Ukrayna'ya uygular ve Ukrayna'da 'anavatan' sorununun, yani ulusal savaş sorununun hala çözülmediğini, dolayısıyla sosyalistlerin politikasının, Ukrayna'nın ulusal gelişiminin şartlarının güvence altına alınmasını öngörmesi gerektiğini kaydeder:

"Doğu Avrupa'daysa durum farklıdır. Sözgelimi Ukraynalılar ve Belaruslular söz konusu olduğu kadarıyla, buralarda ulusal hareketin henüz tamamlanmadığını, kitlelerin uyanarak anadillerine ve edebiyatlarına tamamen sahip çıkmaları sürecinin (...) bu ülkelerde hâlâ sürdüğünü ancak Marslı bir hayalperest reddedebilir. Bu bölgelerde 'anavatan' tarihsel açıdan henüz hükmünü kaybetmemiştir." (Lenin, Marksizmin bir karikatürü ve emperyalist ekonomizm)

Metnimizin buraya kadar olan bölümünde, Ukrayna sorunu karşısında ortaya attığımız iki sloganın teorik-politik arka planını ortaya koyduk. Bu sloganlar şunlardı: “Rus ordusu işgalinin yenilgiye uğratılması için!” ve “Ukrayna halkının direnişini destekleyelim!” Rus ordusunun yenilgisini neden savunduğumuzu mevcut savaşın sosyal karakterinden, savaşa taraf olan ülkelerin aralarındaki niteliksel güç farkından, savaşa neden olmuş olan yayılmacı ekonomik ihtiyaçların bölge işçi sınıfını köleleştirmeyi hedeflemesinden yola çıkarak açıkladık.

Lenin’den alıntılarla Bolşevik politikanın ezilen, bağımlı ve işgale uğrayan devletin askerî zaferinin elde edilmesi lehine tutum aldığını da gördük. Dahası Lenin, ezilen devletin halkının yanında yer alınmamasını, bu halk direnişinin bir parçası olmaya çalışmamayı da “saçmalık” olarak kategorize etti: “(...) ‘anavatan savunması’ni reddetmek, yani böyle bir savaşa katılmayı reddetmek Marksizmle ortak yanı olmayan bir saçmalıktır.”

Ancak Ukrayna’nın Rusya’ya karşı elde edebileceği askerî zaferin, aynı zamanda içeride Ukrayna proletaryasının Ukrayna burjuvazisine karşı elde edebileceği bir politik zafer tarafından takip edilmesini sağlayabilmeliyiz. Bu da bizi, Ukrayna krizinin başlangıcından bu yana kullandığımız üçüncü sloganımıza getiriyor: “Yaşasın Ukrayna halkının kendi kaderini tayin hakkı!”

UKKTH bir demokratik slogan ve görev olarak, bugün Ukrayna sosyalist devriminin yüzleştiği ve yüzleşeceği sorunların düğüm noktasını oluşturuyor. Bu slogan demokratik bir göreve tekabül ediyor olsa da, Ukrayna oligarşisinin ve rejiminin bu demokratik sorumluluğu üstlenebilecek ve hayata geçirebilecek sosyal ve politik kapasitesi bulunmamakta. Sonuç olarak bu demokratik görevin çözümü ve hayata geçirilmesi, doğrudan doğruya

Ukrayna proletaryasının siyasal sorumlulukları arasında giriyor.

Ancak Ukrayna proletaryasının Ukrayna ulusunun kendi kaderini tayin hakkını elde etmesini ve bunu uygulamaya geçirmesini sağlaması için, ülkeyi hem Rus hem de Batı firmalarına peşkeş çekmiş olan ve bu nedenle siyasal yönetimde onların da çıkarlarını temsil etmek zorunda kalan, dolayısıyla dış politikası yalnızca bir bağımlılık politikası olabilen burjuva rejimden kopuş yönünde bir programı hayata geçirmelidir. Tam da bu nedenle, Ukrayna’nın KKTH sloganı, aslında politik düzlemde mantıksal olarak, Rus işgalinin yenilgisinin ardından Ukrayna işçi sınıfının Ukrayna burjuvazisine karşı vereceği iç savaşa çağrı yapan biricik slogandır. Lenin bu durumu Piatakov’a olan bir mektubunda şöyle açıklar:

“Uluslar arasında başarıyla örgütlenmiş demokratik ilişkiler olmadan – ve dolayısıyla ayrılma özgürlüğü olmadan – bütün ulusların işçilerinin ve genel olarak emekçi kitlelerinin burjuvaziye karşı iç savaşı imkansızdır.” (Lenin, P. Kievski’ye cevap, Ağustos-Eylül 1916)

Dahası da var: Ukraynalı işçilerin ve halkın Rus şovenizminin ilhak girişimine karşı direnişinin zafere ulaşmasının ismi; yani Rus yayılmacılığına karşı ulusal ve demokratik özgürlüklerin elde edilmesi ve işgalin yenilgiye uğratılması politikasının ismi UKKTH’dır. Lenin bu ikisinin aynı olgu olduğunu büyük bir açıklıkla ifade eder:

“UKKTH bir ulusun tam bağımsızlık kazanma, tam bir ulusal özgürlük elde etme ve ilhaklara karşı çıkma mücadelesiyle aynı şeydir ve sosyalistler hangi biçimde yürütülürse yürütülsün, isterse bir ayaklanmaya ya da savaşa varsın, – sosyalist olmaktan vazgeçmedikleri takdirde – böyle bir mücadeleyi reddedemezler.” (Lenin, Marksizmin bir karikatürü ve emperyalist ekonomizm)

Dolayısıyla sınıflar mücadelesinin acil ve yakıcı ihtiyaçlarının niteliklerini belirlediği iki farklı aşamada, bu slogan iki farklı işlev yüklenmektedir: İlk aşamada bu slogan, Ukrayna halkının genelini Rus işgalini askerî olarak yenilgiye uğratmasını ve ilhaka son vermesini öngörmektedir. İkinci aşamada ise Ukrayna halkının cephede kazandığını bankalarda kaybetmemesi için, Ukrayna'nın gerçek bir bağımsızlık yoluna girmesini; dolayısıyla da emperyalizme ve yayılmacılığa yönelik bağımlılık ilişkileri geliştirmeden sermaye birikimi yaratamayan Ukrayna burjuvazisini devirmesini öngörmektedir. UKKTH talebinin mücadelenin iki farklı aşamasında iki farklı işlev görmesi aşamacılık değildir; talebin farklılaşan rolleri sınıflar mücadelesinin ihtiyaçları sorunundan doğmaktadır. Bu iki farklı aşamanın görevleri ve hedefleri, tarihsel ve politik olarak birbirlerine zaten içkindirler.

Uluslararası akımımızın ve Türkiye partimizin, Ukrayna işgaline yönelik öne sürdüğü en temel 3 sloganın teorik-politik zemininde işte bunlar yatmaktadır. Bu zemin, görülebileceği üzere tarihsel kaynağını, Ukrayna ve Rusya işçi sınıfı hareketlerinin yaşamsal deneyimlerini eserlerinde kristalize etmiş olan Lenin'den ve Bolşeviklerden almaktadır.

Ukrayna işgalinin karakterini tahrif etmeye dönük mazeretler

Devrimci solun Ukrayna sorununda aldığı tutuma karşı getirilen revizyonist itirazların altında toplandıkları birkaç başlık mevcut. Bunları kısaca özetleyeceğiz ve sonrasında da cevaplamaya çalışacağız.

i.) Rusya, NATO'nun yayılmacılığına ve emperyalist saldırganlığa karşı bir savunma savaşı veriyor, dolayısıyla emperyalizmi Doğu Avrupa'da geriletmeye çalışıyor.

ii.) Ukrayna'yı Naziler yönetiyor; Rus işgali Nazilerin defedilmesini amaçlıyor.

iii.) Ukrayna Donetsk ve Luhansk halklarını eziyor ve onların bağımsız "halk" cumhuriyetlerini tanımıyor; bu bölgenin halklarının özgürleştirilmesi için askerî hareket şart.

Rusya'nın Ukrayna işgali "emperyalizmi" zayıflatır veya geriletir mi? Cevap evet ise, bunun anlamı, çeşitli ülke burjuvazilerinin emperyalizm karşısında ilerici bir rol oynayabilecekleri midir?

Putin önderliğindeki Kremlin'in bugün emperyalizme ve NATO'nun yayılmacılığına karşı bir savaş verdiğini, dolayısıyla da Rusya'nın bir savunma savaşı verdiğini, bu savaşın Rusya'nın zaferiyle sonuçlanması halinde Rusya'nın sınır bölgelerinde, özellikle de Doğu Avrupa'da emperyalizmin zayıflayacağını ve gerileyeceğini ileri sürenler var.

Bu yaklaşım ağızda acı bir tat bırakıyor zira Ukrayna'nın işgali sorununda ileri sürülen bu argümanlar, aslında birtakım oldukça gerici sosyopolitik ön kabullerin neticesinde hayat bulabiliyor. Bu ön kabullerden en vahimi şudur: Yeryüzü üzerindeki çeşitli ulusların burjuvazileri, emperyalizme ve NATO'nun yayılmacılığına karşı savaşarak veya bunlara muhalefet ederek, "emperyalizme" karşı ilerici bir rol üstlenebilirler.

Bu korkunç yanılgı, mevcut dünya ekonomisinin toplumsal örgütlenme biçimi olarak emperyalizm tanımının çarpıtılmasından kaynaklanmaktadır. Rus kapitalizminin bölgesel yayılmacılığının emperyalizmi "geriletmediği" veya onu "zayıf düşürmediği" kanaatinde olanlar emperyalizmi, yalnızca bir dış politika sistemi olarak ele almaktadır. Avrupa ülkelerinin, ABD'nin veya başka emperyalist ülkelerin Ukrayna sorunu konusunda, çerçevesini Rusya'nın çiziceği bir mutabakata varmak zorunda kalabilecek olmalarının "antiemperyalist" bir zafer olacağını düşünmeleri bundandır.

Ancak emperyalizm, son derece kısa bir özet yapmamız gerekecek olursa, aslında bir mali sermaye ihracı sistemidir. Emperyalist olmayan ülke burjuvazilerinin gerek sınai gerek mali alanlarda olsun, temel sermaye birikim kanalı, bu mali sermaye ihracının kendisidir. Rusya'nın savaşının amacı tekeller, tröstler ve monopollerle temsil edilen bu mali sermaye ihracı sisteminin ilga edilmesi değildir. Eğer öyle olsaydı, bu ezilen bir ulusun işgal edilmesi değil, devrimci bir savaş olurdu. Zira Rus oligarşisinin kendisi, Stalinist bürokratik aygıtın gözetimi ve denetimi altında, 1970'lerin sonundan başlayarak, bu mali sermaye ihracından faydalanarak palazlanmıştı. Ancak daha da önemlisi, sürekli devrim programımıza can veren şu gerçektir: Lenin'in tanımladığı şekliyle tekelci kapitalizm çağında, emperyalizme karşı ilerici roller üstlenebilecek olan bir burjuvazi yoktur; bu burjuvazinin başına ne gibi sıfatlar getirilirse getirilsin (ulusal, komprador olmayan, vs.), bu sınıf, kendi varlığının ekonomik bir sonucu olan emperyalizmi geriletmeye veya zayıf düşürmeye dönük olarak herhangi bir politika geliştirme kapasitesine sahip değildir. Tekelci kapitalizm çağında gerçekten antiemperyalist olan yalnızca bir sınıf vardır, o da işçi sınıfıdır.

Rusya'nın Ukrayna işgalinin bir "antiemperyalist" savunma savaşı olduğunu iddia eden sol akımlar, emperyalizme karşı ilerici roller üstlenebilecek olan burjuva blokların var olduğu yanılgısını üreterek, Türk ve Kürt işçi sınıflarının kafasını karıştırmak haricinde hiçbir şey yapmamaktadırlar (benzer bir tutum alan Rusya partileri de, elbette Rusya işçi sınıfının kafasını allak bullak etmektedirler). Bu karşıdevrimci tutum, kapitalist üretim ilişkileri altında antiemperyalist bir politika üretme kapasitesine sahip olan biricik sınıf olarak proletaryanın, başta Rus oligarşisi olmak üzere çeşitli ülkelerin burjuvazileriyle ortak bir "antiemperyalist" cephede bir araya gelebileceğini önermektedir.

Rus işgaline soldan meşruiyet kazandırmaya çalışan bu aşağılık tutum, aslında Rusya işçi sınıfına şunu demektedir: "Kremlin elitlerinin Londra'da satın aldıkları yargıçların ve lüks emlakların parasının ödenmesi adına aç kalıyor olabilirsiniz. Greve çıktığınızda Çarlığın bayrağını taşıyan bir emniyet teşkilatının polisleri tarafından öldürülesiye dövülüyor ve hapse atılıyor da olabilirsiniz. Anayasaya aykırı bir şekilde ikinci döneminin ardından koltuğunu bırakmayarak bürokratik ayrıcalıklarına sımsıkıya sarılmış olan Putin rejimi her geçen gün demokratik hak ve özgürlüklerinizi daha fazla boğazlıyor da olabilir. Ancak şunu sakın unutmayın ki, zamanında ülkenizin doğal kaynaklarının ve üretim tesislerinin özelleştirme adı altında Batı emperyalizmine peşkeş çekilmesini sağlayarak yağlı komisyonlar biriktirmiş olan oligarşi ile onun temsilcisi olan rejim, bugün aynı Batı emperyalizmine karşı bir savunma savaşı vermekte, dolayısıyla da bu emperyalizmi geriletmeye ve zayıflatmaya çalışmaktadır. Normal şartlar altında sizin sınıf kardeşleriniz olması gereken Ukrayna işçi sınıfı ile emekçi halkı ise, sizin oligarşinizin ve rejiminizin vermekte olduğu bu antiemperyalist savunma savaşının doğasını anlayamamış, ona karşı tavır almış, böylece silme NATO'cu ve Nazi yanlısı bir küme olduğunu ispat etmiştir. Şimdi sizin yapmanız gereken, Ukraynalı emekçilerin kafasına düşen her Kremlin bombasının üzerine 'Yaşasın Rus burjuvazisi ile proletaryasının antiemperyalist ittifakı!' sloganını yazmaktır. Sizler, böylesine antiemperyalist kaygıları ve politikaları olan bir egemen sınıf ve rejime sahip olduğunuz için gerçekten de kutsanmışsınız! Bu ulu ittifak, yine bu ittifakın bir parçası olan Ortodoks Kilisesi tarafından da hiç şüphe yok ki bir kere daha kutsanacaktır. Artık midelerinizin gurultusunu, Rus uçaklarının Ukraynalı yoksulların üzerine bıraktığı bombaların antiemperyalist tınılı patlama sesleriyle bastırabilirsiniz."

Emperyalizmle çıkarları uyuşmayan, dolayısıyla da emperyalizme karşı verilmesi gereken savaşın müttefiklerinden biri olması gereken bir burjuva sınıfın var olduğu iddiası, eski bir Stalinist yalandır. Kremlin 20. yüzyılda bütün Asya ve Latin Amerika partilerine bu yalanı ezberletmişti. Bu hat doğrultusunda Asya ve Latin Amerika'da Kremlin'e bağlı Komünist Partiler, kendi ülkelerindeki varlıklarını keşfetmeye çalıştıkları "komprador olmayan burjuvaziyle" ittifaklar oluşturdular. KP'lerin liberal burjuva partilerle oluşturdıkları bu ittifaklar, işçilerin eylem gücünü felçleştirdi, onların seferberliklerinin engellenmesini ve durdurulması sağladı ve böylece sınıflar mücadelesinin düzen içi sınırlarda tutulmasının başlıca araçları haline geldi. II. Dünya Savaşı arifesinde ve sırasında, bu ittifak politikası "faşist olmayan burjuvaziye" doğru genişletildi: ABD Komünist Partisi'nin Demokrat Parti'den Roosevelt'le kurduğu kirli fiili ittifakın teorik temelini, bu aşamacı Menşevik-Stalinist şema oluşturunuyordu.

Rus burjuvazisi emperyalizme veya Nazizme karşı ilerici sonuçlar doğurabilecek bir politika benimseyebilir mi?

Unutmayalım, Fransa ile İngiltere'nin "demokratik" emperyalizmleri, I. Dünya Savaşı'ndan mağlup ayrılan Alman militarizmini cezalandırmak istediklerinde ve Alman militarizmi cezalandırılacağı için, bunun "ilerici" sonuçları olacağı mazeretiyle sosyal demokrasi kendi emperyalist hükümetlerinin "demokratik" politikalarını desteklemeye karar verdiğinde, sonuç Avrupa işçi sınıfının tarihindeki en büyük yıkım ve katliam oldu: Alman Nazizmi. Alman militarizmini cezalandırmak isteyen "demokratik" Fransız ve İngiliz emperyalizmlerinin Versailles Anlaşması, Almanya'da faşizmin iktidara gelişini kolaylaştıran başlıca etkenlerdendi.

Daha yakın tarihten bir örnek verelim: İslamcı aşırılıkçıları ve "terörü" cezalandırmak ve sona erdirmek için Afganistan'ı işgal eden Amerikan emperyalizminin Afganistan'a mirası Taliban iktidarı oldu. Yine Amerikan emperyalizmi, Irak halkını Saddam'dan kurtarmak için Irak'ı işgal etmişti, ancak Saddam'ın bütün genelkurmay ekibi ile Irak Baas'ı, daha sonra IŞİD adını alacak olan karşıdevrimci örgütün kurucuları arasında yer alarak, Irak halkına korkunç bir zulüm uyguladı.

Bu örnekler ile anlatmak istediğimiz şudur: Burjuvazi, kendi sosyal varlığının mantıksal sonuçları olan çeşitli gerici eğilimler, kurumlar ve durumlar karşısında ilerici bir rol üstlenemez. Alman militarizmini emperyalizmin "demokratik" Versailles Anlaşması değil, 1918 Spartakist Devrimi ilga edebilirdi. Taliban'ı ABD emperyalizmi değil, Afgan kadınları, emekçileri ve yoksul halkı yenilgiye uğratabilir. Saddam tipi diktatörlükleri ve İslamcı karşıdevrim örgütlerini emperyalist koalisyonun bombaları değil, Arap ve Kürt işçi sınıflarının birleşik eylemi tarih sahnesinden silebilir.

Benzer bir şekilde Ukrayna Nazizmi ile hesaplaşacak olan da Ukrayna proletaryasıdır. Ukrayna'dan emperyalizmi kovabilecek biricik toplumsal kesim, yine Ukrayna proletaryasıdır. Rusya'nın sözde "denazifikasyon" operasyonunun tek bir sonucu olabilir: Ukrayna Nazilerinin politik etki alanının genişlemesi, dahası Ukrayna Nazilerinin Ukraynalı ezilenlerin gözünde meşru bir siyasal odak halini alması. Rusya'nın sözde "antiemperyalist" savunma savaşının da tek bir sonucu olabilir: Rus saldırganlığı karşısında Doğu Avrupalı işçilerin ve yoksul halkın emperyalizme dönük beslediği hatalı beklentilerin ve burjuva önyargıların derinleşmesi; emperyalizmin bölgede egemenliğini konsolide etmesi için aradığı mazereti kolayca bulması...

...“Terör”, “kimyasal silahlar”, “Naziler”, “biyoloji laboratuvarları”: Bu, 21. yüzyılın başlıca işgallerinden önce işgalci tarafların kullandıkları mazeretler listesinin yalnızca kısa bir özeti. Bolşevik-Leninizm emperyalist veya yayılmacı devletlerin, neden emperyalist veya yayılmacı davranmaları gerektiğinin mazeretlerinin kuyruğuna takılmaz; işgale uğrayan halkın askerî zaferinin koşullarını hazırlamak için çalışır.

Tam tersine, Rus şovenizminin sömürgeci dış politikası emperyalizmi konsolide ediyor

Emperyalizme karşı savaş, mantıksal olarak, emperyalizmi zayıflatmayı amaçlayan bir savaş olmalıdır. Rusya’nın Ukrayna’yı işgal denemesinin emperyalizmi zayıflattığını düşleyenlerin veya dileyenlerin, ümitsizce bir yalana bağlandıkları açık.

Rusya’nın Ukrayna’yı işgal denemesi, aksine, emperyalizmin üzerinde konsolide olabileceği küresel bir başlık haline gelmiş ve dahası emperyalizmin, ulusal özgürlükler ve demokrasi konularında (yani emperyalizmin bocaladığı ve gerici bir karakter taşıdığı konularda), küresel işçi sınıfının karşısına bunların koruyucusu ve garantörüyümüş gibi çıkmasına zemin sağlamıştır. Rusya’nın karşıdevrimci canice niyetlerini lanetlemeyen her “sosyalist”, emperyalizmin kendisini ulusal demokratik özgürlüklerin savunucusu olarak pazarlamasına imkan veren bu zeminin lehine çalışmaktadır.

Ek olarak, Rus şovenizminin yayılmacılığı, Avrupa ve Amerikan militarizmine ayrılan bütçelerin birkaç kat şişirilmesi için de, emperyalist ülkelerin halklarına karşı mazeret olarak kullanılmakta. Bugün bu ülkelerin emekçilerinin olası bir antimilitarist seferberliğe girişmesinin önüne çıkarılan emniyet supabı, Rus şovenizminin yayılmacı dış politikasıdır.

Rus Çarlığı Ukrayna’yı NATO’yu durdurmak için işgal etmemişti çünkü o sırada NATO yoktu

Rusya’nın Ukrayna işgalini, “Rusya’nın NATO’nun yayılmacılığına karşı kendini savunması” şeklinde okuyanlar ve dolayısıyla da Büyük Rus şovenizminin dış politikasına soldan meşruiyet kazandırmaya çabalayanlar, tatsız bir çelişkinin içine düşüyorlar: Öne sürdükleri argümanlar uyarınca, NATO’nun Doğu Avrupa ülkelerine yönelik yayılmacı siyaseti olmasaydı, dolayısıyla bazı Doğu Avrupa ülkeleri NATO’ya üye olmasaydı, Rusya’nın mevcut Ukrayna politikası zaten gündeme gelmezdi, dahası Rusya’nın işgali bu durumda haksız ve gayrimeşru olurdu.

Ancak Rusya’nın Ukrayna’ya dönük tarihsel politikası, NATO’nun kuruluşundan çok daha öncelerine, hatta yüzyıllar öncesine dayanmıyor mu? NATO’nun kuruluşundan önce Rus imparatorluğunun, Çarların, Stalinist bürokrasinin Ukrayna politikası neydi? Ukraynalı ulusal kimliğinin baskılanması, Ukrayna dilinin konuşulmasının yasaklanması, Ukrayna edebiyatının ve kültürünün gelişiminin engellenmesi, Ukrayna’nın insan gücünün ve zenginliklerinin, kaynaklarının sömürülmesi, Ukraynalıların Ruslaştırılması, Ukraynalıların Rus Çarının ordularına alınarak Rus yayılmacılığının çıkarları için ölüme gönderilmesi. Şimdi bütün bu gerici ve sömürgeci tarihsel politik miras, bir anda “NATO’nun yayılmacılığı” adı altında unutuluyor veya unutuluyormuş gibi yapılıyor ve aslında NATO olmasa, Büyük Rus şovenizminin Ukrayna’nın ulusal ve demokratik gelişimine müsaade edeceği iddia ediliyor. Bu iddia gülünçtür ve ciddiye alınamaz.

Ukrayna kendisini emperyalizme karşı nasıl koruyabilir?

Rusya'nın Ukrayna'yı işgalini savunanlar, emperyalizmin Ukrayna'yla kurduğu sömürü ilişkileri noktasında çok kaygılılar. O denli kaygılılar ki, Ukraynalıları emperyalizmin vahşetinden ve NATO üyeliğinden korumak için, Ukraynalıların kafalarına Rus uçaklarından atılan bombaları alkışlıyorlar. Onlar Ukrayna'nın NATO üyeliğinin engellenmesi ve Ukrayna'nın doğal kaynakları ile insan gücünün emperyalizminin yağmasından korunması noktasında bir sınıf politikası önermiyorlar ama Rusya'nın yayılmacı ve karşıdevrimci çizgisine uyarlanmayı tercih ediyorlar.

Şaşırtıcı olmayan gerçek şu ki, Ukrayna'nın emperyalizmin bir askerî üssüne dönüşmesinden bu denli kaygı duyanlar, Rus işgalinin desteklenmesi haricinde Ukrayna'nın emperyalizmden nasıl korunabileceğine dair bir tane bile politika veya talep ileri sürmüş değil. Ukrayna halkının Rus şovenizmi tarafından boğazlanmasını destekliyor oluşlarının temel mazereti olarak, NATO'nun Ukrayna'yı kuklası gibi kullanmayı diliyor olmasını öne sürüyorlar; ancak Ukrayna'nın NATO'nun ve emperyalizmin kuklası olmaktan nasıl kurtulabileceğine dair – özellikle de Ukrayna işçi sınıfına – hiçbir şey önermiyorlar.

Bu işbirlikçi solun Ukrayna emekçilerine antiemperyalist politika ve talep noktasında önerebildiği tek yol, gerçekten de dışlerini sıkıp Rus işgalinin acılarına katlanmaları. Bu alçak tutumun devrimci Marksizmin antiemperyalist programıyla uzaktan yakından bir ilgisi yoktur. Dahası bu tutum antiemperyalist de değildir.

Gerçek antiemperyalist programın ne olduğu sorunu, yani Ukrayna'nın hakiki bir biçimde emperyalizm ile NATO'dan nasıl korunabileceği sorunu, bizi, yukarıda açıkladığımız 3 temel talebimizin ardından

dördüncü temel talebimize getirmektedir: Ukrayna'nın dış borçlarının iptal edilmesi. Bugün Rus işgali altındaki Ukrayna işçi sınıfında antiemperyalist bir bilinç ve Zelenski hükümeti karşıtı bir seferberlik dalgası yaratmak için, bu talepten daha yakıcı ve yaşamsal olan bir başka talep daha yoktur.

Gerçek antiemperyalist talep: Ukrayna'nın dış borçları iptal edilsin

İşgal işbirlikçisi sol, emperyalizmin Ukrayna'ya yönelik ilişkilene biçimini, yalnızca NATO üzerinden ele almaya girişerek, “antiemperyalizm” adına oldukça yüzeysel ve gerici sonuçlara ulaştı. Halbuki Ukrayna'nın NATO'nun bir parçası yapılmak istenmesi, yani onun emperyalizmin askerî örgütüne dahil olması ihtimalinin tartışmaya açılması, uluslararası finans aristokrasisinin Ukrayna'ya gerçekleştirdiği mali sermaye ihracının mantıksal askerî sonuçlarından başka bir şey değil.

Bu mali sermaye ihracı, Ukrayna proletaryasının hayatında, Ukrayna'nın NATO'ya üye olma olasılığına oranla çok daha doğrudan, kalıcı ve hissedilir hasarlara neden oldu. Öncelikle bu sermaye ihracı, Ukrayna burjuvazisine akan “yardım paketleri” üzerinden, Ukrayna işçi sınıfını borçlandırdı ve onun geleceğini ipotek altına aldı. Emperyalizm bu yolla, Rus saldırganlığına karşı ulusal ve demokratik bir bilinç geliştirerek ülkenin geleceğinde ve kaderinde belirleyici bir rol üstlenebilecek olan Ukrayna proletaryasının ayağına ekonomik bir pranga vurdu.

Rus işbirlikçisi sol, kendisinin “aptalların antiemperyalizmi” şarlatanlığı uyarınca, emperyalizmi “geriletmek” için NATO'ya karşı Rusya'nın askerî hareketini desteklemeyi görevi bellerken, Ukrayna'da emperyalizmi asıl geriletecek olan geçiş talebinin, yani Ukrayna'nın dış borçlarının iptali talebinin üzerinden atladı.

Ukrayna burjuvazisi 1990'lı yıllardan beri, ama özellikle de 2014'ten bu yana IMF ile Avrupa Komisyonu'ndan, daha sonra dış borç haline gelecek olan krediler alıyor. 2015'te Ukrayna'nın dış borcu 72,3 milyar dolara fırladı(2) ve o günden beri de artmayı sürdürdü. Rus işgali patlak vermeden önce Ukrayna'da kamu harcamalarının önemli bir kısmı bu borcun ödenmesine ayrılıyordu (2021'de bütçe harcamalarının %8,5'i dış borçlara ayrılmıştı).(3)

Dolayısıyla emperyalizm, Rus işgalinin başlamasından önce, bu işgal karşısında Ukrayna'nın savunmasız duruma düşmesine neden olacak şekilde, Ukrayna'nın zenginliklerinin ve üretiminin önemli bir kısmını gasp ediyor, yani onu ekonomik olarak silahsızlandırıyor.

İşgalin başlamasından hemen önce, 21 Şubat'ta Avrupa Komisyonu Ukrayna'ya 1,2 milyar avroluk bir "destekte" bulunacağını açıkladı. Avrupa emperyalizmi bu "destek" karşılığında "yapısal politik önlemler" talep ediyordu; yani Ukrayna'nın zenginliklerinin Avrupalı bankerler ile finans baronlarının talanına daha açık hale getirilmesini.

Ukrayna halkının Rus işgali karşısında ilk evrede oldukça savunmasız kalmasını, sermaye ihracının karşılığında ülkeyi yağmalayan emperyalizm sağladı. Ukrayna'nın imzaladığı AB ile Ortaklık Anlaşması eşitsiz bir ticaret ilişkisi tesis etti. IMF verdiği kredilerin karşılığında, sağlıktan eğitime ve barınmaya, bütün sosyal harcamaların ve hakların ilga edilmesini talep etti ve Ukrayna rejimi de bu talepleri seve seve yerine getirdi.

IMF'nin borçlandırma basınçları altında 2014'ten bu yana, kışların oldukça acımasız geçtiği Ukrayna'da gaz fiyatları 10 kat arttı. Kasım 2021'de, yine Ukrayna ile IMF arasındaki bir anlaşmayla, Ukrayna'da üretilen gazın yüksek döviz fiyatları karşılığında satılmasına karar verildi.

Bu, sert bir kışın ortasında bir işgal hareketi karşısında hayatta kalmaya çalışan Ukraynalı işçi ve emekçilerin gaz faturalarını beşe katlayabilir.

Emperyalizm Ukrayna'nın dış borçlarını yeniden yapılandırıldığında, bunu, onu daha fazla ve daha iyi yağmalayabilmek için yaptı. 2015 yılında emperyalistlere yapılan ödemelerin bir kısmı üç yıl ertelendi ve anaparanın da yüzde 20'si silindi. Ancak bunun karşılığında emperyalizm Ukrayna'yı adeta mandası haline getirecek olan şartları kabul ettirdi. Bundan böyle Ukrayna, kendi GSYİH'sının yüzde 3'ün üzerindeki artışının yüzde 15'ini ve yüzde 4'ün üzerindeki artışının da yüzde 40'ını emperyalizme dış borç olarak ödemek zorunda kalacak.

Bugün bir yandan Ukrayna'ya silah yardımında bulunmanın, diğer yandan ise ondan dış borç ödemelerini almayı sürdürmenin, Ukrayna'nın ulusal kurtuluş mücadelesine hiçbir olumlu katkısı yok. Ukrayna'nın askerî zaferi, ilk olarak onun kendi ekonomisinin kaynakları üzerinde tam bir egemenlik kurmasına bağlıdır. Emperyalizmin Ukrayna'ya silah yardımında bulunmasını, aslında sürmekte olan bir NATO-Rusya savaşı olduğuna yoranlar, NATO'nun gardiyanlığını üstlendiği küresel mali oligarşiden Ukrayna'nın dış borçlarını iptal etmelerini istediğinde, Ukrayna'nın emperyalizm adına "vekâlet" savaşı vermediğini hızlıca anlayacaklardır.

Bugün, Ukrayna'ya kendi kaderini tayin hakkının tanınması, Ukrayna halkının askerî mücadelesinin desteklenmesi ve Rusya işgalinin sonlandırılması taleplerinden sonra, en önemli üçüncü talep Ukrayna'nın dış borçlarının iptal edilmesidir. Zira bu talep i.) ilk olarak emperyalizmin, Ukrayna'nın sahici bir ulusal, demokratik ve bağımsızlıkçı bir mücadele vermesi durumunda, onun yanında durmayacağını göstererek, bugün kurtuluş özlemlerini emperyalist kurumlara bağlamış olan emekçi kitleleri...

...bu gerici önyargılarından koparacaktır; yine bu talep ii.) ikinci olarak, Ukrayna'nın bugünkü burjuva rejimi ile onun başındaki Zelenski hükümetinin emperyalizmden kopmasını öngörür ki, bu rejim ile hükümet sınıfsal doğalarından kaynaklı olarak bunu başaramazlar, zira bu borçları alan bizzat kendileridir.

Alexander Kravchuk bu durumu aşağıdaki gibi tarif ediyor:

“Kaotik borçlanma ve sosyal harcamalar karşısı borçlanma koşulu, total oligarşizasyonun bir sonucuydu: Zenginlerle savaşmaya isteksiz olan devlet yöneticileri, borçta derinleşmeye devam etti.”

İşgal işbirlikçisi solun Rusya'yı desteklediği ve Rusya'nın antiemperyalist bir mücadele verdiğini iddia ettiği sloganların tek bir işlevi var, o da Ukrayna işçi sınıfını düşünsel ve politik olarak emperyalizmin ve Zelenski'nin saflarına yaklaştırması. Ukrayna işçi sınıfını ve emekçi kitlelerini emperyalizmden ve kendi gerici burjuva rejiminden koparabilecek olan biricik slogan ile geçiş talebi, bugün Ukrayna'da yaşanan sefaletin emperyalizmin sorumlu olduğu kaynaklarının ilga edilmesi, yani dış borç ödemelerinin iptal edilmesidir.

Rusya kendisini emperyalizme karşı nasıl koruyabilir?

Rusya'nın emperyalizme karşı savaşma kapasitesi olan bir ülkeye dönüştürülebilmesi için, onun ilk önce emperyalizmden korunması, yani emperyalizmden kopması gerekir. Eğer Putin rejimi, emperyalizmin Doğu Avrupa'da ve Ukrayna'da kaydettiği ilerlemeden ve yaptığı yatırımlardan gerçekten çok rahatsız ise, ilk iş olarak emperyalizmin “ilerleyişini” kendi ülkesinde durdurabilir.

Bugün Gazprom'un, Rosneft'in, Sberbank'ın emperyalist finans kapitale olan borçları, kendi varlıklarının değeri kadar. Bu kurumların gerçek sahipleri Batılı kreditörler. Çoğu durumda Rus devletinin “sahip olduğu” bankalar ile firmaların yalnızca %25'i, hatta bazı durumlarda yalnızca %13'ü devlet mülkiyetinde bulunuyor. Bu devasa finansal kuruluşların geri kalanı tamamen Batı emperyalizminin elinde.

Rus imalat sanayisi ekonomideki ağırlığını kaybederken, büyümeyi sürdüren sektörler (askerî-sınai kompleks hariç) yabancı çokuluslu şirketlerin kontrolündeki sektörler. Tam da bu nedenle, aslında Ukrayna işgali, Rusya'nın gücünün veya bağımsızlığının değil, onun ekonomisinin emperyalizmle olan iç içeliğinin çelişkili bir sonucu.

Rusya Doğu Avrupa haklarını işgal operasyonlarıyla emperyalizmden korumayı hedeflemeden önce, kendi ülkesini emperyalizmden kurtarmalı. Bunun için Gazprom gibi, halkın aç kalmaması ve ısınması için ihtiyaç duyduğu kaynakları kamulaştırmakla ve bu işletmelerin emperyalizme olan borçlarını ödememekle işe başlayabilir.

Donetsk ve Luhansk: “Halk cumhuriyetleri” değil, şovenist Rus yayılmacılığının anklavları

Rus işgalini destekleyen sol, Kürt halkının Türkiye'de yaşayan kesimleri söz konusu olduğunda bu demokratik talebi unutuyor olsa da, Donetsk ve Luhansk için bol bol kendi kaderini tayin hakkı talep etmeyi ihmal etmedi. Donetsk ile Luhansk anklavları için UKKTH talebinin haklılığına ikna olan aynı sol, bu talebin Ukrayna halkı tarafından hak edildiği kanaatinde değil. Halbuki UKKTH talebi Donetsk Halk Cumhuriyeti (Donetskaya Narodnaya Respublika – DNR) ve Luhansk Halk Cumhuriyeti (Luganskaya Narodnaya Respublika – LNR) için kullanılamaz.

DNR ve LNR için UKKTH talebinin kullanımı, tarihî Filistin topraklarında yapay bir demografik zemin yaratmak için konuşlandırılan İsraili yerleşimcilerin olduğu bölgelere kendi kaderini tayin hakkını tanımaya benzer. Hiç şüphe yok ki Siyonist soykırım ve işgal politikaları nedeniyle Filistinli Arapların kalmadığı bu bölgelerde, kendi kaderini tayin hakkı tanındığı zaman sonuç, yerleşimcilerin İsrail’de kalmak istemeleri olacaktır. Halbuki o topraklar tarihsel olarak Filistin’indir. Bu topraklarda Yahudi yerleşimcilerin kendi kaderlerini tayin hakkı yoktur ve olamaz da. Zira bu bölgeler işgalci İsrail’in anklavlarıdır, tıpkı DNR ile LNR’nin Ruslaştırılmış anklavlar olması gibi.

Kuzey İrlanda’ya kendi kaderini tayin etme hakkı tanındığında İngiltere’nin bir parçası olmaya karar verebilir. Ancak İngiliz kolonyalizminin sömürgeci ve Protestanlaştırıcı politikaları dolayısıyla, bu bölgenin İrlanda’nın ulusal birliğine karşıt olacak şekilde asimile edildiğini bildiğimiz için, Kuzey İrlanda’ya kendi kaderini tayin hakkını tanımayız, onun tarihsel İrlanda’nın bir parçası olduğunu söyleriz.

Putin de Donetsk ile Luhansk’ta, Çarlığın yürüttüğü tarihsel asimilasyon politikalarının devamcısı olan uygulamalar hayata geçirdi. 2019’da çıkan iki Rus başkanlık kararnamesi ile hem DNR ve LNR’de, hem de Ukrayna’da Rusça konuşan Ukraynalılara Rus vatandaşlığına geçme hakkı tanındı. Bu karar sonucunda 800.000’den fazla Rus pasaportu dağıtıldı. Donetsk’ten Ukrayna’ya göç ettirilen sendikacılar bu politikanın amacının bölgenin Ruslaştırılması olduğunu söylüyorlar.(4)

Bu anklavlarda okullara ve spor kulüplerine “askerlik-vatanseverlik” eğitimleri getirildi ve eğitim müfredatları da Rusya’nın müfredatı ile kaynaştırıldı. 2021 Rusya parlamentosu seçimlerinde, DNR ile LNR’nin sakinleri

çevrimiçi bir şekilde veya Rusya’nın Rostov bölgesine giderek oy kullanabildi.

Dahası Halya Coynash’ın raporu, bölge sakinlerinin kitlesel bir şekilde Putin’in partisi Birleşik Rusya’ya kaydedildiğini gösteriyor.(5) Seçim günü Birleşik Rusya’nın milletvekillerinden biri olan Dmitry Sablin, Donetsk’e gelmiş ve “bu bölgeyle Rusya’yı birleştirecek olan” bir deneyin yapıldığını ilan etmişti.

DNR ile LNR’yi bir konfederasyon şeklinde birleştiren bir Novorossiya projesinin Büyük Rus şovenizminin taraftarlarının düşlerini süslediği inkar edilemez. Bu nedenle Rus faşizminin kızıl elması olan gerici Novorossiya özlemlerinin Rus ve Ukrayna proletaryalarının birleşik eylemiyle paramparça edilmesi yaşamsal önemde.

Ancak DNR ile LNR’nin Rus yayılmacılığının Doğu Avrupa’daki uyduları olarak işlev görmesi, yalnızca Putin’in partisinin arzusu değil; bu sömürgeci strateji Rusya’da bir “milli beka” sorunu olarak muhalefet tarafından da sahipleniliyor. Başlıca muhalefet partilerinden olan sosyal demokrat ve milliyetçi Adil Bir Rusya – Gerçek İçin’in (SRZP) önderlerinden Sergey Mironov, DNR ile LNR’nin Rusya’ya dahil edilmesini (yani ilhak edilmelerini) savunuyor.

Şubat ayında Rusya parlamentosuna DNR ile LNR’nin tanınmasına yönelik önergeyi veren parti ise, bu konuda Putin’in desteğini alan Rusya Federasyonu Komünist Partisi’ydi (KPRF). Putin KPRF’nin önergesini dikkate alarak 21 Şubat’ta bu sözde “halk cumhuriyetlerini” tanıdığını ilan etti. 24 Şubat’ta işgal harekatı başladıktan sonra, KPRF savaşı desteklediğini duyuran bir deklarasyon yayımladı (partinin Duma’daki vekillerinden yalnızca üç tanesi bu deklarasyona katılmadıklarını ve savaşı protesto ettiklerini duyurdu). KPRF klasik tipte bir Stalinist parti; yalnızca büyük Rus şovenizminin soldan destekleyicileri değiller...

...aynı zamanda Rus Ortodoks Kilisesi'yle yakın işbirliği içinde çalışıyorlar ve zamanında homofobik "küçüklerle geleneksel olmayan cinsel ilişkilerin teşviki" yasağı lehinde (yani "eşcinsellik propagandasının" yasaklanması yönünde) parlamentoda oy kullanmışlardı.

Donetsk ile Luhansk'ın içinde yer aldığı Donbas bölgesinin şoven Rus yayılcılığı tarafından bir savaş aracılığıyla anklav olarak tutulmak istenmesinin sonuçları ağır oldu. 2021'e gelindiğinde, 2014'te başlayan savaş 14.000 insanın canını almıştı ve bunların 4000'i sivildi. 30.000 insan yaralandı. Savaştan önce Donbas'ın nüfusu 6.6 milyondur. Anklavların Rusya'yla bağlantılarının muhafaza edilmesi uğruna başlatılan savaşta bölgede 3,3 milyon insan (eski nüfusun yarısı) evlerini terk ederek göç etti. Bunların 1,8 milyonu Ukrayna'da kaldı; geri kalan 1,5 milyon insan ise Rusya ile Belarus'a dağıldı. Bugün Donbas bölgesi, Rus sömürgeciliğinin yerleşimci bölgeler oluşturma gayreti neticesinde terk edilmiş kasabalar ve köyler ile dolu.

DNR-LNR: Ukrayna proletaryasının mahkum edilmek istendiği rejimin prototipleri

DNR ile LNR'de Kremlin'in kurumsal mimarlığı ve diktası altında inşa edilen bürokratik rejimler, aslında Rus işgalinin başarılı olması durumunda Ukrayna proletaryasının mahkum edilmek istendiği diktatörlük şartlarının bir prototipini sunuyor.

2014'te DNR'de askerî yetkililer "partisiz demokrasiye" geçildiğini duyurdu. İktidar "halk konseyi" adı verilen organın elinde toplandı. DNR'de yalnızca bir yasal parti var: Donetsk Halk Cumhuriyeti Komünist Partisi. Anlaşılan o ki, Putin gerici ve yayılcı dış politikasının siyasal uydusu ve biçimi olarak Stalinizmin halklarda tiksinti yaratan eski parti isimlerini ruh çağırma seanslarında kullanmaktan çekinmiyor.

DNR parlamentosu temel olarak subaylar tarafından yönetiliyor. Bu askerî-bürokratik diktatörlük sistemi, Kremlin tarafından inceliklerle hazırlandı.

Kremlin'in anklavlarını askerî ve ekonomik olarak güvence altına almakla sorumlu olan bu bürokratik diktatörlükler işçi sınıfının üzerinde ağır bir baskı kurarak, Putin'in kendilerine atadığı görevleri yerine getiriyorlar denebilir. Luhansk'ta kamusal bir alanda Ukrayna yanlısı fikirlerini belirttiği için 13,5 yıl hapse mahkum edilen bir yurttaştan, 2020'de Ukraynaca şarkı söyledikleri için tutuklanan üç kişiye kadar, Çarlığın tarihsel panslavist Ruslaştırma politikaları hayata geçirilmeyi sürdürüyor.(6)

Donbas bölgesi aslında bir kömür madenciliği, çelik ve kimyasal maddeler üretim merkeziydi. Ukrayna'nın geri kalan bölgeleri yeni endüstriyel alanlar üzerinden küresel kapitalizme eklemlenmeye çalışırken, Donbas temel olarak çelik, kömür ve demiryolu lokomotiflerinin ihracı üzerinden pazarın bir parçası olmayı sürdürdü.

Ancak 2014'te başlayan savaş bölgenin ekonomik altyapısını yerle bir etti. Ekonomist Vlad Mykhnenko'nun bulgularına göre 2014 ile 2017 arasında Donbas ekonomisi %61 oranında küçüldü. (7) Sınai üretim Luhansk'ta beşte dört oranında, Donetsk'te ise yarı yarıya düştü. Onlarca maden kapandı ancak sonuç olarak kayıt dışı kömür üretimi yasallaştı. Bu yıkımın amacı bölgenin ekonomik ve dolayısıyla da siyasal olarak tamamen Rusya'ya bağımlı hale getirilmesini sağlamaktır.

2017'de DNR'de bir işçinin aldığı ortalama ücret 174 dolardı; bu, 2014 öncesi verilerle karşılaştırıldığında, %62'lik bir düşüş demek. Yine 2017'de LNR'de bir işçinin aldığı ortalama ücret 229 dolardı; bu da, 2014 öncesi verilerle karşılaştırıldığında %46'lık bir düşüş anlamına geliyor.

Ekonomik altyapının yok edilmiş olması, ücretlerin düşüşünün engellenememesi ve siyasal muhalefetin yasaklanması bölge emekçilerinden tepkiyle ve eylemlerle karşılaştığında, DNR-LNR'nin Kremlin'in kuklası olan bürokratik diktatörlüklerinin cevabı, yine zorbaca yöntemlere başvurulması oluyor. Bu yöntemlerden biri olan keyfi gözaltılar, özellikle grevlere uygulanıyor.

Antratsyt'teki Komsomolskaya madeninde 119 maden işçisinin, ödenmeyen ücretleriyle ilgili olarak başlattıkları oturma eylemi, büyük bir baskıyla karşılaşmıştı. 14 kişi 5 yıla kadar hapis cezasıyla tutuklandı. Tutuklananlar daha sonra serbest bırakılmak zorunda kaldı ve ödenmeyen ücretlerin bir kısmı ödendi.

Siyasal demokrasinin ortadan kaldırıldığı, sendikalar ile grevlerin yasaklandığı, kadın ve LGBTİ+ örgütlerinin kapatıldığı, askerî-bürokratik mekanizmanın despotik bir şekilde işletildiği ve Rus Nazilerinin hükümet kadrolarına doldurulduğu bu rejimler, Ukrayna işçi sınıfının Rus işgali eliyle mahkum edilmek istendiği gerici diktatörlüğün prototipleridir.

Rus Stalinizminin “emperyalizmle barış içinde bir arada yaşam” programından bahsetmeyen, NATO’nun yayılmacılığı hakkında sussun!

Putin ile eski KGB memuru olan oligark arkadaşları, Rus rejiminin solda yer alan dostları ve jeopolitika dehaları şimdi kıyameti koparıyorlar: “Görmüyor musunuz NATO’nun bütün Doğu Avrupa’da nasıl yayılmakta olduğunu?! Görmüyor musunuz emperyalizmin bu ülkelere yaptığı yatırımları ve yığınakları?! Durum nasıl bu hale geldi peki? Çünkü emperyalizm hep saldırdı, saldırdı, saldırdı ve böylece hep ilerledi, ilerledi, ilerledi.”

Kremlin’in çevresine birikmiş olan KGB aristokrasisinin geldiği politik geleneğin, yani Rus Stalinizminin 1930’lardan başlayarak parti kongrelerinde “emperyalizmle barış içinde bir arada yaşamak” şeklinde kararlar almasının başlıca sebebinin, tam da emperyalizmin yayılmasını sağlamak olduğu ne kadar çabuk unutuldu! II. Dünya Savaşı’nın ardından emperyalizm kıta Avrupa’sından tamamen silinmiş, ulus devletler çökmüş ve ulusal kapitalizmler yıkılmış haldeyken, silahlı komünist partizanların ellerinin altında duran iktidarların Yalta-Postdam’da Churchill ile Roosevelt’e satıldığı ne kadar çabuk unutuldu!

Stalinist bürokrasi Avrupa ülkelerinin KP’lerini emperyalist talan hükümetleriyle diplomatik ilişkilerini sağlamlaştırmak ve derinleştirmek için kullandı. Bu hükümetlerin bir ricasıyla Kremlin, Avrupa’daki emekçi seferberlikleri durdurdu, sendikaları lağvetti, işçi sınıfına üretim bantlarına davet etti, devrimleri ezdi. Doğu Avrupa işçi devletleri emperyalizmle burun buruna yaşarken, bu ülkelerin işçi sınıfları Budapeşte’de, Prag’da, Polonya’da, Doğu Berlin’de bürokrasiye karşı ayaklandığında, Kremlin emperyalizm ve Katolik kilisesiyle el ele vererek işçileri kana boğdu. Kremlin’in otoritesi altında bütün KP’ler “emperyalizmle barış içinde bir arada yaşam” stratejisini benimsemeye zorlandı; bu bağlamda Fransız KP’si Fransa’nın Cezayir’i işgali sırasında kendi emperyalizmini destekledi; Büyük Britanya KP’si İngiltere’nin sömürgelerini kutsadı; ABD KP’si önce Roosevelt’in II. Dünya Savaşı politikasının arkasında, sonra da Demokrat Parti’nin arkasında hizaya girdi.

“Emperyalizmle barış içinde bir arada yaşama” politikası, 1970’lere gelindiğinde doğrudan doğruya “emperyalizmle iç içe yaşama” biçimini aldı ve Stalinist bürokratlar, parti kongrelerinde aldıkları kararlarla dış ticaret üzerindeki devlet tekeli kaldırarak emperyalist ülkelerle ticaret yapma

tekeline ellerinde sağlamlaştırdılar ve işçi devletlerine sokulan dövizin kontrolü üzerinde büyük ayrıcalıklar elde ettiler.

Stalinizm bürokratik işçi devletlerini lağvetme ve bu ölkelerde kapitalizmi restore etme kararı aldığında, emperyalizmle yağlı özelleştirme anlaşmaları ve yapısal reformlar üzerinde ortaklaşarak, kendi bürokratlarını yeni kapitalist sınıfın üyeleri haline getirdi. Bu bürokratlar emperyalizmle ortaklık içinde ölkne kaynaklarını yağmalamaya başladılar. Bugün, eski Stalinist gizli polisin ve partinin bürokratları ile ajanları olan Putin ve Kremlin oligarşisinin emperyalizmin yaptığı yığınaklardan ve NATO'nun genişlemesinden şikayet etmeye hakkı yok. Aynı şekilde yeryüzü üzerindeki herhangi bir Stalinist partinin veya akımın da bundan rahatsızlık hissetmeye ve şikayet etmeye hakkı yok. Emperyalizmin Avrupa'da yeniden inşa edilmesine, onun bürokratik işçi devletlerini ekonomik bir açmaza hapsetmesine, ardından da bu emperyalizmin işçi sınıfına ve onun seferberliğine karşı korunmasına hasredilmiş olan yarım yüzyıllık "emperyalizmle barış içinde bir arada yaşam" politikasının hesabı verilmeden, bu şikayetçi ruh halinin hiçbir politik değeri olmayacaktır.

Bugün emperyalizm ve onun NATO benzeri bilumum kurumunun hayatta olmasının tek bir sebebi (evet, tek bir sebebi) vardır: II. Dünya Savaşı'nın ardından Avrupa işçi sınıfına Yalta-Postdam'daki pazarlık masasında gösterilen ihanet ve bu ihanetin politik-programatik devamı olarak Rus ve Avrupa Stalinizminin benimsediği "emperyalizmle barış içinde bir arada yaşama" politikası. Hiç şüphne yok ki, bu işbirlikçi çizginin evlatları olan eski bürokratlar (ama yeni oligarklar) ve bu işbirlikçi çizginin politik mirasçısı olan akımlar ve partiler, hakiki bir antiemperyalist politikanın sahipleri ve uygulayıcıları olamazlar.

Türk dış politikasının bağımlılık çıkmazı

Türkiye'nin Recep Tayyip Erdoğan'ın yönetimi altındaki dış politikasının, temsil ettiği egemen sınıfların ihtiyaçları ve projeleri ekseninde ve tabii bizzat kendisinin bunlara katkı olarak sağladığı hayaller doğrultusunda nasıl şekillendiğini Troçkist'in Şubat 2021 tarihli 4. sayısında anlatmıştık.[1] Ve bu arada, "Ne var ki, yarı sömürge bir ülkenin emperyalist güçler arasındaki dengelere oynayarak kat edebileceği mesafe ve iktidar ömrü, gene emperyalizmin belirleyeceği zaman ve mekan dilimi içinde kalmaya mahkum olacaktır" demiştik. İşte Ukrayna'nın Rusya tarafından işgaliyle başlayan savaş, bu zaman ve mekan sınırlamasını ortaya koydu. Ankara şimdi diplomasi ekseninin yönünü tekrar belirleme çabasına girişmiş durumda.

Bu çabasını yaman bir uluslararası basınç ve çelişkiler yumağı içinde sürdürmek durumunda, zira, grafik olarak belirtecek olursak, söz konusu olan Rusya'dan aldığı S-400 füzeleri nedeniyle ABD tarafından F-35 savaş uçağı projesinden dışlanıp CAATSA 231 yaptırımları listesine alınmış, öbür taraftan da Ukrayna'ya sattığı Bayraktar TB2 insansız hava araçları nedeniyle Rusya'nın ulusal güvenlik kaynaklı gazabını çekmiş bir Türkiye.

Erdoğan'ın oportünist politikalarını "Önce Türkiye" şiarı altında öven ve emperyalist güçlerin hiddetini liderlerinin "antiemperyalist" tutumunun katlanılması gereken sonuçları olarak sunan rejim yanlısı propagandacılar ile Ukrayna işgaliyle birlikte aslında dar bir koridora hapsolmanın sonucunda Ankara'nın çaresizlikten izlemeye başladığı "tarafsızlık" ve "arabuluculuk" diplomasisini Atatürkçü dış politika olarak görmeye başlayan muhalefet sözcüleri neredeyse yan yana gelmiş haldeler: "Önce Türk burjuvazisinin çıkarları."

Ama sorun şu ki, yarı sömürge bir ülkenin burjuvazisi için hareket alanı oldukça sınırlıdır ve Türkiyeli egemenler de diğer bağımlı ülke yönetimleri gibi bu sınırları koruyabilmek için dahi emperyalist ittifaklara (bunu emperyalist "yardıma" olarak da okuyabiliriz) ihtiyaç duyuyor. Buna Ruslarla ilişkili hatırlatmalar yapacak olursak Kırım savaşı sırasında İngiltere ve Fransa donanmalarına, I. Dünya Savaşı sırasında Almanların desteğine ve soğuk savaş döneminde NATO korumasına duyulan ihtiyaca değinmek yeterli olacaktır.

Uluslararası konjonktürde her şey “normal” gibi gözükürken oligarşinin yağma girişimleri rejimin fetih nutuklarıyla birlikte sürdürülebiliyordu. Tabii Rusya buna Suriye’de, Libya’da ve Güney Kafkasya’da göz yumduğu; ABD de aynı şeyi Balkanlar’da, Ortadoğu’da ve Afganistan’da yaptığı sürece. Ama Ukrayna’nın işgali ile birlikte büyük güçlerin kendi ulusal güvenliklerini tehlikede gördükleri şimdiki karşılıklı dalaşma anında, Ankara’ya fazla zarar görmeden “aradan sıyrılma” politikası izlemekten başka seçenek kalmıyor. Rejim buna “tarafsızlık” ve “arabuluculuk” politikası diyor.

Hangi çıkarlar?

Aslında Erdoğan hükümetinin Ukrayna krizinin başından itibaren izlemeye başladığı dış politika çizgisi, muhalefetin bile gönülsüzce de olsa alkışladığı “barışsever aktif tarafsızlık” olmaktan ziyade, ekonomi baronlarının diplomasi “uzmanlarıyla” el ele verip hesap-kitap ettikleri bir fırsat girişimciliğinden başka bir şey değil. Burjuvazi için yangından mal kurtarmaya yönelik zorunlu bir seçenek bu. Zira kaybedebilecekleri o kadar çok şey var ki.

Bunun Rusya ile olan yanını Erdoğan daha 2020 Şubat ayının başlarında İdlib’de 7’si asker 8 Türkiye vatandaşının öldürüldüğü Rus destekli Suriye saldırısının hemen ardından, Ankara’nın Moskova’ya karşı ciddi bir girişimde bulunamayacağının gerekçelerini açıklarken belirtmişti: “Nükleer enerji meselemiz var, rakamlar orada çok ciddi. Türk Akım projesi var. Doğalgazımızı çok ciddi bir oranda Rusya’dan alıyoruz. S-400 konusu var. 20 ile 25 milyar dolar arasında bir ticaret hacmi var. Turizm noktasındaki ilişkilerimiz de iyi bir noktada, birinci sırada Rusya geliyor.”[2] Rusya-Türkiye İş Konseyi, Erdoğan ile Putin’in birlikte hedefledikleri 100 milyar dolarlık ticaret hacmine pandeminin sona ermesiyle birlikte ulaşabileceğini düşünüyordu.

Gene bu konseye göre Rusya’da gıda, içecek, tekstil, cam mamulleri, beyaz eşya, inşaat, telekomünikasyon, bankacılık gibi alanlarda faaliyet gösteren 3 bin Türk şirketi bulunmakta.[3] Bütün bunlar Ankara’daki Saray’ın ABD ve AB’nin Rusya’ya yönelik yaptırımlara neden katılmadığını yeterince açıklıyor. Aksi bir politika, yerli ve milli oligarklarımızın DİSK’in açıkladığı yoksulluk sınırının altına düşmelerine neden olabilirdi!

Öte yandan Türkiye Ukrayna’nın işgaline de karşı çıkmak, Ukrayna’nın egemenliğini ve toprak bütünlüğünü de savunmak zorunda ve bu tavrını daha Mart 2014’te Kırım’ın Rusya tarafından ilhakı sırasında ortaya koymuştu. Bunu dinci ve milliyetçi hükümetin Müslüman Tatar Türklerini savunması (öyle olsaydı Kırım’ın bağımsızlığını savunmaları gerekirdi) veya uluslararası hukuk gereği egemen bir ülkenin toprak bütünlüğüne destek vermesi biçiminde yorumlayanlar aslında, Türk devletinin köklerinde yatan özel bir “ulusal güvenlik” endişesini görmezlikten gelmek istemişlerdi: Kürt sorunu. Nasıl İspanya monarşisi Bask ve Katalan “sorunlarından” ötürü hâlâ Kosova’yı tanımıyorsa, Türkiye Cumhuriyeti de başta Kürt bölgeleri olmak üzere çevresindeki herhangi bir ezilen ulusun bağımsız devlet oluşturma girişimine veya onun dahil olduğu devletten ayrılmasına veya koparılmasına karşı çıkacaktır. Ankara sadece Kırım’ı değil, Donetsk ve Luhansk cumhuriyetlerinin ilanını da Ukrayna’nın bütünlüğüne aykırı girişimler olarak görüyor. Bunu söylerken, Kırım ile Donetsk ve Luhansk bölgelerinin Kürt, Katalan veya Bask meselesinde olduğu gibi ulusal sorun niteliği taşıdığını ifade etmiyoruz. Kırım’ın Rusya tarafından işgali tipik bir ilhak girişimiyken, Donetsk ve Luhansk bölgeleri de tıpkı Kuzey İrlanda veya İsrail örneklerinde olduğu gibi “anklav” niteliği taşıyorlar. Bununla birlikte, bölgede sınırların yeniden çizilmesine dair herhangi bir girişim

Ankara'nın Kürt sorununa ilişkin gerici kaygılarını tetikliyor. Dış İşleri Bakanlığı bu konuda Rusya'nın gazabını çekmek pahasına, "Rusya Federasyonu'nun, sözde Donetsk ve Luhansk Cumhuriyetleri'ni tanıma kararı Minsk Anlaşmaları'na aykırı olduğu gibi, Ukrayna'nın siyasi birliğinin, egemenliğinin ve toprak bütünlüğünün açık ihlali anlamına gelmektedir. Rusya'nın söz konusu kararını kabul edilmez buluyoruz ve reddediyoruz"[4] demeyi göze alabiliyor.

Yerli oligarşinin bu milliyetçi/ırkçı tarihsel bakış açısını yağmacı ve yayılmacı nedenlerle desteklediği aşikar ama onlar için belki bundan da daha önemli olan Ukrayna'da olan yatırımları ve onunla giriştiği ticaret. Başta tabii Ukrayna'ya satılan ve Ruslara ve Ukrayna'daki Rusya yanlılarına karşı kullanılan Bayraktar TB-2 SİHA'ları geliyor. Şimdiye kadar bunlardan Ukrayna'ya 12 adet satıldı ve bu tedarikin sürmesi planlanıyor, en azından istek bu yönde. Rusya hükümetinin tam da bu nedenle Türkiye'yi "tarafsız ülke" olarak görmemesine yol açan kızgınlığını ise Dışişleri Bakanlığı, Ukrayna'ya satılan Bayraktar TB-2 SİHA'lar hakkında, "Özel savunma sanayii şirketleri, ülkeler ile bu tip anlaşmalar yapabilir. Bu ülkeleri bağlayıcı bir nitelik teşkil etmez. Bu Türkiye'nin yaptığı bir yardım değil. Ukrayna'nın Türkiye'nin bir firmasından satın aldığı ürünler"[5] diyerek bu ilişkinin devlet politikası olmadığı yolunda kimsenin, hele hele Putin'in hiç inanmayacağı bir sava sarılıyor. Ya Putin, Türk silah tacirlerinin Rusya ve Ukrayna'daki varlıklarına el koymaya kalkarsa?

Türk burjuvazisinin kaygıları bununla da sınırlı değil. Ukrayna'dan beklenen milyonlarca turist ve milyonlarca ton buğdayın kesintiye uğramasının yanı sıra, her ikisi de Baykar Teknoloji ürünü olan Akıncı İHA aracı ve geliştirilmesi devam eden MİUS adlı Muharip İnsansız Uçak Sistemi ile TUSAŞ tarafından geliştirilmesi devam eden TAI T-929 Atak-2 Taarruz Helikopteri için Ukrayna'nın

sağlayacağı motorların ve mikroçiplerin tedarikinin kesilmesi de silah oligarklarına vurulacak ağır bir darbe olacak. İşgal ve sürmekte olan savaşın Ukrayna ile 2020'de imzalanan Askeri İşbirliği Anlaşması'nı dinamitleme tehlikesi tek adam rejimini, TV programlarına "askeri stratejist" kimliğiyle katılan tüm emekli generalleri sevindirecek şekilde "Yurtta Sulh, Cihanda Sulh" tabelasının arkasına sığınmaya iten en önemli saiklerden birisi. Erdoğan'ın mal derdine düşen oligarklarının sorunlarına çare aramak için "monşerlere" ihtiyacı yok, onun kendi yağmacı Moğol uzmanları var.

Eksen değişikliği mi?

Bir ülkenin uluslararası arenada "eksen değişikliği" gibi bir tartışmanın içinde olması bile, onun emperyalist dünya sistemi içindeki bağımlılığının, yarı sömürge olma halinin bir ifadesidir. Ne denli "önce Türkiye" dense de, sermaye ve teknoloji, hatta askeri bakımdan emperyalist merkezlere bağımlılık, Ankara'nın kendi bölgesinde bile ancak sınırla alanlarda kendi inisiyatifiyle davranabilmesine neden oluyor. Bu sadece bugün böyle değil, her zaman böyle olageldi.

Bu bağımlılık elbette burjuva Türk devletinin bizzat kendi siyasi varlığını koruyabilmesi için bazı bölgesel stratejik ısrarlarının var olmadığı anlamına gelmiyor. Ne kadar iç ekonomik, siyasi ve ideolojik çelişkilerle yüklü olsa da burjuvazi siyasi bütünlüğün korunması anında birleşebiliyor. Bunun başında yukarıda değindiğimiz Kürt sorunu geliyor. Bunun yanı sıra, daha ilkokuldan itibaren resmî tarih kitapları ve söylevleri aracılığıyla emekçi halkın zihnine yerleştirilmeye çalışılan "dört yanımızdan düşmanlarla çevrili olduğumuz" korkusu var. Boğazların statüsü, Karadeniz'in güvenliği, Balkanların ve Kafkasların istikrarı, Ege ve Akdeniz'deki çıkarlar, Ortadoğu'daki düzenin korunması...

Bütün bu konularda, gelmiş geçmiş bütün hükümetler emperyalist ve yayılmacı güçlerle bazen sürtüşmelere girmiş, bazen birine karşı diğerine yaklaşma sinyalleri vermiştir. Ama gerçek şu ki, daha kuruluş anından itibaren burjuva devlet kuzeyindeki işçi devleti gerçeğiyle birlikte yaşamaya başlamış ve proleter devrimine karşı siyasi varlığını Batı emperyalizminin şemsiyesi altında güvence altına almıştır. Türkiye'nin NATO üyeliği bu devlet stratejisinin doğal bir sonucudur. Bunu değiştirebilecek olan da yalnızca Türkiye'de inşa edilecek bir işçi devletidir.

Bugünkü Ukrayna savaşı konusunda Ankara'nın izlediği politikanın ABD ve AB emperyalizmiyle olan ilişkisi ve onlarla yaşayabileceği sürtüşmeler de bağımlı Türk kapitalizminin sorunları ve Türkiye burjuvazisinin çaresizliği çerçevesinde anlaşılabilir. Bunların başında hiç kuşkusuz bağımlı ekonominin sermaye sorunu geliyor. Dışardan kullanılan net kaynağın 2017'deki 425 milyar dolardan 2021'de 230 milyar dolara, doğrudan dış yatırımların da 2015'teki 10 milyar dolardan 2021'de 1,85 milyar dolara düşmesi ve aynı zamanda ülkedeki yabancı sermayenin de yurt dışına kaçıyor olması[6], bütün bu sermaye hareketlerinde Batı kapitalizmine muhtaç ekonominin zafiyetini açıkça sergiliyor.

Öyle ki, Türkiye ekonomisinin varlıklar/yükümlülükler dengesindeki net pozisyonu -238 milyar doların üzerinde seyretmekte, şu anki risk primi ise 566 puana ulaşmış durumda.[7]

Bütün siyasi ve stratejik nedenlerin yanı sıra Türkiye kapitalizminin bu "acınası" durumu tek adam rejimini Batı emperyalizmi ile olan sürtüşmelerini en azından ikinci plana itmeye zorluyor. Bugüne değin düşmanca eleştirdiği ABD emperyalizminin gözbebekleri olan Arap ülkelerine

(Suudi Arabistan, BAE, Mısır) ve Siyonist İsrail'e yönelik olarak gösterdiği yakınlaşma çabalarıyla bunun işaretlerini vermeye başlamıştı ama bugün Ukrayna savaşı bunun için eşsiz bir fırsat doğurmuş durumda. ABD önderliğindeki Batı emperyalizminin çevrelemeye çalıştığı Rusya'nın hemen güneyinde stratejik bir konuma sahip NATO üyesi olmak, hem de bu emperyalist ittifakın ikinci en büyük ordusunu elinde bulundurmak, belki de Saray'da Ankara'nın CAATSA yaptırımlarından, Avrupa Parlamentosu'nun insan haklarına ilişkin gazabından, İngiliz bankerlerin kuşklarından kurtulabileceği umudunu yaratıyor.

Bu umudun yanı sıra, sermayeye "her ne olursan ol, gel" çağrısında bulunan tek adam rejiminin gözünü diktiği bir başka kaynak daha var: Rus oligarkların Türkiye'ye ilticası. Milyarlarca dolar değerinde olduğu belirtilen mülklerini yitirme tehlikesi karşısındaki Rus kara para sahiplerinin ABD'nin bu yaptırımlarına uymayacağını söyleyen Türkiye'yi "güvenli bir liman" olarak gördüklerine ilişkin haberlerin dolaşmaya başlamış olması[8], elbette gazetecilerin kolayca ulaşamayacağı gerçeklere işaret ediyor. Ülkenin her türlü yasaklı mal ve kara para ticaretinin öznesi haline geldiğine ilişkin hiç de inandırıcı yanıtların getirilemediği iddiaların ve şaibelerin ortasında anılan rejim kurumlarının bu "kaynağa" da el atmaya çalışacak olması yabana atılabilecek bir ihtimal olmasa gerek.

Evet, NATO açısından Türkiye stratejik öneme sahip ve burjuvazi bu konumu yaptırımlardan kurtulma ve ülkeye yeniden sermaye akışını sağlama amacıyla kullanabilir ve kullanıyor da. Ama bunun, Rusya'nın öfkesini çekmenin (Akkuyu nükleer tesisinin yapımından vazgeçmesi, doğalgaz akımını, hububat ihracatını ve mal alımını kesmesi, turistlerin gidişini yasaklaması, vb.) dışında başka tehlikeleri de var:

ABD ve NATO'nun Türkiye'nin Ukrayna'ya silah yollamayı sürdürmesi ve Rusya üzerindeki yaptırımlara uymasını istemesi. Bu şimdilik talep edilmiyor ama sinyalleri de yok değil. Wall Street Journal'da eski CIA yöneticisi Paul Kolbe'nin Türkiye'nin Rus Füzeleri Ukrayna'yı Savunabilir başlıklı analizinde Ankara'nın S-400'leri Ukrayna'ya vermesi önerisinde bulunması, böyle bir önerinin ABD hükümeti tarafından yapıldığına ilişkin bir onaylamanın bulunmamasına rağmen, Erdoğan hükümetinin ne tür basınçlar altında kalabileceğinin bir işareti.

Kısaç süreç

Yerli ve milli oligarkların yağmacı ihtirasları, finans kapitalin çeşitli kesimlerinin ihtiyaçları ve talepleri, tek adam rejiminin Bonapartist fırsatçılığı, Türkiye'yi yalpalamalara, emperyalist ve yayılmacı merkezler arasında tercihler yapmaya ve her seferinde çıkmazlar duvarına çarpmaya sürüklüyor. Bütün bu şaşkınlık içinde, yangından hangi malını kurtaracağına karar vermeye çalışıyor. Her öncelik belirlemede başına bir başka darbe yiyor.

Bu diplomatik şaşalama içinde taraflardan hiçbirini gücendirmemeye veya gazabını çekmemeye çalışmayı "tarafsız arabuluculuk" diye tanımlamak ve sunmak, Biden'ın pek çok ülke liderini davet ettiği uluslararası Ukrayna toplantısına çağırılmamanın utancını gizlemeye yetmiyor. Rusya ve Ukrayna dışişleri bakanlarının Antalya'da bir araya getirilmesi de, toplantının tek bir sonuç vermeyen diplomatik bir gösteri olmanın ötesine geçmemesiyle Türk diplomasi-sinin zafiyetinden başka bir şeyin kanıtı olmamıştır.

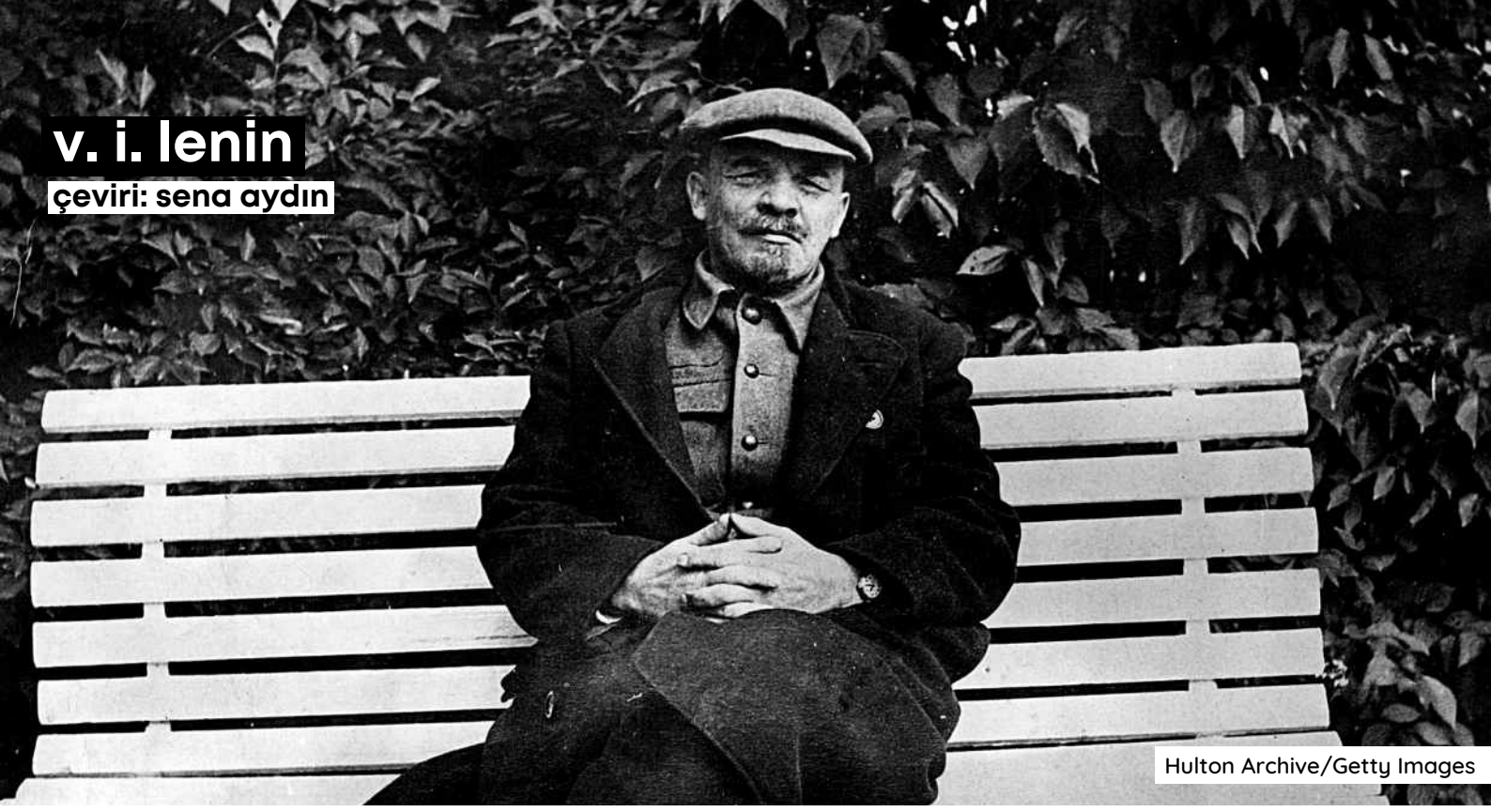
Türkiye burjuvazisinin ve tek adam rejiminin kendi başına bir kütlesinin olmasının dışında uluslararası ölçekte herhangi bir ağırlığı yok. Yağmaya yönelik yayılmacı girişimleri her seferinde emperyalist güçlerin izin verdiği alanlarda netice alabiliyor ama onun dışında sendeleyerek geri çekilmelerle sonuçlanıyor. Türkiye'yi utangaç bir biçimde altemperyalist olarak tanım-layanlar ya da öyle görmek isteyenler, yarı sömürge bir ülkenin acınası acizliğini sindirmek durumundalar. Emperyalizme bağımlı Türkiye devletinin emperyalist merkezler arasında yalpa-lamaktan başka seçeneği yok, tıpkı ekonomik, siyasi ve askeri bakımdan çökmekte olan yarı sömürge Osmanlı devleti gibi.

Ama bütün bu tespitler, soğuk ve nesnel bir analizin ürünü olmanın ötesinde bir anlam ve program içermeli. Emperyalizmin ve burjuvazinin boyunduruğundaki bu halkın emekçilerinin sırtına yüklenen ağır kefarete her geçen gün taşınamaz bir yük haline dönüşmekte. Ama emperyalist ve kapitalist ihtirasların bedelini sadece Türkiye işçi sınıfı değil, aynı zamanda saldırgan emperyalist güçlerin ve kendi kaderini belirlemekten men edilen Ukrayna'nın emekçileri de ödüyor. Bu nedenle, kapitalizm var olduğu sürece "Savaşlara Hayır" demek yetmiyor. İhtiyacımız olan, proletaryanın burjuvaziye karşı vereceği savaştır.

Emperyalizmin neden olduğu bütün savaşlara son verecek olan, proletaryanın öncülük edeceği devrimci yayılmacılık olacaktır.

v. i. lenin

çeviri: sena aydın

Yaşasın özgür Ukrayna'nın özgür köylü ve işçilerinin, devrimci Rusya'nın işçi ve köylüleriyle özgür birliği!

Bu metnin orijinal başlığı "Ukrayna" idi. Troçkist Yayın Kurulu olarak, Putin önderliğindeki büyük Rus şovenizminin Ukrayna halkını sömürgeleştirme yönünde başlattığı işgal girişiminin karşısında alınması gereken Leninist tutumun tarihsel ve metodolojik kaynaklarına ışık tutması için, metnin başlığını "Yaşasın özgür Ukrayna'nın özgür köylü ve işçilerinin, devrimci Rusya'nın işçi ve köylüleriyle özgür birliği!" şeklinde değiştirmeyi uygun gördük.

Yeni ve bir koalisyon olan Geçici Hükümet'in politik başarısızlığı giderek daha belirgin hale geliyor. Ukrayna Merkez Konseyi Rada [1] tarafından yayınlanan ve 11 Haziran 1917'de Tüm-Ukrayna Ordu Kongresi tarafından kabul edilen Ukrayna'nın düzenlenmesine ilişkin Evrensel Kanun, bu politikayı açıkça ortaya koyuyor ve başarısızlığının belgesel kanıtını sunuyor.

"Rusya'dan ayrılmadan, Rus Devleti'nden kopmadan" diyor kanun, "Ukrayna halkının kendi yaşamını kendi topraklarında şekillendirme hakkına sahip olmasına izin verin... Ukrayna'da düzeni sağlayacak tüm yasalar yalnızca Ukrayna Meclisi tarafından onaylanabilir ve Rusya Devleti genelinde düzeni sağlayan yasalar Tüm Rusya Parlamentosu tarafından onaylanır."

Bunlar son derece açık sözlerdir. Ukrayna halkının şu anda Rusya'dan ayrılmak istemediğini özellikle belirtiyorlar. "Tüm Rusya Parlamentosu'nun" en yüksek otoritesine olan ihtiyacı inkâr etmeden özerklik talep ediyorlar. Bir sosyalist şöyle dursun, herhangi bir demokrat bile Ukrayna'nın taleplerinin tam meşruiyetini inkâr etmeye cesaret edemez. Ve hiçbir demokrat, Ukrayna'nın Rusya'dan özgürce ayrılma hakkını inkâr edemez. Ukraynalılar ile Büyük Rusların özgür birliğini, iki halkın tek bir devlette gönüllü birlikteliğini savunmayı mümkün kılan yegâne şey bu hakkın koşulsuz olarak tanınmasıdır. Dil, toprak, karakter ve tarih bakımından birbirine bu kadar yakın olan iki halkın karşılıklı olarak yabancılaştırılmasına yol açmak için her şeyin yapıldığı lanetli Çarlık geçmişi

fiili olarak tam ve geri dönülmez bir kopuş ancak bu hakkın koşulsuz olarak tanınmasından geçmektedir. Lanetli Çarlık, Büyük Rusları Ukrayna halkının cellatları yaptı ve Ukraynalı çocukların kendi anadillerinde konuşmalarını ve okumalarını bile yasaklayan bir nefreti körükledi.

Rusya'nın devrimci demokratları gerçekten devrimci ve gerçekten demokratik olmak istiyorlarsa, bu geçmişten kopmalı; kendileri için ve Rusya işçileri ve köylüleri için Ukraynalı işçi ve köylülerinin kardeşçe güvenini yeniden kazanmalıdırlar. Bu, Ukrayna'nın serbest ayrılma hakkı da dahil olmak üzere tüm hakları tam olarak tanınmadan yapılamaz.

Küçük devletlerin varlığından yana değiliz. Dünya işçilerinin “kendi” kapitalistlerine ve diğer tüm ülkelerin kapitalistlerine karşı en sıkı birliğinden yanayız.

Ama bu birliğin gönüllü olması için, Rus ya da Ukrayna burjuvazisine bir an bile güvenmeyen Rus işçisi, şimdi Ukraynalıların ayrılma hakkını, dostluğunu onlara empoze etmeden, aksine sosyalizm mücadelesinde onlara eşit, müttefik ve kardeş gibi davranmak suretiyle dostluklarını kazanmaya çabalayarak savunuyor.

Öfkeden yarı çılgına dönmüş küstah burjuva karşıdevrimcilerin gazetesi Rech, “gayri meşru” kararları nedeniyle Ukraynalılara vahşice saldırıyor. “Ukraynalıların bu eylemi,” diyor, “kanunlara göre düpedüz bir suçtur ve ciddi meşru cezai tedbirlerin derhal uygulanmasını gerektirir.” Vahşi burjuva karşıdevrimcilerin bu saldırısının üstüne eklenecek hiçbir şey yoktur. Kahrolsun karşıdevrimci burjuvazi! Yaşasın özgür Ukrayna'nın özgür köylü ve işçilerinin, devrimci Rusya'nın işçi ve köylüleriyle özgür birliği!

Dipnot

[1] Ukrayna Merkez Konseyi (Rada), Nisan 1917'de Kiev'deki Tüm Ukrayna Ulusal Kongresi'nde Ukraynalı burjuva ve küçük burjuva milliyetçi parti ve gruplar bloğu tarafından kurulan karşıdevrimci bir burjuva milliyetçi örgüttü. Başkanı Ukrayna burjuvazisinin ideologlarından M. S. Grushevsky'di; V. K. Vinnichenko da başkan yardımcısıydı. Üyeleri arasında Petlyura, Yefremov, Antonovich ve diğer milliyetçiler vardı. Toplumsal olarak Rada, destek için kent ve kır burjuvazisine, kulaklara ve küçük burjuva milliyetçi aydınlarına güveniyordu. Ukrayna burjuvazisinin ve toprak sahiplerinin gücünü pekiştirmeye ve Ukrayna'daki ulusal kurtuluş hareketinden yararlanarak bir Ukrayna burjuva devleti kurmaya çalıştı. Ulusal bağımsızlığı ateşleme kisvesi altında, Ukrayna halkının desteğini kazanmaya, hareketi tüm-Rusya devrimci hareketinden uzaklaştırmaya, Ukrayna burjuvazisinin egemenliğine sokmaya ve Ukrayna'da sosyalist devrimin zaferini engellemeye çalıştı. Rada, Ukrayna'ya özerklik verilmesi konusundaki farklılıklarına rağmen Geçici Hükümet'i destekledi.

Ekim Sosyalist Devrimi'nin zaferinin ardından Rada, kendisini “Ukrayna Halk Cumhuriyeti'nin” en yüksek organı ilan etti ve açıkça Sovyet yönetimine karşı kampanya yürüttü. Rusya'nın genelinde karşıdevrimcilerinin başlıca merkezlerinden biriydi.

v. i. lenin

çeviri: ömer sevi

Vladimir Lenin Kızıl Meydan'da Kızıl Ordu mensuplarına sesleniyor - Slava Katamidze Collection/Getty Images

Ukrayna sorunu konusunda Kadetler

Aşağıda okuyucularımızla V. İ. Lenin tarafından yazılmış olan ve ilk kez Rabochaya Pravda'nın 3. sayısında, 16 Temmuz 1913'te yayımlanmış olan bir metnin çevirisini paylaşıyoruz.

Lenin bu yazısında iki siyasal anlayışla polemik yapmaktadır. Bu anlayışlardan birisi, 1905'te Rusya Sosyal Demokrat İşçi Partisi'ne katılmış olan Dmytro Dontsov'un başını çektiği Ukrayna milliyetçisi olan siyasal eğilimdir. Dontsov, kendi çizgisi RSDİP ve Bolşevik parti tarafından benimsenmeyince 1913'te partiden ayrılır. 1914'te sosyalizmi reddettiğini açıklayan Dontsov, daha sonra Ukrayna Devrimi sırasında bir aristokrat ve komutan olan Pavlo Skoropadskyi'nin muhafazakar hükümetinde görev alır. Dontsov'un görüşleri 1929'da kurulacak olan faşist Ukrayna Milliyetçileri Örgütü'ne (OUN) ilham kaynağı olacaktır.

Lenin'in polemik yaptığı ikinci anlayış ise, Rus liberallerinin partisi olan Kadetler'in sahiplendikleri ve bu sefer Ukrayna milliyetçiliğine tersten, Rus şovenizminin çıkarları noktasından uyarlanan programdır. Kadetler demokratik ilkeleri ve hakları sözde sahipleniyor görünseler de, Ukraynalı "bölücüler" ve Dontsov tipi aşırılıkçıların görüşlerini mazeret olarak kullanarak, Ukrayna'nın kendi kaderini tayin hakkını sahiplenmemektedirler.

Lenin makalesinde, Ukrayna "bölücülüğünün" ve "sosyal milliyetçiliğinin" Büyük Rus şovenizminin sömürge politikalarına meşruiyet sağlamak için kullanılamayacağına dikkat çekmektedir. Lenin tam tersini savunmaktadır: "Bölücülüğe" karşı girişilen bütün zulüm politikaları kınanmalıdır. Lenin "bağımsız Ukrayna" sloganını sahiplenmesine rağmen, Dontsov'un bu sloganı "proletaryanın bakış açısından" kullanmıyor olmasının eleştirilebilecek olduğunu kaydeder.

UKKTH'nin koşulsuzca savunulması gereken bir demokratik ilke olduğunu belirttikten sonra, bu hakkın kullanılma biçiminde birtakım farklılıkların doğabileceğini ekler. Bugün sürmekte olan Ukrayna-Rusya Savaşı'na dönük olarak, Lenin aşağıda yayımladığımız makalesinin faydalı olabileceğini düşünüyoruz.

Uzun zamandır basında ve Duma kürsüsünde (örneğin, sosyal demokrat Petrovsky'nin konuşmasında[1]), belirli nüfuzlu Kadetlerin (Bay Struve başkanlığında) Ukrayna sorunu üzerine açıklamalarının mutlak ahlaksızlığı, gerici karakteri ve küstahlığından söz ediliyor.

Birkaç gün önce, Anayasal-Demokrat Parti'nin [Kadetler'in] resmi yayın organı olan Rech'te, [bu yayının] düzenli yazarlarından biri olan Bay Mikhail Mogilyansky tarafından yazılan ve göz ardı edilmemesi gereken bir makaleye rastladık.

Ukraynalıları “bölücükleri” dolayısıyla azarlayan bu makale gerçekten şovenist. “Pervasız maceracılık”, “siyasi hezeyan”, “siyasi bir macera” – [bunlar] “demokrasi” maskesinin altına saklanan saf Novoye Vremya’nın[2] bir müridi olan Bay Mikhail Mogilyansky’nin makalesini dolduran ifadelerden bazıları! Bunlara rağmen Anayasal-“Demokrat” Parti bu yazıyı utanmadan kapağına taşıyor, sempatiyle yayımlıyor ve sessizliğiyle bu çıplak şovenizmi onaylıyor.

Bay Mikhail Mogilyansky’nin kendisi, Lvov’daki Tüm Ukraynalı Öğrenci Kongresi’nde bazı Ukraynalı sosyal demokratların [ve] Rusya’dan Ukraynalı göçmenlerin de Ukrayna için siyasi bağımsızlık sloganına karşı konuştuklarına dikkat çekiyor; [bu kişiler], kongrede hazır bulunanların çoğunluğu tarafından iki [red oyuna] karşı kabul edilen “bağımsız Ukrayna” kararını öneren sosyal demokrat Dontsov’a karşı söz almışlardı.

Dolayısıyla buradan şu sonuç çıkıyor ki, tüm sosyal demokratların Dontsov’la aynı fikirde olması söz konusu değildir. Ama sosyal demokratlar konuyu Dontsov’la tartıştılar, kendi argümanlarını ortaya koydular, konuyu aynı platformda tartıştılar ve aynı izleyici kitlesini ikna etmeye çalıştılar.

Bay Mikhail Mogilyansky, Kara Yüzler’in sözlüğünden aldığı bayağı küfürü Dontsov’a ve bütün bir Ukraynalı öğrenciler kongresine karşı savurduğunda, rakiplerinin Rech’in görüşlerini reddetmesinin imkansız olduğunu ve onların

Dipnot

[1] Bolşevik Milletvekili G. I. Petrovsky, İçişleri Bakanlığı’nın yayımladığı veriler üzerine tartışmalar sırasında 20 Mayıs (2 Haziran) 1913’te Devlet Duması’nın oturumunda konuştu. Konuşma Lenin tarafından kaleme alındı. Nadezhda Krupskaya tarafından Krakov’dan St.Petersburg’a Lenin’in talimatı üzerine gönderilen 18 Nisan (1 Mayıs) 1913 tarihli bir mektupta, olağanüstü önemi nedeniyle bu konuşmanın eksiksiz yapılması için her türlü çabanın gösterilmesi gerektiği söylendi. Bu konuşmanın taslağının el yazması arşivlerde bulunamadı.

Rus izleyici kitlesiyle aynı platformdan ve aynı kararlılıkla, açıklıkla ve özgürce konuşmasının imkansız olduğunu çok iyi bilerek, temel siyasi nezaket duygusunu tamamen kaybetti.

Zavallı demokratlar şu bizim Kadetlerimiz! Ve Kadetlerin bu tür saldırılarına şiddetli bir protesto olmaksızın müsamaha gösterenler de acınası demokratlardır. Marksistler, ister Büyük Rus, ister Polonyalı, ister Yahudi, ister Ukraynalı, ister başka herhangi bir milletin olsun, milliyetçi sloganlarla başlarının dönmesine asla izin vermeyeceklerdir. Marksistler aynı zamanda, bütün demokratların, herhangi bir ulusun “bölücülük” yaptığı için maruz kaldığı bütün zulümlere karşı mücadele etmeleri gerektiği yönünde temel bir görevleri olduğunu; [demokratların] ulusların tam ve koşulsuz eşitliğinin ve kendi kaderlerini tayin etme haklarının tanınması için mücadele etme görevi olduğunu da asla unutmazlar.

Proletaryanın bakış açısından, bu kendi kaderini tayin hakkının nasıl olması gerektiği konusunda, her bir özgün durumda görüşler farklılaşabilir. Bir kimse Dontsov tipi sosyal milliyetçilerle tartışılabilir ve tartışılmalıdır, ancak zulmü “bölücülüğe” dayandırmak, kendilerini savunamayan halklara işkence etmek Kadetlerimizin utanmazlığının sınırının ta kendisidir.

v. i. lenin

çeviri: yusuf varde

Hulton Archive/Getty Images

Piskopos Nikon Ukraynalıları nasıl savunuyor?

Aşağıda okuyucularımızla V. İ. Lenin tarafından kaleme alınmış bulunan ve ilk kez 13 Eylül 1913'te Pravda Truda gazetesinin 3. sayısında yayımlanmış olan bir metni paylaşıyoruz.

Kievskaya Mysl'de, Ukrayna okulları ve Ukrayna dernekleri hakkında Duma'ya sunulan yasa tasarısını ilk imzalayanın Devlet Duması milletvekili Piskopos Nikon olduğu bildiriliyor.

Tasarı şöyle diyor: İlkokullarda Ukrayna dilinde eğitime izin verilecek; Ukraynalı öğretmenler atanacak; Ukrayna dilinin öğretimi ve Ukrayna tarihinin anlatımı söz konusu olacak; Ukraynalı dernekler zulme uğramayacak ve [bu dernekler] “çoğu zaman gizlenmeyen bir kanunsuzluk olarak yetkililerin takdirine bağlı olarak” kapatılmayacak.

Anlıyoruz ki Purishkevich'in parti yoldaşı Piskopos Nikon, bazı durumlarda kanunsuzluktan hoşlanmamaktadır.

Piskopos Nikon, ortaya attığı sorunun “olağanüstü öneme sahip, otuz yedi milyon Ukraynalının ayartılmasıyla ilgili bir sorun” olduğunu varsaymakta oldukça haklı; “zengin, güzel, yetenekli, gelişmekte olan ve şiirsel Ukrayna yozlaşmaya, kademeli olarak aptallaşmaya ve yavaş yavaş yok olmaya mahkum ediliyor” derken [de oldukça haklı.]

Ukraynalıların Büyük Ruslar tarafından zulme uğratılmasını protesto etmek, tamamen haklı bir protestodur. Yine de Piskopos Nikon'un Ukraynalıların taleplerini savunmak için öne sürdüğü argümanlara bir bakalım.

“Ukrayna halkı bu kötü şöhretli özerkliğin, Zaporozhye Sech'in yeniden tesis edilmesinin veya buna benzer bir şeyin peşinde değil; Ukraynalılar ayrılıkçı değil.... Ukraynalılar yabancı kökenli insanlar değiller, onlar bizim insanlarımız, kan kardeşlerimiz ve bu nedenle dilleri ve ulusal kültürlerinin gelişimi konusunda herhangi bir kısıtlamaya maruz kalmamalıdır. Aksi takdirde, onları, kardeşlerimizi, aslında yabancı kökenli insanlar olan Yahudiler, Polonyalılar, Gürcüler ve diğerleriyle eşit tutmuş oluruz.”

Demek ki her şey dönüp dolaşıp şuna dayanıyor: Ukraynalı Piskopos Nikon ve onun düşünce okulunun diğer üyeleri, Büyük Rus toprak sahiplerine, onların kardeşleri oldukları gerekçesiyle Ukraynalılara ayrıcalıklar vermeleri için yalvarıyor, bu sırada Yahudiler ise yabancı kökenli insanlar oluyor! Basitçe ve açıkça söylemek gerekirse - Yahudiler ve diğerleri yabancı kökenli oldukları için, eğer bize tavizler verirsiniz, onlara baskı yapmayı kabul ediyoruz.

Bu manzara, Kara Yüzler'den liberallere ve hatta burjuva demokratik milliyetçilere kadar bütün burjuva milliyetçilerinin "ulusal kültür" savunuşunun tanıdık manzarasıdır!

Piskopos Nikon'un anlamak istemediği şey, istisnasız tüm halklar tüm baskılardan korunmadıkça, "yabancı kökenli insanlar" kavramı devlet hayatından tamamen silinmedikçe, tüm ulusların haklarının eşitliği sağlanmadıkça Ukraynalıların baskıdan korunamayacağıdır. En kapsamlı yerel ve bölgesel özerklik ve tüm devlet sorunlarının nüfusun çoğunluğunun iradesine göre çözülmesi ilkesi (yani tutarlı demokrasi ilkesi) tutarlı bir şekilde uygulanmadıkça hiç kimse ulusal baskıdan korunamaz.

Piskopos Nikon'un Ukraynalılar için "ulusal kültür" sloganı, Kara Yüz fikirlerinin Ukrayna dilinde yayılmasından başka bir şey ifade etmiyor; [bu slogan] Ukraynalı rahiplerin kültürünün sloganıdır.

Politik açıdan bilinçli işçiler, "ulusal kültür" sloganının, ister Büyük Rus, ister Ukraynalı, ister Yahudi, ister Polonyalı, ister Gürcü veya başka bir kültürle ilgili olsun, papazların bir aldatmacası veya bir burjuva aldatmacası olduğunu anladılar. Yüz yirmi beş yıl önce, ulus henüz burjuvazi ve proletarya olarak bölünmemişken, ulusal kültür sloganı, feodalizme ve ruhbanlığa karşı mücadele için tek ve bütünleyici bir çağrı olabilirdi. Ancak o zamandan beri, burjuvazi ile proletarya arasındaki sınıf mücadelesi her yerde ivme kazandı. "Tek bir" ulusun sömürenler ve sömürülenler olarak bölünmesi, tamamlanmış bir gerçek haline geldi.

Genel olarak ulusal kültürden yalnızca din adamları ve burjuvazi söz edebilir. Emekçi halk, yalnızca dünya işçi sınıfı hareketinin uluslararası kültüründen söz edebilir. Ulusların tam, gerçek, samimi eşitliği, ulusal baskının kalkması ve demokrasinin uygulanması anlamına gelen tek kültür budur. Yalnızca tüm ulusların işçilerinin sermayeye karşı mücadelede bütün işçi sınıfı örgütlerinde birlik ve beraberliğini sağlaması, "ulusal sorunun çözümüne" öncülük edecektir.

Savaşta ölen Rus ve Japon askerleri Liao-Yang kenti yakınlarında gömülmeyi bekliyorlar - Collier & Son

Rusya-Japonya Savaşı'nda tutumumuz

Aşağıda okuyucularımızla, Rusya Sosyal Demokrat İşçi Partisi'nin Merkez Komitesi'nin 1904'te patlak veren Rusya-Japonya Savaşı üzerine olan deklarasyonu paylaşıyoruz. Bu metin 16 Şubat 1904'te, RSDİP'in Bolşevik fraksiyonunun önderi olan V. İ. Lenin tarafından kaleme alındı ve yine Şubat 1904'te ayrı bir bildiri olarak basıldı.

Metin, Rus-Japon Savaşı'nın patlak vermesinden bir hafta sonra Lenin tarafından yazılmış ve Rusya'nın birçok şehrinde parti komitelerine derhal basılması ve yaygınlaştırılması talimatıyla dağıtılmıştı. Bildirinin dağıtımında özellikle Nizhny Novgorod (7700 kopya dağıtmıştı), Tver ve Saratov komiteleri ile Kiev'deki öğrenciler büyük bir rol üstlendiler. Ayrıca Lenin'in bildirisi, 5 Mart (18) 1904'te, Iskra'nın 61. sayısında yeniden yayımlandı.

Bildirinin orijinal başlığı "Rusya proletaryasına" idi. Troçkist Yayın Kurulu olarak, Putin önderliğindeki büyük Rus şovenizminin Ukrayna halkını sömürgeleştirme yönünde başlattığı işgal girişiminin karşısında alınması gereken Leninist tutumun tarihsel ve metodolojik kaynaklarına ışık tutması için, metnin başlığını "Rusya-Japonya Savaşı'nda tutumumuz" şeklinde değiştirmeyi uygun gördük. Bu bağlamda, 1904 yılının Japonya'sının ekonomik gelişmişlik, askerî yayılmacılık ve uluslararası ticari imtiyazlar açısından 2022 Ukrayna'sından daha "ileride" olduğu hesaba katılmalı ve Lenin'in, Japonya da bir büyük güç olmasına rağmen aşağıdaki tutumu almış olduğu kayıt altına alınmalı. Zira Putin bugün Japonya gibi bir "Büyük Güç'e" değil, Ukrayna gibi bir yarısömürge ülkeye saldırıyor.

Savaş başladı. Japonlar şimdiden Rus birliklerini bir dizi yenilgiye uğrattı ve Çarlık hükümeti şimdi bu yenilgilerin intikamını almak adına her yolu deniyor. Askerî bölgeler birbiri ardına seferber ediliyor ve on binlerce asker aceleyle Uzak Doğu'ya sevk ediliyor; bir başka borç daha güvence altına alınsın diye yurtdışında umutsuz çabalar sarf ediliyor ve anlaşmalı taraflara, savaş departmanının ihtiyaç duyduğu işleri hızlandırmaları için günde binlerce rubleye varan ikramiyeler vaat ediliyor. Halkın her zerresi en büyük gerilime maruz bırakılıyor çünkü başlatılan mücadele basit bir mesele değil; zira bu, çok iyi bir şekilde silahlanmış

savaşa harika bir şekilde hazırlanmış ve özgür ulusal kalkınma için acilen gerekli olduğuna inandıkları koşullar için mücadele eden 50 milyonluk bir halka karşı verilen bir mücadeledir. Bu, despotik ve gerici bir hükümetin siyaseten özgür ve kültürel alanda hızla gelişen bir halka karşı vereceği bir mücadele olacaktır.

1877 ve 1878'de Rus halkına oldukça yüksek bir bedel ödeten ve hastalıklı Türkiye'ye karşı verilen savaş, şimdi başlayan savaşla karşılaştırıldığında önemsiz kaldı.

Bu durumda, şu anda Rus işçileri ve köylüleri tarafından Japonlara karşı verilen ölüm kalım mücadelesinde söz konusu olan nedir? Söz konusu olan “Sarı Rusya’dır”, söz konusu olan Rus hükümeti tarafından ele geçirilen yeni topraklar olan Mançurya ve Kore’dir. Rusya diğeri tüm güçlere Çin’in dokunulmazlığını koruma sözü vermişti, Mançurya’yı en geç 8 Ekim 1903’te Çin’e teslim edeceğine söz vermişti ve sözünü yerine getirme noktasında başarısız oldu. Çarlık hükümeti, askerî maceralar ve komşularını yağmalama politikasında o denli ileri gitti ki, geri dönecek gücü bulamadı. “Sarı Rusya’da” tahkimatlar ve limanlar inşa etti, bir demiryolu hattı döşedi ve on binlerce askeri bir araya topladı.

Fakat Rus halkının, elde edilmesi bu kadar çok kan ve fedakarlığa mal olan ve daha da pahalıya mal olmaya mahkûm olan bu yeni topraklardan ne çıkarı var? Rus işçisi ve köylüsü için savaş yeni felaketler, bir dolu insanın hayatını kaybetmesi, ailelerin kitlesel olarak mahvolması ve daha fazla yük ile vergi olasılığını ortaya koyuyor. Rus ordusu liderliği ve Çarlık hükümeti, savaşın askerî zafer vaat ettiğine inanıyor. Rus tüccar ve milyoner-sanayici, kendi malları için yeni pazarların sağlama alınması ve Rus ticaretinin gelişimi için yasaksız ve buzların olmadığı bir denizde yeni limanların güvence altına alınması için savaşın gerekli olduğunu düşünüyor. Açlıktan ölmek üzere olan mujik ve işsiz işçiye kendi yurtlarında fazla satış yapamazsınız, yabancı ülkelerde pazarlar aramalısınız! Rus burjuvazisinin zenginlikleri, Rus işçilerinin yoksullaşması ve yağmalanması üzerinden yaratıldı – ve bu nedenle, şimdi, bu zenginliklerin katlanması uğruna, işçiler, Rus burjuvazisinin Çinli ve Koreli emekçileri fethetmesi ve onları köleleştirmesi için kendi kanlarını dökmeliler.

Dipnot

1.) Çin-Japon Savaşı’nın (1894-95) ardından, 1895 Shimonoseki Antlaşması, Çin’i Liaotung Yarımadası ile Penghuletao (Pescadores) ve Tayvan adalarını Japonya’ya bırakmaya ve 200 milyon hang tazminat ödemeye zorladı (tazminat daha sonra 230 milyon hanga çıkacaktı). Yine bu anlaşmaya göre Çin, Japonya’ya bir dizi ekonomik ayrıcalık tanıyacaktı. Japonya’nın artan gücünden korkan Rusya, Fransa ve Almanya, Shimonoseki Antlaşması’nı protesto etti ve bu durum, Japonya’yı Liaotung Yarımadası’nı ilhak etmekten vazgeçmeye zorladı.

Emekçi halk için büyük felaketler barındıran bu canice savaş, açgözlü burjuvazinin çıkarları tarafından, kâr amacıyla kendi ülkesini satmaya ve yıkıma uğratmaya hazırlanan sermayenin çıkarları tarafından yaratılmıştır. Rus vatandaşlarının kanının ve mallarının söz konusu olduğu bu tehlikeli kumar, tüm insan haklarını çiğneyen ve halkını esaret altında tutan despot bir hükümetin politikasının sonucudur. Vahşî savaş çığlıklarına, para keselerinin dalkavuklarının ve polis kırbacının uşaklarının “vatansever” bayrak sallamasına cevap olarak, sınıf bilinçli sosyal demokrat proletarya öne çıkmalı ve on kat enerjiyle hep birlikte şunu talep etmelidir: “Kahrolsun otokrasi!”, “Halkın kurucu meclisi toplansın!”

Çarlık hükümeti bu pervasız askerî kumarın içine o kadar daldı ki, tehlikede olan çok fazla şey var. Başarı durumunda bile, Japonya’ya karşı savaş halk güçlerinin tamamen tükenmesi tehditini yaratıyor – zaferin sonuçları kesinlikle ihmal edilebilir çünkü diğeri güçler 1895’te Japonya’nın bunu yapmasını engelledikleri (1) gibi Rusya’nın da zaferin meyvelerinden yararlanmasını engelleyeceklerdir. Yenilgi durumunda ise savaş, her şeyden önce halkın cahilliğine ve yoksunluğuna, baskı ve şiddete dayalı tüm hükümet sisteminin çökmesine yol açacaktır.

Rüzgar ekenler kasırga biçecek!

Yaşasın uluslararası sermayenin boyunduruğundan tam kurtuluş için savaşan tüm ülkelerin proleterlerinin kardeşçe birliği! Yaşasın savaşı protesto eden Japon sosyal demokrasisi! Aşağılık ve yağmacı Çarlık otokrasisinin canı cehennemle!

Lev Troçki 1920'de Kızıl Ordu mensuplarına sesleniyor - Courthouse News

Ukrayna sorunu

Aşağıda okuyucularımızla paylaştığımız metin 22 Nisan 1939'da Lev Troçki tarafından kaleme alındı ve ilk kez Socialist Appeal (Sosyalist Çağrı) gazetesinin 9 Mayıs 1939 tarihli 3. cildinin, 39. sayısında yayımlandı. Troçki'nin makalesi Türkçe'ye ilk defa çevrilmiştir.

Büyük Marksist ustamız Troçki'nin, pek çok yazısında olduğu gibi, bu makaledeki analizi de yılların sınavına ve bu yılların içerdikleri çalkantılı olaylara dayandı. Bugün, seksen yıldan fazla bir süre sonra, Ukrayna'nın Büyük Rus şovenizmine karşı mücadelesi, Troçki'nin 1939'da yazdıklarını doğruluyor.

Troçki'nin, aşağıda sunduğumuz makalesini eleştiren bir metne verdiği cevaba bu yazının hemen ardından yer verdik.

Pek çok hükümetin, pek çok “sosyalistin” ve hatta “komünistin” unutmaya ya da tarihin derin sandığına havale etmeye çalıştığı Ukrayna sorunu, bir kez daha, bu kez iki kat şiddetle, gündemdeki yerini aldı. Ukrayna sorununun bu son ciddileşmesi, Sovyetler Birliği'nin ve Komintern'in yozlaşması, faşizmin ilerlemesi ve bir sonraki emperyalist savaşın yaklaşmasıyla yakından bağlantılıdır. Dört devlet tarafından çarmıha gerilmiş olan Ukrayna, şimdi Avrupa'nın kaderinde, bir zamanlar Polonya tarafından işgal edilen konumun aynısını işgal ediyor; şu farkla ki, uluslararası ilişkiler artık sonsuz derecede daha gergin ve gelişimin temposu ivmelenmiş vaziyette. Ukrayna sorunu yakın gelecekte Avrupa'nın yaşamında çok büyük bir rol oynayacak. Hitler'in “Büyük Ukrayna” yaratma sorununu bu kadar gürültülü bir şekilde gündeme getirmesi boşuna değildi ve aynı şekilde bu meseleyi bu kadar sinsi bir aceleyle terk etmesi de boşuna değildi.

Göz ardı edilmemesi gereken bir sorun

Emperyalist devletlerdeki emek bürokrasisi ile aristokrasisinin çıkarlarını ifade eden İkinci Enternasyonal, Ukrayna sorununu tamamen görmezden geliyor. Onun sol kanadı bile bu soruna gerekli dikkati göstermedi. Rosa Luxemburg'un tüm parlak zekasına ve gerçekten devrimci ruhuna rağmen, Ukrayna sorununun bir avuç entelektüelin icadı olduğunu deklare etmeyi makul bulduğunu hatırlamak yeterlidir. Bu pozisyon Polonya Komünist Partisi üzerinde bile derin bir iz bıraktı. Ukrayna sorunu, Komintern'in Polonya seksiyonunun resmî önderleri tarafından devrimci bir sorundan çok, bir köstek olarak görülüyordu. Bu sorudan kaçınmaya, onu bastırmaya, sessizce geçiştirmeye ya da belirsiz bir geleceğe ertelemeye çalışan devamlı oportünist çabalar bu nedenle ortaya çıktı.

Bolşevik parti, Lenin'in sürekli basıncı altında, güçlkle ve ancak kademeli olarak, Ukrayna sorununa dönük olarak doğru bir yaklaşımı benimseyebildi. Kendi kaderini tayin hakkı, yani ayrılık, Lenin tarafından Polonyalılara ve Ukraynalılara doğru eşit bir şekilde genişletildi. [Lenin] aristokrat ulusları haklı bulmuyordu. Ezilen ulus sorunundan kaçınmaya veya [onu] ertelemeye yönelik her eğilimi, Büyük Rus şovenizminin bir tezahürü olarak görüyordu.

İktidarın fethinden sonra, eski Çarlık Rusya'sından miras kalan sayısız ulusal sorunun çözümü için parti içinde ciddi bir mücadele yaşandı. Uluslar Halk Komiseri sıfatıyla Stalin her zaman en merkezîyetçi ve bürokratik eğilimi temsil etti. Bu, özellikle Gürcistan sorununda ve Ukrayna sorununda kendini gösterdi. Bu konularla ilgili yazışmalar bugüne kadar yayımlanmamıştır. Bu yazışmaların bir kısmını yayımlamayı umuyoruz – elimizin altında olan oldukça ufak bir kısmını. Lenin'in mektuplarının ve önerilerinin her satırı, geçmişte ezilmiş olan bu uluslara mümkün olduğunca yanaşmaya yönelik bir dürtüyle çınıyor. Bunun tam tersi olacak şekilde Stalin'in öneri ve açıklamalarında ise daima bürokratik merkezîyetçilik eğilimi dile getirildi. "İdari ihtiyaçları", yani bürokrasinin çıkarlarını güvence altına almak için, ezilen ulusların en meşru istekleri, küçük burjuva milliyetçiliğinin bir tezahürü olarak ilan edildi. Tüm bu semptomlar 1922-23 gibi erken bir tarihte gözlemlenebildi. O zamandan beri [bu semptomlar] gaddarca geliştiler ve SSCB halklarının her türlü bağımsız ulusal gelişiminin doğrudan boğazlanmasına yol açtılar.

Bolşevik anlayış olarak Sovyet Ukrayna

Eski Bolşevik partinin anlayışı uyarınca Sovyet Ukrayna, Ukrayna halkının diğer kesimlerinin etrafında birleşeceği güçlü bir eksen olmaya yazgılıydı.

Sovyet Ukrayna'nın varlığının ilk döneminde ulusal bakımdan güçlü bir çekim gücüne sahip olduğu ve Polonya tarafından köleleştirilen Batı Ukrayna'nın işçileri, köylüleri ve devrimci aydınlarını mücadeleye teşvik ettiği tartışılmaz. Ancak Thermidor gericiliği yıllarında Sovyet Ukrayna'nın konumu ve onunla birlikte Ukrayna sorununun bir bütün olarak ortaya konması keskin bir şekilde değişti. Umutlar ne ölçüde derinleştiyse, hayal kırıklığı da o denli keskin oldu. Bürokrasi, Büyük Rusya'daki halkları da boğazladı ve yağmaladı. Ancak Ukrayna'da meseleler, ulusal umutların katledilmesiyle daha da karmaşıklaştı. Kısıtlamalar, tasfiyeler, baskılar ve genel olarak bütün bürokratik holiganlık biçimleri, Ukrayna kitlelerinin daha fazla özgürlük ve bağımsızlık için güçlü, köklü özlemlerine karşı mücadelede Ukrayna'da olduğu kadar hiçbir yerde bu kadar kanlı bir şekilde ortalığı kasıp kavurmadı. Totaliter bürokrasi açısından, Sovyet Ukrayna ekonomik bir birimin bir idari bölümü ve SSCB'nin askerî üssü haline geldi. Elbette, Stalin bürokrasisi Şevçenko'nun heykellerini diyor ama bunu sadece Ukrayna halkını, [bu heykellerin] ağırlıkları altında daha derinlemesine ezmek ve onu Kremlin'deki tecavüzcü klişe Kobzar dilinde ilahiler söylemeye zorlamak için yapıyor.

Ukrayna'nın bugün sınırları dışında kalan kendi bölgelerine gelince, Kremlin'in [bunlara yönelik] mevcut tutumu tüm ezilen uluslara, sömürgelere ve yarı sömürgelere karşı olan tutumuyla aynıdır; onlar, [Kremlin'in] emperyalist hükümetlerle olan uluslararası kombinasyonlarındaki birkaç kuruluşluk alışveriş konularıdır.

Ukrayna komünizminin en tiksindirici örneklerinden biri olan Manuilsky, “Komünist Parti’nin” yakın zamandaki 18. Kongresi’nde, sadece SSCB’nin değil, aynı zamanda Komintern’in de (Stalin’in deyişiyle “alçı eklemine”), ezenlerin egemen Moskova kliğinin düşmanı olmadığı durumlarda, ezilen halkların kurtuluşunu talep etmeyi reddettiğini açıkça ilan etti. Hindistan bugünlerde Stalin, Dimitrov ve Manuilsky tarafından Japonya’ya karşı savunuluyor, ancak İngiltere’ye karşı savunulmuyor. Batı Ukrayna, şu anda Kremlin bürokratlarına kârlı görünen diplomatik bir anlaşma karşılığında sonsuza kadar Polonya’ya teslim edilmeye hazır. Politikalarında epizodik kombinasyonlardan öteye gitmedikleri günlerde [uyguladıklarından] dağlar kadar farklı bir [politika] bu.

Stalin, Hitler ve Ukrayna

Batı Ukraynalı kitlelerin Kremlin’e olan eski güveninden ve sempatisinden hiçbir iz kalmadı. Ukrayna’daki son kanlı “temizlikten” bu yana [ülkenin] batısındaki hiç kimse Sovyet Ukrayna adını taşımaya devam eden Kremlin satraplığının bir parçası olmak istemiyor. Batı Ukrayna’da, Bukovina’da, Karpat-Ukrayna’da işçi ve köylü kitleleri bir şaşkınlık içinde: [Yüzümüzü] nereye dönmeli? Ne talep etmeli? Bu durum doğal olarak önderliği, Ukrayna halkını, uydurma bir bağımsızlık vaadi karşılığında şu ya da bu emperyalizme satmaya çalışarak “milliyetçiliklerini” ifade eden en gerici Ukrayna kliklerine kaydırıyor. Hitler, Ukrayna sorununa dair politikasını bu trajik kafa karışıklığı üzerine dayandırıyor. Bir zamanlar şöyle dedik: Stalin olmasaydı (yani Komintern’in Almanya’daki ölümcül politikası olmasaydı) Hitler olmazdı. Buna şimdi şu eklenebilir: Sovyet Ukrayna’sının Stalinist bürokrasi tarafından tecavüze uğraması olmasaydı, Hitlerci bir Ukrayna politikası olmazdı.

Hitler’i, en azından şimdilik, Büyük Ukrayna sloganından vazgeçmeye iten nedenleri analiz etmek için burada durmayacağız.

Bu nedenler, bir yanda Alman emperyalizminin hileli kombinasyonlarında, diğer yanda ise kovması zor olabilecek kötü bir ruhu ortaya çıkarma korkusunda aranmalıdır. Hitler, Karpat-Ukrayna’yı Macar kasaplara hediye etti. Bu, Moskova’nın açık onayıyla olmasa da, her halükarda bu onayın geleceğinden emin olarak yapıldı. Sanki Hitler Stalin’e şöyle demişti: “Yarın Sovyet Ukrayna’sına saldırmaya hazırlanıyor olsaydım, Karpat-Ukrayna’yı kendi ellerimde tutmalıydım.” Buna karşılık, 18. Parti Kongresi’nde Stalin, “Batı Demokrasileri’nin” iftiralara karşı Hitler’in savunmasına açıkça dahil oldu. Hitler Ukrayna’ya saldırmayı mı planlıyor? Öyle bir şey yok! Hitler’le savaşmak mı? Bunun için en ufak bir sebep bulunmamakta. Stalin, Karpat-Ukrayna’nın Macaristan’a teslimini açıkça bir barış eylemi olarak yorumluyor.

Özgür, bağımsız bir Sovyet Ukrayna için!

Bu, Ukrayna halkının bazı kesimlerinin, uluslararası hesaplarında Kremlin için çok küçük bir değişiklik meydana getirdiği anlamına geliyor. Dördüncü Enternasyonal, Ukrayna sorununun yalnızca Güneydoğu ve Doğu Avrupa’nın değil, aynı zamanda bir bütün olarak Avrupa’nın kaderi üzerindeki muazzam önemini açıkça anlamalıdır. Yaşama gücünü kanıtlamış, sayısal olarak Fransa’nın nüfusuna eşit ve son derece zengin, üstelik stratejik öneme sahip bir bölgeyi işgal eden bir halkla karşı karşıyayız. Ukrayna’nın kaderi sorunu tüm kapsamıyla ortaya konmuştur. Yeni duruma karşılık gelen açık ve kesin bir slogan gereklidir. Kanımca şu anda böylesine yalnızca bir slogan vardır: Birleşik, özgür ve bağımsız, işçi ve köylülerin Sovyet Ukrayna’sı.

Diğerine karşı başka bir emperyalizmin hizmetine girerek Ukrayna sorununu çözmeyi teklif eden [bahsini ettiğimiz] bu “milliyetçiler” ise elbette pasifistlerden hiçbir şekilde üstün değildir. Hitler Karpat-Ukrayna’yı, hemen birçok güvenilir Ukraynalıyı katleden Macarlara savurarak (ne kadar süre için?) bu maceracılara paha biçilmez bir ders verdi. Sorun emperyalist devletlerin askerî gücüne bağlı olduğu sürece, şu ya da bu gruplaşmanın zaferi, Ukrayna halkının yalnızca yeni bir parçalanması ve daha da acımasızca boyun eğdirilmesi anlamına gelir. Emperyalizm çağında Ukrayna’nın bağımsızlığı programı, proleter devrimin programına doğrudan ve ayrılmaz bir şekilde bağlıdır. Bu konuda herhangi bir illüzyona kapılmak suç olur.

Sovyet anayasası kendi kaderini tayin hakkını kabul eder

Ancak Birleşik Ukrayna’nın bağımsızlığı, Sovyet Ukrayna’nın SSCB’den ayrılması anlamına gelir, diye koro halinde haykıracaklar Kremlin’in “dostları”. Cevabımız “bunda bu kadar korkunç olan nedir?” şeklinde olacak. Devlet sınırlarına hararetle tapınmak bize yabancıdır. Toplamin “birliği ve bölünmezliği” şeklinde bir pozisyonumuz yok. Ne de olsa, SSCB anayasası bile, kendi bileşenlerini oluşturan federe halkların kendi kaderini tayin hakkını, yani ayrılma hakkını tanır. Dolayısıyla, mevcut Kremlin oligarşisi bile bu ilkeyi inkar etmeye cesaret edemiyor. Emin olmak için sadece kağıt üzerinde bırakıyor. Bağımsız bir Ukrayna sorununu açıkça gündeme getirmeye yönelik en ufak bir girişim, vatana ihanet suçlamasıyla derhal infaz anlamına gelecektir. Ama Ukrayna’nın emekçi kitlelerini, Büyük Rusya’daki kitlelerden bile daha büyük bir ölçüde, Kremlin’in egemenliğini gaddarca baskıcı olarak görmeye yönlendiren şey, tam da bu alçakça ikilemdir, tüm özgür ulusal düşüncenin bu acımasız katlidir.

Böyle bir iç durum karşısında, Batı Ukrayna’nın mevcut haliyle SSCB’ye gönüllü olarak katılmasından bahsetmek bile doğal olarak imkansızdır. Sonuç olarak, Ukrayna’nın birleşmesi, sözde Sovyet Ukrayna’nın Stalinist çizmeden kurtarılmasını gerektirir. Bu konuda da Bonapartist klik ektiğini biçecektir.

Ancak bu, SSCB’nin askeri olarak zayıflaması anlamına gelmez mi?, diye dehşet içinde uluyacak Kremlin’in “dostları”. [Bu soruya] SSCB’nin zayıflamasına, Bonapartist diktatörlüğün ürettiği sürekli büyüyen merkezkaç eğilimlerin neden olduğu yanıtını veriyoruz. Savaş durumunda, kitlelerin egemen kliğe olan nefreti, Ekim’in tüm toplumsal kazanımlarının çökmesine yol açabilir. Bozguncu ruh hallerinin kaynağı Kremlin’dedir. Öte yandan bağımsız bir Sovyet Ukrayna, sadece kendi çıkarları sayesinde olsa bile, SSCB’nin güçlü bir güneybatı kalesi haline gelecektir. Mevcut Bonapartist kast ne kadar erken zayıflatılır, altüst edilir, ezilir ve ortadan kaldırılırsa, Sovyet Cumhuriyeti’nin savunması da o kadar sağlam ve sosyalist geleceği de o kadar kesin olacaktır.

Emperyalizme ve Moskova Bonapartistmine karşı

Doğal olarak bağımsız bir işçi ve köylü Ukraynası sonradan Sovyet Federasyonu’na katılabilir; ancak gönüllü olarak, kendisinin kabul edilebilir bulduğu koşullarda ve bu da SSCB’nin devrimci bir yeniden doğuşunu gerektirir. Ukrayna halkının gerçek kurtuluşu, Batı’da sonunda Avrupa Birleşik Sovyet Devletleri’nin yaratılmasına yol açması gereken bir devrim veya bir dizi devrim olmadan düşünülemez. Bağımsız bir Ukrayna, hiç şüphe yok ki bu federasyona eşit bir üye olarak katılabilir ve katılacaktır. Avrupa’daki proleter devrim, buna karşılık, Stalinist Bonapartistmin mide bulandırıcı yapısından geriye tek bir taş bırakmayacaktır.

Bu durumda, Avrupa Birleşik Sovyet Devletleri ile yeniden doğan SSCB'nin en yakın birliği kaçınılmaz olacak ve tabii ki Ukrayna da dahil olmak üzere Avrupa ve Asya kıtaları için sonsuz avantajlar sunacaktır. Ama bunlar ikinci ve üçüncü dereceden sorunlardır. Yapılacak ilk iş, bir yanda emperyalistlere, öte yanda Moskova Bonapartizmine karşı mücadelede işçi ve köylü Ukraynası'nın birlik ve bağımsızlığının bir devrimci garanti altına alınmasıdır.

Ukrayna, ulusal kurtuluş mücadelesinin yanlış yolları konusunda özellikle zengin ve deneyimlidir. Bu alanda her şey denendi: Küçük burjuva Rada ve Skoropadski ve Petlura ve Hohenzollern'lerle "ittifak" ve İtilaf Devletleri ile kaynaşmalar. Tüm bu deneylerden sonra, yalnızca siyasi kadavralar, ulusal kurtuluş mücadelesinin önderi olarak Ukrayna burjuvazisinin fraksiyonlarından birine umut bağlamaya devam edebilir. Özünde devrimci olan Ukrayna proletaryası tek başına yalnızca bu görevi çözmeye değil, aynı zamanda [bu görevin] çözümü için inisiyatif almaya da muktedirdir. Proletarya ve yalnızca proletarya, köylü kitlelerini ve hakiki devrimci ulusal aydınları kendi etrafında toplayabilir.

Son emperyalist savaşın başlangıcında Ukraynalı Melenevski ("Basok") ve Skoropis-Yeltukhovski, Ukrayna kurtuluş hareketini Hohenzollern generali Ludendorff'un kanatları altına yerleştirmeye çalıştılar. Bunu yaparken de sol söylemlerle kendilerini gizlediler. Devrimci Marksistler bir tekmede bu insanları kovdular. Devrimciler gelecekte de böyle davranmaya devam etmelidirler. Yaklaşan savaş her türlü maceracı, mucize avcısı ve tehlikeli yollar arayanlar için uygun bir atmosfer yaratacaktır. Ulusal sorun dolaylarında özellikle ellerini ısıtmayı seven bu beyler, işçi hareketinin topçu menziline girmemelidir. İster faşist ister demokratik olsun, emperyalizme en ufak bir taviz yok! İster dinci-gerici, ister liberal-pasifist olsun, Ukraynalı milliyetçilere en ufak bir taviz yok! "Halk Cephesi'ne" hayır! Emekçilerin öncüsü olarak proleter partisinin tam bağımsızlığı!

Uluslararası bir tartışma için

Bu bana Ukrayna sorununda doğru politika gibi görünüyor. Burada şahsen ve kendi adıma konuşuyorum. Sorun, uluslararası tartışmaya açılmalıdır. Bu tartışmada en önde gelen yer Ukraynalı devrimci Marksistlere ait olmalıdır. Onların sözlerini büyük bir dikkatle dinleyeceğiz. Ama acele etseler iyi olur. Hazırlık için çok az zaman kaldı!

lev troçki

çeviri: sena aydın

1 Mayıs 1922'de Kızıl Meydan'da gerçekleşen geçit töreni. Soldan sağa: Mihail Laşeviç (soldan ikinci), Leon Troçki (ortada, üniformalı), Lev Kamenev (sağdan ikinci) ve Tomskey (en sağda). - Sovfoto/UiG

Ukrayna'nın bağımsızlığı ve sekter şaşkınlık

Aşağıda okuyucularımızla, Lev Troçki'nin Socialist Appeal'ın (Sosyalist Çağrı), III. cildinin 70. sayısında, 15 Eylül 1939 tarihinde yayımlanan bir makalesini paylaşıyoruz. Makalenin ikinci kısmı, yine Socialist Appeal'ın III. cildinin 71. sayısında, 18 Eylül 1939 tarihinde yayımlanmıştır. Makalenin yazımı, Troçki tarafından 30 Temmuz 1939'da tamamlanmıştır. Troçki'nin metni Türkçe'ye ilk kez çeviriliyor.

Bu metni Fourth International (Dördüncü Enternasyonal) dergisi aşağıdaki sunuşla birlikte yayımlamıştı:

Lev Troçki'nin Dördüncü Enternasyonal'in Kasım sayısında yeniden yayınladığımız Ukrayna sorunu adlı makalesi, Mayıs 1939'da ilk yayımlandığında devrimci çevrelerde yaygın ilgi ve tartışma uyandırmıştı. Bununla birlikte, Troçki'nin Ukrayna için bağımsızlık sloganına karşı tek açık muhalefet küçük sekter Oehler grubundan geldi. Bu grubun siyasi önemsizliğine rağmen, Troçki bu durumu politik pozisyonunu daha da netleştirme fırsatı olarak gördü. İlk olarak 15 ve 17 Eylül 1939'da Socialist Reference'da (Sosyalist Referans) yayımlanan yanıtı, ulusal sorunun Marksist analizine kalıcı bir katkı olarak tarihe geçti. Bu yazı, Büyük Rus Sovyet bürokrasisi ile Doğu Avrupa ülkeleri arasındaki güncel ilişkilere de önemli ölçüde ışık tutuyor.

Amerika'da yayımlanan, Dördüncü Enternasyonal'in masasından düşen kırıntılarla beslenen ve buna en kara nankörlükle karşılık veren küçük, sekter yayınlardan birinde, Ukrayna sorununa ayrılmış bir makaleye rastladım. Ne kafa karışıklığı! Tabii ki sekter olan yazar, bağımsız bir Sovyet Ukrayna sloganına karşı çıkıyor. Kendisi, dünya devrimi ve sosyalizmden yana olduğunu söylüyor, hem de "baştan aşağı." Bizi, SSCB'nin çıkarlarını görmezden gelmekle ve sürekli devrim kavramından uzaklaşmakla suçluyor. Bizi merkeziler olarak suçluyor. Eleştirmen çok sert, neredeyse amansız. Ama ne yazık ki hiçbir şey anlamamış (bu küçük yayının adının Marksist olması oldukça ironik kalıyor).

Ama onun sınırları belirli ve neredeyse klasik varsayımlara dayalı anlama konusundaki yetersizliği, bize sorunu daha iyi ve tam olarak açıklığa kavuşturmamızı sağlayabilecek bir fırsat sunuyor.

Eleştirmenimiz hareket noktası olarak şu konumu alıyor: "Sovyet Ukrayna'daki işçiler Stalinizmi devirir ve gerçek bir işçi devletini yeniden kurarlarsa, Sovyetler Birliği'nin geri kalanından ayrılacaklar mı? Hayır."; vesaire vesaire. "İşçiler Stalinizmi devirirse"... O zaman ne yapacağımızı daha net görebileceğiz. Ama önce Stalinizm devrilmeli.

Ve bunu başarmak için Ukrayna'daki ayrılıkçı eğilimlerin büyümesine gözlerimizi kapamamalı; aksine onlara doğru bir siyasi ifade kazandırmalıyız.

Hazır formüller somut görevleri çözmez

Yazar, “Sovyetler Birliği’ne sırtımızı dönmek,” diyor ve devam ediyor, “ancak onun yeniden doğuşu ve dünya devriminin güçlü bir kalesi olarak yeniden kurulması – işte Marksizmin yolu budur.” Burada spekülasyonlarla dolu bilgeliğimiz, kitlelerin ve söz konusu durumda ulusal olarak ezilen kitlelerin gerçek gelişme eğiliminin yerine geçiriliyor ve mümkün olan en iyi gelişme yolu olarak sunuluyor. Bu yöntemi kullanarak, ancak çok daha mantıksal bir yaklaşımla, “Bizim görevimiz yozlaşmış bir Sovyetler Birliği’ni savunmak değil, tüm dünyayı bir Dünya Sovyetler Birliği’ne dönüştürecek muzaffer dünya devrimini gerçekleştirmektir” denebilir. Ortalık bu tür aforizmalarla doludur.

Eleştirmen, bağımsız bir Ukrayna’nın kaderinin dünya proleter devrimine ayrılmaz bir şekilde bağlı olduğu yönündeki ifademi birkaç kez tekrarlıyor. Ancak kendisi, bir Markist için ABC olan bu genel perspektiften, edilgenliği ve ulusal nihilizmi kollamanın tarifini çıkarmayı başarıyor. Proleter devrimin dünya çapındaki zaferi, çoklu hareketlerin, kampanyaların ve savaşların nihai ürünüdür ve tüm sorunları otomatik olarak çözmenin hazır bir önkoşulu değildir. Ukrayna sorununun verili somut koşullar ışığında doğrudan ve cesur bir şekilde ortaya konulması, küçük burjuva ve köylü kitlelerinin proletarya etrafında toplanmasını kolaylaştıracak yegâne yoldur – tıpkı 1917’de Rusya’da olduğu gibi.

Kabul edelim, yazarımız Rusya’da Ekim’den önce gerçekleşenin bir burjuva devrim olduğu, oysa bugün sosyalist devrimin zaten arkamızda olduğunu söyleyerek itiraz edebilir.

Bu durumda 1917’de ilerici olabilecek bir talep, günümüzde gerici kalır. Fakat tam da bürokratların ve sekterlerin ruhuna uygun böylesi bir akıl yürütme baştan sona yanlıştır.

Sosyalist amaçlara iç içe geçmiş demokratik görevler

Ulusal kendi kaderini tayin hakkı, elbette ki demokratik bir ilkedir; sosyalist bir ilke değildir. Ama gerçek demokratik ilkeler, çağımızda yalnızca devrimci proletarya tarafından desteklenmekte ve gerçekleştirilmektedir; tam da bu nedenle sosyalist görevlerle iç içedirler. Bolşevik partinin Rusya’da ezilen ulusların kendi kaderini tayin hakkı için verdiği kararlı mücadele, proletaryanın iktidarı fethini aşırı derecede kolaylaştırmıştır. Proleter devrim, adeta demokratik sorunları, her şeyden önce de tarım sorununu ve ulusal sorunu emmiş ve Rus Devrimi’ne birleşik bir karakter kazandırmıştı. Proletarya zaten sosyalist görevleri üstleniyordu; ancak köylülüğü ve demokratik görevlerini çözmekle meşgul olan ezilen ulusları (ki onlar da ağırlıklı olarak köylülerden oluşuyordu) bu düzeye hemen yükseltmezdi.

Böylece, ulusal alanda olduğu kadar tarımsal alanda da tarihsel olarak kaçınılmaz tavizler ortaya çıktı. Büyük ölçekli tarımın ekonomik avantajlarına rağmen, Sovyet hükümeti büyük tarım arazilerini bölmek zorunda kaldı. Hükümet ancak yıllar sonra kolektif tarıma geçebildi ve bu onu bir anda o kadar ileri sıçrattı ki, bundan birkaç yıl sonra kendisini, kolektif çiftlikleri yutma eğiliminde olan özel toprak mülkiyetleri üzerinden köylülere tavizler vermek zorunda buldu. Bu çelişkili sürecin sonraki aşamaları henüz çözülmedi.

Stalin Ukraynalı kitlelerini ikna etti mi?

Uzlaşma ihtiyacı, daha doğrusu bir dizi uzlaşmaya duyulan ihtiyaç, yolları tarım devriminin yollarından daha düz olmayan ulusal sorun alanında da benzer şekilde ortaya çıkıyor.

Sovyet Cumhuriyeti'nin federe yapısı, planlı ekonominin merkeziyetçi gereksinimleri ile geçmişte ezilen ulusların gelişiminin merkeziyetçi olmayan gereksinimleri arasında bir uzlaşmayı temsil eder. Bir uzlaşma olan federasyon ilkesi üzerine bir işçi devletini inşa eden Bolşevik parti, anayasasına ulusların tam ayrılma hakkını dahil etmiştir ve böylece partinin ulusal sorunu hiçbir şekilde kesin olarak çözülmüş olarak görmediğini ortaya koymuştur.

Eleştirel makalenin yazarı, parti liderlerinin “kitleleri Federe Sovyet Cumhuriyeti çerçevesinde kalmaya ikna etmeyi” umduğunu iddia ediyor. Bu, eğer “ikna etmek” kelimesi mantıksal argümanlar anlamında değil, ekonomik, politik ve kültürel işbirliği deneyimlerinden geçmek anlamında alınırsa doğrudur. Merkeziyetçilik lehine soyut ajitasyon kendi başına büyük bir ağırlık taşımamaktadır. Daha önce de söylendiği gibi, federasyon merkeziyetçilikten zaruri bir geri çekilişti. Şunu da eklemek gerekir ki, federasyonun yapısı hiçbir şekilde önceden kesin ve değişmez olarak ortaya koyulmamıştı. Nesnel koşullara bağlı olarak, bir federasyon daha fazla merkeziyetçiliğe doğru veya tam tersine, ulusal bileşenlerinden daha fazla bağımsızlığa doğru gelişebilir. Siyasi olarak mesele, çeşitli milliyetlerin tek bir devlet çatısı altında bir arada yaşamasının “genel olarak” avantajlı olup olmaması değildir; daha ziyade mesele, belirli bir milliyetin kendi deneyimi ışığında belirli bir devlete bağlı kalmayı avantajlı bulup bulmadığı meselesidir.

Başka bir deyişle: Verili koşullarda iki eğilimden hangisi bir uzlaşma rejimi olan federasyonda öne çıkar – merkezkaç mı yoksa merkezci eğilim mi? Ya da daha somut olarak ifade etmek gerekirse: Stalin ve onun Ukrayna satrapları,

Ukraynalı kitleleri Moskova'nın merkeziyetçiliğinin Ukrayna'nın bağımsızlığına kıyasla üstünlüğüne ikna etmeyi başardılar mı, yoksa başarısız mı oldular? Bu soru belirleyici bir öneme sahiptir. Yine de yazarımız böyle bir sorunun var olabileceğini aklına dahi getirmiyor.

Ukraynalılar ayrılık istiyor mu?

Ukrayna halkının geniş kitleleri SSCB'den ayrılmak mı istiyor? Ukrayna halkı, SSCB'nin diğer tüm halkları gibi, iradesini ifade etme fırsatından yoksun olduğu için, ilk bakışta bu soruyu cevaplamak zor görünebilir. Ancak totaliter rejimin doğuşu ve özellikle Ukrayna'da giderek daha vahşi bir şekilde yoğunlaşması, Ukraynalı kitlelerin gerçek iradesinin Sovyet bürokrasisine uzlaşmaz bir şekilde düşman olduğunun kanıtıdır. Bu düşmanlığın birincil kaynaklarından birinin Ukrayna bağımsızlığının bastırılması olduğuna dair kanıt eksikliği yoktur. Ukrayna'daki milliyetçi eğilimler 1917-19'da şiddetle patlak verdi. Borotba partisi bu eğilimleri sol kanatta dile getirdi. Ukrayna'da Leninist politikanın başarısının en önemli göstergesi, Ukrayna Bolşevik partisinin Borotbistlerin örgütlenmesiyle kaynaşmasıydı.

Ancak sonraki on yıl içinde, liderleri zulme maruz kalan Borotba grubuyla gerçek bir kopuş meydana geldi. Safkan bir Stalinist olan eski Bolşevik Skrypnik, iddia edildiği üzere milliyetçi eğilimleri aşırı sahiplenmesi nedeniyle 1933'te intihara sürüklendi. Bu intiharın asıl “organizatörü” bunun üzerine Ukrayna'da merkeziyetçi politikanın temsilcisi olarak kalan Stalinist elçi Postyshev'di. Ancak şu anda Postyshev'in kendisi gözden düştü. Bu gerçekler son derece semptomatiktir çünkü milliyetçi muhalefetin bürokrasiye baskı konusunda ne kadar yoğun bir güç olduğunu ortaya koyarlar. Tasfiyeler ve baskılar hiçbir yerde Ukrayna'da olduğu kadar vahşi ve kitlesel bir nitelik kazanmadı.

Yurtdışındaki Ukraynalıların önemli tutumları

Sovyetler Birliği dışındaki Ukraynalı demokratik unsurların Sovyetler Birliği'nden keskin bir şekilde uzaklaşması muazzam bir siyasi öneme sahiptir. Ukrayna sorunu bu yılın başlarında ağırlaştığında komünist sesler hiç duyulmadı; ama Ukraynalı din adamlarının ve Nasyonal-Sosyalistlerin sesleri yeterince yüksekti. Bu, proleter öncünün Ukrayna ulusal hareketinin elinden kayıp gitmesine izin verdiği ve bu hareketin ayrılıkçılık yolunda çok ilerlediği anlamına geliyor. Son olarak, Kuzey Amerika kıtasındaki Ukraynalı göçmenlerin ruh halleri de oldukça belirleyicidir. Örneğin, Komünist Parti'nin çoğunluğunu Ukraynalıların oluşturduğu Kanada'da, hareketin önde gelen bir katılımcısının beni bilgilendirmesine göre, 1933 yılında, Ukraynalı işçi ve çiftçiler komünizmden belirgin bir biçimde koparak ya pasifliğe ya da çeşitli tonlardaki milliyetçiliğe savrulmaya başlamıştır. Bu belirtiler ve gerçekler bir bütün olarak ele alınması, Ukraynalı kitleler arasında ayrılıkçı eğilimlerin artan gücünü tartışılmaz bir şekilde doğrulamaktadır.

Bütün problemin altında yatan temel gerçek budur. Ekim Devrimi'nin ulusal ilişkiler alanında attığı dev adıma rağmen, geri bir ülkedeki izole proleter devrimi, ulusal sorunu, özellikle de özünde uluslararası karaktere sahip Ukrayna sorununu çözmekten acizdir. Bonapartist bürokrasi tarafından taçlandırılan Termidorcu gericilik, emekçi kitleleri ulusal alanda da çok gerilere fırlatmıştır. Ukrayna halkının büyük kitleleri, ulusal kaderlerinden memnun değiller ve onu kökten değiştirmek istiyorlar. Devrimci siyasetçinin, bürokrat ve sekter siyasetçinin aksine, çıkış noktası olarak alması gereken bu gerçektir.

Stalinistlerinki gibi sekter argümanlar

Eleştirmenimiz politik düşünebilme kapasitesine sahip olsaydı,

Stalinistlerin bağımsız bir Ukrayna sloganına karşı savlarını pek zorlanmadan tahmin edebilirdi: "Sovyetler Birliği'nin savunma konumunu olumsuzlar", "devrimci kitlelerin birliğini bozar", "devrimin değil, emperyalizmin çıkarlarına hizmet eder." Başka bir deyişle, Stalinistler yazarımızın üç argümanını da tekrar edeceklerdi. Gelecekte de kesinlikle bunu yapacaklar.

Kremlin bürokrasisi Sovyet kadınına şöyle diyor: Ülkemizde sosyalizm olduğuna göre mutlu olmalısın ve kürtajdan vazgeçmelisin (ya da cezasını çekmelisin). Ukraynalılara da şöyle diyor: Sosyalist devrim ulusal sorunu çözdüğüne göre, SSCB'de mutlu olmak ve tüm ayrılık düşüncelerinden vazgeçmek (veya idam mangasıyla yüzleşmek) sizin görevinizdir.

Peki bir devrimci kadına ne der? "Çocuk isteyip istemediğinize kendiniz karar vereceksiniz. Kürtaj hakkınızı Kremlin polisine karşı savunacağım." Ukrayna halkına ise şöyle der: "Benim için önemli olan, Kremlin polisinin 'sosyalist' safsa-taları değil, sizin ulusal kaderinize karşı tavrınızdır; bağımsızlık mücadelenizi tüm gücümle destekleyeceğim!"

Sekterler ise sık sık olduğu gibi kendilerini, ulusların sosyalist birliğinin, onların bölünmüşlüklerine karşı üstün olduğu üzerine kısır spekülasyonlarla statükoyu, yani polis şiddetini örtbas ederek, polisin yanında yer alırken bulurlar. Elbette, gönüllü ve eşitlikçi bir sosyalist federasyonla karşılaştırıldığında, Ukrayna'nın ayrılması bir sıkıntıdır; ancak Ukrayna halkının bürokratik olarak boğulmasına kıyasla, tartışılmaz bir değere sahiptir. Daha sıkı ve dürüst bir şekilde bir araya gelmek için bazen önce ayrılmak gerekir. Lenin sık sık Norveçli ve İsveçli işçiler arasındaki ilişkilerin, İsveç ve Norveç'in zorunlu birleşmesinin önüne geçildikten sonra geliştiğini ve yakınlaştığını dile getirirdi.

Bağımsız Ukrayna şeklindeki devrimci slogan

İdeal normlardan değil, gerçeklerden yola çıkarak hareket etmeliyiz. SSCB'deki Termidor gericiliği, bir dizi devrimin yenilgisi, Avrupa haritasını kendi tarzında çizen faşizmin zaferleri ve Ukrayna sorunu da dahil olmak üzere tüm alanlara gerçekler üzerinden yaklaşmalıyız. Yenilgilerin sonucu olarak yaratılan yeni durumu görmezden gelseydik, olağanüstü bir şey olmamış gibi davransaydık ve tatsız gerçeklerin karşısına tanıdık soyutlamalar koysaydık, o zaman az çok yakın gelecekteki geri kalan intikam fırsatlarını pekâlâ gericiliğe de teslim edebilirdik.

Yazarımız bağımsız Ukrayna sloganını şöyle yorumluyor: “Önce Sovyet Ukrayna, Sovyetler Birliği'nin geri kalanından kurtarılmalı, sonra proleter devrimini ve Ukrayna'nın geri kalanının birleşmesini sağlayacağız.” Ama önce bir devrim olmadan bir ayrılık nasıl olabilir? Bir kısır döngüye yakalanan yazar, bağımsız bir Ukrayna sloganını Troçki'nin “hatalı mantığı” ile birlikte umutsuzca gözden düşürüyor. Gerçekte bu tuhaf mantık – “önce” ve “sonra” – skolastik düşüncenin sadece çarpıcı bir örneğidir. Talihsiz eleştirmenimizin, tarihsel süreçlerin “önce” ve “sonra” olarak ortaya çıkan süreçler değil, birbirine paralel ilerleyebilen, birbirini etkileyen, birbirini hızlandırabilen ya da geciktirebilen süreçler olduğu konusuna hiçbir fikri yok ve de devrimci politikanın görevinin tam da bu ilerici süreçlerin karşılıklı eylemini ve tepkisini hızlandırmaktan ibaret olduğu konusunda da bir fikri yok. Bağımsız Ukrayna sloganı, doğrudan Moskova bürokrasisini hedef alıyor ve proleter öncünün köylü kitlelerini kendisiyle bir araya getirmesini sağlıyor. Öte yandan, aynı slogan, proletarya partisine Polonya, Romanya ve Macaristan'daki ulusal Ukrayna hareketinde öncü bir rol oynama fırsatı sunuyor. Bu siyasi süreçlerin her ikisi de devrimci hareketi ileriye taşıyacak ve proleter öncünün özgül ağırlığını artıracaktır.

Batı Ukrayna (Polonya) işçi ve köylülerinin, halihazırda kurulmuş olan Sovyetler Birliği'ne katılmak istemedikleri ve bu gerçeğin bağımsız bir Ukrayna lehine ek bir argüman olduğu konusundaki ifadem, bilge yazarımız tarafından Batı Ukrayna (Polonya) işçi ve köylülerinin zaten isteseler de Sovyetler Birliği'ne katılamayacakları çünkü bunun ancak “Batı Ukrayna'daki (belli ki Polonya'dan bahsediyor) proleter devrimden sonra” gerçekleşebileceği iddiasıyla savuşturuluyor. Başka bir deyişle: Bugün Ukrayna'nın ayrılması imkansızdır ve devrim zafer kazandıktan sonra da bu gerici bir hareket olacaktır. Eski ve tanıdık bir nakarat!

Luxemburg, Bukarin, Piatakov ve diğerleri, aynı argümanı ulusların kendi kaderini tayin etme programına karşı kullandılar: “Kapitalizm altında bu ütöpiktir; sosyalizm altında da gerici” dediler. Bu argüman özünde yanıltır çünkü toplumsal devrim çağını ve görevlerini görmezden gelir. Kuşkusuz, emperyalizmin egemenliği altında, küçük ve orta ölçekli ulusların gerçek, istikrarlı ve güvenilir bir bağımsızlığı imkansızdır. Tam gelişmiş sosyalizmde, yani devletin aşamalı olarak sönmesiyle birlikte, ulusal sınırlar sorununun ortadan kalkacağı da aynı derecede doğrudur. Ancak bu iki an arasında – yani günümüz ile tam sosyalizm arasında – programımızı gerçekleştirmeye hazırlandığımız on yıllar vardır. Bağımsız Sovyet Ukrayna sloganı, bu geçiş döneminde kitleleri harekete geçirmek ve onları eğitmek için büyük önem taşımaktadır.

Sekterlerin görmezden geldikleri

Sekterler, sınıf mücadelesinin en dolambaçlı ve karmaşık ama aynı zamanda son derece önemli biçimlerinden biri olan ulusal mücadelenin, gelecekteki dünya devrimine çıplak göndermelerle askıya alınamayacağı gerçeğini basitçe görmezden geliyor.

Benzer süreçler kuşkusuz Sovyet Ukrayna'sında da yaşanıyor, ancak bunları açığa çıkarmak çok daha zor. Proleter öncü tarafından zamanında ileri sürülen bağımsız Ukrayna sloganı, küçük burjuvazinin kaçınılmaz tabakalaşmasına yol açacak ve alt katmanlarının proletarya ile ittifak kurmasını kolaylaştıracaktır. Proleter devrimini hazırlamak ancak böyle mümkündür.

Yolumuz nasıl açılır?

Yazarımız, “eğer işçiler, Batı Ukrayna’da başarılı bir devrim gerçekleştirirlerse” diyor ve devam ediyor, “stratejimiz, Sovyet Ukrayna’sının ayrılmasını ve batı kesimine katılmasını talep etmek mi olmalı? Tam tersine.” Bu iddia, “stratejimizin” en dibine gömülüyor. Yine aynı melodiyi duyuyoruz: “İşçiler başarır...” Sekterler, zaten başarılı olduğu varsayılan muzaffer bir devrime dayalı mantıksal bir çıkarımla tatmin oluyorlar. Ama bir devrimci için sorunun özü, tam da devrime giden yolun nasıl açılacağı, kitleler için devrime yaklaşmanın nasıl daha kolay hale getirileceği, devrimin nasıl yakınlaştırılacağı, onun zaferinin nasıl sağlanacağıdır. Muzaffer devrimi “işçiler başarır” elbette ki her şey yoluna girecektir. Ancak şu anda muzaffer bir devrim yok; bunun yerine muzaffer bir gericilik var.

Gericilikten devrime olan köprüyü bulmak, işte görev budur. Zaten tüm geçiş talepleri programımızın anlamı budur (Kapitalizmin Can Çekişmesi ve Dördüncü Enternasyonal’in Görevleri). Farklı tonlara sahip sekterlerin bunun anlamını anlayamaması şaşırtıcı değil. Onlar soyutlamalar aracılığıyla dünyaya bakarlar – emperyalizmin soyutlaması ve sosyalist devrimin soyutlaması. Gerçek emperyalizmden gerçek devrime geçiş sorunu, kitlelerin verili bir tarihsel durumda iktidarın fethi için nasıl seferber edileceği sorunu, bu kısır bilgiler için yedi mühürle mühürlenmiş bir kitap olarak kalır.

Korkunç suçlamaları gelişigüzel bir şekilde üst üste yığan eleştirmenimiz, bağımsız Ukrayna sloganının emperyalistlerin (!) ve Stalinistlerin (!!ı) çıkarlarına hizmet ettiğini çünkü bu sloganın “Sovyetler Birliği’nin savunusunu tamamen geçersiz kıldığını” ilan ediyor. “Stalinistlerin çıkarlarının” neden burada bahis konusu olduğunu anlamak mümkün değil. Ama bunu bir kenara koyup SSCB’nin savunulması sorunuyla yetinelim. Bu savunma, ancak ve ancak Ukrayna yalnızca bürokrasiye değil, aynı zamanda SSCB’ye de düşman olsaydı bağımsız bir Ukrayna tarafından tehdit edilebilirdi. Bununla birlikte, (açıkça yanlış olan) bu öncülden yola çıktık diyelim, bu durumda bir sosyalist, düşman bir Ukrayna’nın SSCB çerçevesinde tutulmasını nasıl talep edebilir? Yoksa bu soru yalnızca ulusal devrim dönemini mi kapsıyor?

Yine de eleştirmenimiz görülen o ki Bonapartist bürokrasiye karşı bir politik devrimin kaçınılmazlığını kabul ediyor. Bu arada bu devrim; her devrim gibi, kuşkusuz savunma açısından belli bir tehlike arz edecektir. Peki ne yapmalı? Eleştirmenimiz sorun üzerine gerçekten düşünmüş olsaydı, böyle bir tehlikenin, kaçınılması mümkün olmayan, kaçınılmaz bir tarihsel risk olduğunu çünkü Bonapartist bürokrasinin yönetimi altında SSCB’nin ölüme mahkûm olduğunu söylerdi. Aynı akıl yürütme, politik devrimin tek bir parçasından başka bir şeyi temsil etmeyen devrimci ulusal ayaklanma için de aynı şekilde ve tamamen geçerlidir.

Bağımsızlık ve plan

Bağımsızlığa karşı en ciddi argümanın eleştirmenimizin aklına bile gelmemesi dikkat çekicidir. Sovyet Ukrayna ekonomisi [ekonomik] planlamanın temel parçasıdır. Ukrayna’nın ayrılması, planı bozmak ve üretici güçleri zayıflatmakla tehdit eder.

Ancak bu argüman da belirleyici değildir. Ekonomik bir plan, kutsalların kutsalı değildir. Federasyon içindeki ulusal kesimler, birleşik plana rağmen zıt yönlerle çekiliyorlarsa, plan onları tatmin etmiyor demektir. Plan, insanların eseridir. Yeni sınırlara göre yeniden yapılandırılabilir. Plan Ukrayna için avantajlı olduğu sürece, gerekli askerî ittifakı gerçekleştirebileceği gibi, Sovyetler Birliği ile gerekli ekonomik anlaşmaya nasıl varılacağını da kendisi isteyecek ve bilecektir.

Ayrıca bürokrasinin yağmacı ve keyfi yönetiminin, mevcut ekonomik planın önemli bir parçası olduğunu ve Ukrayna'dan ağır bir bedel talep ettiğini unutmak kabul edilebilir değildir. Plan, her şeyden önce bu açıdan büyük ölçüde revize edilmelidir. Kök salan yönetici kast, ülke ekonomisini, ordusunu ve kültürünü sistematik olarak yok ediyor; nüfusu bir çiçek gibi kurutuyor ve bir felakete zemin hazırlıyor. Devrimin mirası ancak bir altüst edilmeye kurtarılabilir. Proleter öncünün diğer sorunların yanı sıra ulusal sorun üzerindeki politikası ne kadar cesur ve kararlı olursa, devrimci altüst olma bir o kadar başarılı ve bedeli de bir o kadar az olur.

Eleştirmenin ideal değişkeni

Bağımsız Ukrayna sloganı, Ukrayna'nın sonsuza kadar izole kalacağı anlamına gelmez; bu, sadece Sovyetler Birliği'nin diğer bölümleri ve batı komşularıyla olan ilişkileri sorununu kendisinin, kendi özgür iradesiyle yeniden belirleyeceği anlamına gelir. Eleştirmenimiz için en uygun olan ideal bir değişkeni ele alalım. Devrim, Sovyetler Birliği'nin her yerinde aynı anda gerçekleşiyor. Bürokratik ahtapot boğuldu ve kenara çekildi. Sovyetlerin Kurucu Kongresi gündemde.

Ukrayna, SSCB ile ilişkilerini yeniden belirleme arzusunu ifade ediyor. Eleştirmenimiz bile, umalım ki, ona bu hakkı vermeye hazır olacaktır. Ama diğer Sovyet cumhuriyetleriyle ilişkilerini özgürce belirlemek için,

evet ya da hayır deme hakkına sahip olmak için, Ukrayna, en azından bu kurucu dönem boyunca, tam hareket özgürlüğünü geri kazanmalıdır. Bunun devlet bağımsızlığından başka adı yoktur. Şimdi, devrimin aynı zamanda Polonya'yı da kucakladığını varsayalım. Ve Romanya ve Macaristan'ı da. Ukrayna halkının tüm kesimleri özgürleşir ve Sovyet Ukrayna'sına katılmak için müzakereye girer. Aynı zamanda tüm bu halklar, birleşik bir Ukrayna ile Sovyetler Birliği, Sovyet Polonyası vb. arasındaki karşılıklı ilişkiler sorunu üzerinde söz sahibi olma arzusunu dile getirir. Tüm bu sorular üzerine karar vermek için Birleşik Ukrayna Kurucu Kongresi'ni toplamanın gerekli olacağı aşikardır. Ama bir "Kurucu" Kongre, kendi iç rejimini ve uluslararası konumunu yeniden belirlemeye hazırlanan bağımsız bir devletin Kongresi'nden başka bir şey ifade etmez.

Birliğe giden yol

Dünya devriminin zaferi durumunda, birliğe yönelik eğilimlerin derhal muazzam bir güç kazanacağını ve tüm Sovyet cumhuriyetlerinin uygun bağ ve işbirliği biçimlerini bulacağını varsaymak için her neden var. Bu amaca ancak eski zorunlu bağların ve dolayısıyla eski sınırların tamamen yok edilmesi koşuluyla ulaşılabilecektir ve sadece söz konusu taraflardan her birinin tamamen bağımsız olması şartıyla. Bu süreci hızlandırmak ve kolaylaştırmak, gelecekte halkların gerçek kardeşliğini mümkün kılmak için, Büyük Rusya'nın ileri işçileri, Ukrayna ayrılıkçılığının nedenlerini ve bunun arkasındaki gizli gücü ve tarihsel haklılığı şimdi bile anlamalıdır ve otokratik bürokrasiye ve emperyalizme karşı ortak bir mücadelede bağımsız bir Sovyet Ukrayna sloganını tüm güçleriyle ve hiçbir çekince ortaya koymaksızın desteklemeye hazır olduklarını Ukrayna halkına ilan etmelidirler. Küçük burjuva Ukraynalı milliyetçiler, bağımsız bir Ukrayna sloganını doğru buluyorlar. Ama bu sloganın proleter devrimle ilişkisine karşı çıkıyorlar. Sovyet Ukrayna değil, bağımsız demokratik bir Ukrayna istiyorlar.

Bu sorunun ayrıntılı bir analizine burada girmeye gerek yok, çünkü bu sadece Ukrayna'ya değil daha ziyade, birçok kez analiz ettiğimiz üzere çağımızın genel değerlendirmesine değiniyor. Sadece en önemli yönlerini ana hatlarıyla belirteceğiz.

Demokrasi, metropol merkezlerde bile yozlaşıyor ve yok oluyor. Yalnızca en zengin sömürge imparatorlukları ya da özellikle ayrıcalıklı burjuva ülkeleri bugünlerde bir demokrasi rejimini hâlâ sürdürebilmektedir ve oralarda bile demokrasi açıkçası zayıflamakta. Nispeten yoksul ve geri kalmış Ukrayna'nın bir demokrasi rejimi kurabileceğini ve sürdürebileceğini ummak için en ufak bir temel yok. Zaten Ukrayna'nın bağımsızlığı, emperyalist bir ortamda uzun ömürlü olmayacaktır. Çekoslovakya bu konuda oldukça anlamlı bir örnektir. Emperyalizmin yasaları hüküm sürdüğü sürece, küçük ve orta ölçekli ulusların kaderi istikrarsız ve güvenilmez olmaya devam edecektir. Emperyalizm ancak proleter devrimle devrilebilir. Ukrayna ulusunun ana bölümü, günümüz Sovyet Ukrayna'sı tarafından temsil edilmektedir. Sanayinin gelişmesiyle orada güçlü ve tamamen Ukraynalı bir proletarya yaratılmıştır. Gelecekteki tüm mücadelelerinde Ukrayna halkının öncüleri olmaya kadir olanlar onlardır. Ukrayna proletaryası kendisini bürokrasinin pençelerinden kurtarmak istiyor. Demokratik Ukrayna sloganı tarihsel olarak geride kalmıştır. Bu slogan olsa olsa burjuva aydınlarını teselli etmeye yarar ama kitleleri birleştirmeyecektir. Ve kitleler olmadan, Ukrayna'nın kurtuluşu ve birleşmesi imkansızdır.

Merkezcilik suçlaması

Şiddetli eleştirmenimiz her fırsatta bize "merkezcilik" terimini fırlatıyor. Ona göre, makalesinin tamamı "merkezciliğimizin" bariz örneğini ortaya çıkarmak için yazılmıştır. Ancak, "merkezciliğin" bağımsız bir Sovyet Ukrayna sloganının tam olarak neresinde durduğunu göstermek için tek bir girişimde bile bulunmuyor. Elbette ki bu kolay değil.

Merkezcilik, özünde oportünist olan ve biçim olarak devrimci görünmeye çalışan politikaya verilen addır. Oportünizm, egemen sınıfa ve rejimine, devlet sınırları da dahil olmak üzere halihazırda var olan duruma pasif bir uyumdan ibarettir. Merkezcilik, oportünizmin bu temel özelliğini tamamen paylaşır ancak kendisini tatminsiz işçilere uyarlarken radikal yorumların arkasına gizlenir. Bu bilimsel tanımdan yola çıkarsak, talihsiz eleştirmenimizin konumunun kısmen de tamamen de merkezci olduğu görülecektir. O, ulusları parçalara ayıran belirli (rasyonel ve devrimci siyaset açısından bakıldığında aslında rastlantısal) sınırları sanki bu sınırlar değişmez şeylermişçesine bir başlangıç noktası olarak almaktadır. Ona göre yaşayan bir gerçek değil bir şamanın sihri olan dünya devrimi, hareket noktası olarak bu sınırları tartışmasız olarak kabul etmelidir.

Yazar ya gericilik kanallarına ya da devrim kanallarına akabilecek merkezkaç milliyetçi eğilimlerle ise hiç ilgilenmiyor. Çünkü bunlar "önce" ve "sonra" modeli üzerine inşa ettiği tembel idari maketiyle örtüşmüyorlar. Bürokratik baskılara karşı ulusal bağımsızlık mücadelesinden kaçınıyor ve sosyalist birliğin üstünlükleri üzerine spekülasyonlara sığınıyor. Başka bir deyişle, onun politikası –diğer insanların politikası üzerine skolastik yorumları ne kadar politika olarak kabul edilebilirse–merkezciliğin en kötü özelliklerini taşıyor. Sekter, kendisinden korkan bir oportünisttir. Sekterlikte, oportünizm (merkezcilik) narin bir tomurcuk gibi ilk aşamalarında açılmamış olarak kalır. Şu an o tomurcuk açılıyor, bazen üçte biri kadarı, bazen yarısı, bazen de daha fazla. Bu olduğu zaman, sekterlik ve merkezciliğin (Vereecken), sekterlik ve düşük dereceli oportünizmin (Sneevliet) kendine özgü bileşimini karşımızda buluyoruz. Ancak bazen de tomurcuk açılmadan kuruyup gider (Oehler). Yanılmıyorsam, Oehler The Marxist'in (Marksist) editörüdür.

Leon Troçki, 1920 yazında Pilsudski'nin Polonya'sına karşı başlatılan karşı saldırı için ayrılmadan önce Kızıl Ordu birliklerine heyecan verici bir konuşma yapıyor. Dziga Vertov'un arşivlerde yeni keşfedilen İç Savaşın Tarihi (1921) filminden.

Düşünmeyi öğrenin: Bazı aşırı solculara arkadaşça bir öneri

Aşağıda okuyucularımızla Lev Troçki'nin 22 Mayıs 1938'de Meksika'dayken kaleme aldığı bir makaleyi paylaşıyoruz. Troçki bu metninde devrimci bozgunculuk taktiğini, emperyalist ülkelerden alınması muhtemel olan silah yardımları sorununu ve çeşitli emperyalist veya yarı sömürge ülke proletaryalarının bu tip senaryolar karşısında ne gibi devrimci pozisyonlar alması gerektiğini tartışıyor. Metin Türkçe'ye ilk kez çevrilmiştir.

Kaynak: The New International, Cilt. IV No. 7, Temmuz 1938, syf. 206-207.

Birtakım profesyonel aşırı sol lafazanlar, ne pahasına olursa olsun, Dördüncü Enternasyonal Sekreterliği'nin savaş konusundaki tezini kendi kemikleşmiş önyargılarına uygun bir biçimde "düzeltmeye" çalışıyorlar. Özellikle bu tezin, tüm emperyalist ülkelerdeki devrimci partilerin, savaş zamanında kendi hükümetlerine karşı uzlaşmaz bir muhalefeti sürdürmekle birlikte pratik politikalarını oluştururken her ülkenin kendi iç durumuna ve uluslararası gruplaşmalara göre, işçi devletleriyle burjuva devletlerini, sömürge ülkelerle emperyalist ülkeleri birbirinden kesin bir şekilde ayırarak oluşturması gerektiği yönündeki kısmına saldırıyorlar. Tezde şöyle belirtiliyor:

"Kapitalist bir ülkenin proletaryası kendini SSCB ile ittifak halinde bulduğunda[1], kendi ülkesinin emperyalist hükümetine karşı uzlaşmaz düşmanlığını tam ve eksiksiz olarak sürdürmek zorundadır. Bu anlamda politikası, SSCB ile savaş halindeki bir ülkenin proletaryasının görevlerinden ayrılmayacaktır. Ancak savaşın somut durumuna göre pratik faaliyetin doğasında önemli farklılıklar ortaya çıkabilir." (*Savaş ve Dördüncü Enternasyonal*, syf. 21, § 44.)

Aşırı solcular, doğruluğu tüm gelişim süreciyle teyit edilen bu varsayımı sosyal vatanseversiliğin başlangıç noktası olarak görüyorlar.[2] Emperyalist hükümetlere yönelik tutum tüm ülkelerde “aynı” olması gerektiğinden, bu stratejistler kendi emperyalist ülkelerinin sınırlarının ötesindeki her türlü ayrıma karşı çıkıyor. Teorik yaklaşımlarındaki hataları, savaş zamanında ve barış zamanında üretilen politikalar için esastan farklı temeller yaratma girişimlerinden doğuyor.

Farz edelim ki Fransız sömürgesi Cezayir’de ulusal bağımsızlık bayrağı altında bir isyan patlak verdi. İtalyan hükümeti ise kendi emperyalist amaçları doğrultusunda bu isyancılara silah göndermeye hazırlanıyor. Bu durumda İtalyan işçilerinin tutumu ne olmalıdır? Bu örnekte bilinçli olarak demokratik bir emperyalizme karşı gelişen isyana faşist bir emperyalizmin desteğini konu ediyorum. Bu durumda İtalyan işçileri Cezayirlilere yapılacak silah sevkiyatını engellemeli midir? Bırakalım aşırı solcular bu soruyu olumlu bir şekilde yanıtlamaya cüret etsin. İtalyan işçiler ve isyancı Cezayirlilerle birlikte her devrimci bu yanıtı öfkeyle reddedecektir. Aynı anda faşist İtalya genelinde bir liman ve denizci grevi başlamış olsa dahi grevciler, ayaklanan sömürge kölelerine yardım taşıyacak gemiler lehine bir istisna yapmalıdır. Bunu yapmadıkları takdirde onlar, proleter devrimcileri değil, ancak sefil sendika bürokratları olurlar.

Aynı zamanda Fransız deniz işçileri, herhangi bir grev durumu söz konusu olmasa bile, isyancılara karşı kullanılacak muhimmat sevkiyatını engellemek için her türlü çabayı göstermek zorunda kalacaklardı. İtalyan ve Fransız işçileri işte ancak böyle bir politikayla devrimci enternasyonalizmin çizgisine uygun davranmış olurlardı.

Fakat bu İtalyan işçilerinin faşizme karşı mücadelelerinde ılımlı bir pozisyona geçtikleri anlamına gelmez mi? Hiç de bile!

Faşizm, Cezayirlilere yalnızca düşmanı Fransa’yı zayıflatmak ve sömürgelerine açgözlü elini uzatmak için “yardım” ediyor. Devrimci İtalyan işçileri bunu bir an bile unutmazlar. Onlar “kendi ülkelerindeki baş düşman” olan faşizme karşı uzlaşmaz mücadelelerini sürdürürken Cezayirlileri de aldatıcı “müttefiklerine” güvenmemeye çağırır. Ancak bu yolla isyancıların güvenini kazanabilir ve hem isyana yardım etmiş hem de kendi devrimci pozisyonlarını güçlendirmiş olurlar.

Eğer yukarıda söylediklerimiz barış zamanı için geçerliyse savaş zamanında neden olmasın? Ünlü Alman askerî teorisyeni Clausewitz’in savaşın politikanın başka araçlarla devamı olduğu şeklindeki önermesini herkes bilir. Bu derin düşünce bizi doğal olarak, savaşa karşı mücadelenin, proletaryanın barış zamanındaki genel mücadelesinin devamı olduğu sonucuna götürür. Proletarya barış zamanında burjuva hükümetinin bütün eylem ve tedbirlerini reddedip sabote eder mi? Bütün bir şehri etkisi altına alan bir grevde dahi işçiler kendi semtlerine gıda ve su tedariği sağlanması, hastanelerin zarar görmemesi gibi birtakım tedbirler alırlar. İşçiler bu tedbirleri burjuvaziye karşı bir oportünizm belirtisi olarak değil, tam aksine grevin çıkarlarını sağlama almaya, söz konusu grevin sarstığı şehirde yaşayanların sempatisini kazanmaya dönük kaygılarla alırlar. Proleter stratejinin bu temel kuralları barış zamanında olduğu kadar savaş zamanında da tüm önemini korur.

Burjuva militarizmine karşı uzlaşmaz tutum, proletaryanın her durumda kendi “ulusal” ordusuna karşı mücadeleye girişeceği anlamına gelmez. Sözelimi işçiler, bir yangını söndürmeye çalışan ya da bir sel felaketinde boğulan insanları kurtarmaya çalışan askerlere müdahale etmezler, aksine onlarla yan yana bu görevleri üstlenip askerlerle ilişki kurarlar. Bu durum yalnızca doğal felaketlerle sınırlı da değildir.

Eğer Fransız faşistleri Daladier hükümetine karşı bir darbe girişiminde bulunsa ve hükümet bu darbecilere karşı askerlerini yollamak zorunda kalsaydı devrimci işçiler, politik bağımsızlıklarını tamamen korumakla birlikte söz konusu faşistlere karşı askerlerle birlikte savaşırlardı. Bu nedenle işçiler birtakım durumlarda, burjuva hükümetlerinin pratik tedbirlerine yalnızca izin vermek ve katlanmak değil, onları aktif olarak desteklemek zorunda da kalır.

Yüz vakadan doksanında burjuvazinin artı işareti koyduğu yere işçiler bilfiil eksi işareti koyacaktır. Fakat geriye kalan on durumda, burjuvaziye olan güvensizliklerini belirten kendi mühürleriyle olmak üzere, onlarla aynı işareti koymak zorunda kalırlar. Proletaryanın politikası bir otomatik olumsuzlama şeklinde burjuvazinin politikasına bakılarak üretilemez. Böyle olsaydı tüm sekterler usta stratejistler olurlardı. Bunların aksine devrimci parti, her seferinde iç durumlarda olduğu gibi, dış durumlarda da bağımsız bir yönelim belirlemeli, proletaryanın çıkarlarına en uygun kararlara varmalıdır. Bu kural barış zamanında olduğu kadar savaş zamanında da geçerlidir.

Yaklaşmakta olan Avrupa savaşında Belçika proletaryasının iktidarı Fransız proletaryasından önce fethettiğini düşünelim. Şüphesiz Hitler, proleter Belçika'yı ezmeye çalışacaktır. Fransız burjuva hükümeti kendini, sınırlarını güvende tutmak için Belçika işçi hükümetine silah yardımı yapmaya mecbur bir halde bulabilir. Belçika sovyetleri bu silahlara elbette iki elle sarılacaktır. Fakat belki de Fransız işçileri devrimci bozgunculuk ilkesinden hareketle burjuvazinin proleter Belçika'ya silah yardımı yapmasını engellemelidir. Yalnızca açık hainler ve büsbütün aptallar bu şekilde akıl yürütebilir.

Fransız burjuvazisi, proleter Belçika'ya ancak ve ancak büyük bir askerî tehlikeden dolayı ve daha sonrasında proleter devrimi kendi silahlarıyla ezmek hedefiyle silah yollayacaktır. Fransız işçileri içinse proleter Belçika, kendi burjuvazilerine karşı mücadeleleri için en büyük destektir. Son kertede mücadelenin sonucunu, doğru politik hamlelerin son derece önemli bir etken olacağı güçler dengesi belirleyecektir. Burada devrimci partinin temel görevi emperyalist Fransa ve Almanya arasındaki çelişkiyi proleter Belçika'yı kurtarmak üzere kullanmaktır.

Aşırı sol skolastikler somut koşullar üzerinden değil, boş soyutlamalarla düşünürler. Devrimci bozgunculuk fikrini de böyle bir uzay boşluğunun içine yerleştirdiler. Ne savaş sürecini, ne de devrim sürecini canlı bir şekilde göremiyorlar ve temiz havayı dışarıda bırakan mühürlenmiş bir formül arıyorlar. Fakat bu türden bir formül proleter öncüye hiçbir şekilde yol gösteremez.

Devrimci bozgunculuğun amacı, sınıf savaşını en yüksek formuna, iç savaş formuna taşımaktır. Bu amaca ancak, "barış" zamanlarında sınıf mücadelesinin içeriğini oluşturan devrimci metodları genişleterek, derinleştirerek ve keskinleştirerek devrimci kitle seferberlikleri yoluyla ulaşılabilir. Proletaryanın partisi kendi hükümetinin yenilgisini sağlamak adına depoları yakmak, demiryollarını sabote etmek ya da bombalı eylemler düzenlemek gibi suni yöntemlere başvurmaz. Bu yöntemlerle askerî anlamda amacına ulaşırsa dahi bu devrimci bir başarıyı garanti etmeyecektir. Bu anlamda zafer ancak ve ancak proletaryanın bağımsız hareketi dolayısıyla elde edilebilir. Devrimci bozgunculuk proletarya partisinin sınıf mücadelesi sırasında herhangi bir "yurtsever" kaygı dolayısıyla yarı yolda durmayacağını belirtir.

Çünkü kitlelerin devrimci hareketinin yol açacağı ya da hızlandıracağı kendi hükümetinin yenilgisi, ulusal birlikten, yani proletaryanın siyasi olarak boyun eğmesi pahasına kazanılacak zaferden kıyaslanamayacak kadar daha az kötüdür. Bozgunculuğun gerçek anlamı burada yatar ve bu tamamen yeterlidir.

Mücadele açıktan devrimci bir safhaya geçtiğindeyse metodları da elbette değişir. İç savaşın, bir savaş olması sebebiyle, kendi kuralları vardır. İç savaşta depoların bombalanması, trenlerin tahrip edilmesi ve askerî “sabotajın” tüm diğer araçlarının kullanımı kaçınılmazdır. Bu araçların uygunluğu yalnızca askerî ihtiyaçlara göre belirlenir. Bu şekilde iç savaş, devrimci politikanın başka araçlarla, tam olarak askerî araçlarla sürdürülmesinden başka bir şey değildir.

Bununla birlikte, emperyalist bir savaş sırasında devrimci partinin, henüz kendi ülkesindeki devrimci hareketten doğmasa da askerî araçlara başvurmamak zorunda kalacağı durumlar olabilir. Mesela bir işçi hükümetine ya da ayaklanma halindeki bir sömürgeye karşı silah ya da askerî birlikler sevk etmek söz konusu olursa grev ve boykot gibi araçların yanı sıra doğrudan askerî sabotaj eylemleri de son derece kullanışlı ve zorunlu hale gelebilir. Bu eylemlerin hayata geçirilip geçirilmeyeceğiyle tamamen pratik imkanlara göre belirlenir. Eğer savaş zamanında iktidarı ele geçiren Belçikalı işçilerin Alman topraklarında askerleri varsa, Hitler’in birliklerini durdurmak için yapılabilecek herhangi bir eylemi tereddüt etmeden yerine getirmek bu askerlerin görevi olacaktır. Almanya’daki devrimci hareketin genel gidişatından bağımsız olarak, devrimci Alman işçilerinin de (eğer yapabilirlerse) Belçika devriminin çıkarları doğrultusunda bu görevi yerine getirmekle yükümlü oldukları kesinlikle açıktır.

Sonuç olarak bozgunculuk politikası, yani savaş zamanında uzlaşmaz sınıf mücadelesi politikası, tüm ülkelerde “aynı” olamaz. Tıpkı barış zamanında proletaryanın politikasının tüm ülkelerde aynı olamayacağı gibi. Yalnızca Komintern’in epigonları tüm ülkelerin partilerinin aynı anda sol adım marşa geçtiği bir düzen kurmuştur. Bu bürokratik ahmaklığa karşı mücadelemizde, her ülkede genel prensip ve görevlerin o ülkenin kendi iç ve dış koşullarına göre oluşturulması gerektiğini defalarca kez kanıtlamaya çalıştık. Bu ilke, savaş zamanlarında da tüm geçerliliğini korur.

Marksistler gibi düşünmek istemeyen, yani somut bir biçimde düşünmek istemeyen bu aşırı solcular savaşa gafil avlanacaklardır. Savaş zamanındaki politikaları, barış zamanındaki politikalarını ölümcül bir şekilde taçlandıracaktır. İlk top atışları bu aşırı solcuları ya siyasi yok oluşa savuracak ya da tıpkı savaş geldiğinde burjuva bakanlara dönüşen devletin mutlak “inkarcıları” anarşistler gibi sosyal vatanseverliğe sürükleyecektir. Savaş süreçlerinde doğru bir politika yürütebilmek için, barış zamanlarında doğru düşünmeyi öğrenmek gerekir.

COYOACAN, F.B. [Federal Bölge]

Dipnot

1.) SSCB’nin sınıf karakteri sorusunu şimdilik bir kenara bırakabiliriz. Genel olarak bir işçi devletine veya bağımsızlığı için savaşan bir sömürge ülkesine ilişkin üretilen politika sorunuyla uğraşıyoruz. SSCB’nin sınıf tabiatı söz konusu olduğunda, yeri gelmişken aşırı solculara, A. Ciliga’nın Büyük Yalanın Ülkesinde adlı kitabının aynasında kendilerine bakmalarını tavsiye edebiliriz. Herhangi bir Marksist eğitimden yoksun olan bu aşırı sol yazar fikirlerini sonuna dek, yani liberal-anarşik soyutlamaya dek takip ediyor.

2.) Bayan Simone Weil, bizim konumuzun Plehanov’un 1914-1918’deki konumuyla aynı olduğunu bile yazıyor. Elbette Simone Weil’in hiçbir şeyi anlamamaya hakkı var. Fakat bu hakkın suistimal edilmesine gerek yok.

GAZETE NİSAN'A VE TROÇKİST'E ABONE OLMAK İÇİN:

**gazetenisan
@gmail.com**

**trockist.dergi
@gmail.com**

TROCKİST Ağustos 2022 / 6. Sayı 3
İşçilerin Uluslararası Birliği - Dördüncü Enternasyonal (İUB-DE)
VII. Dünya Kongresi
Belgeler

"Bir sosyalist şöyle dursun, herhangi bir demokrat bile Ukrayna'nın taleplerinin tam meşruiyetini inkâr etmeye cesaret edemez. Ve hiçbir demokrat, Ukrayna'nın Rusya'dan özgürce ayrılma hakkını inkâr edemez. Ukraynalılar ile Büyük Rusların özgür birliğini, iki halkın tek bir devlette gönüllü birlikteliğini savunmayı mümkün kılan yegâne şey bu hakkın koşulsuz olarak tanınmasıdır. Dil, toprak, karakter ve tarih bakımından birbirine bu kadar yakın olan iki halkın karşılıklı olarak yabancılaştırılmasına yol açmak için her şeyin yapıldığı lanetli Çarlık geçmişinden fiili olarak tam ve geri dönülmez bir kopuş ancak bu hakkın koşulsuz olarak tanınmasından geçmektedir."

V.İ. LENİN

